

49
'70

FLACĂRA

ANUL XIX

NR. 809

5 DECEMBRIE 1970

Biblioteca Municipială Univ.
SALA DE LECTURĂ

Timp de două zile, locuitorii județelor Bihor, Maramureș și Sălaj au cunoscut din nou atmosfera sărbătorească, entuziasmul, efervescența, caldă manifestare de bucurie, atât de obișnuite vizitelor de lucru întreprinse periodic de către secretarul general al partidului nostru în diferite zone ale țării.

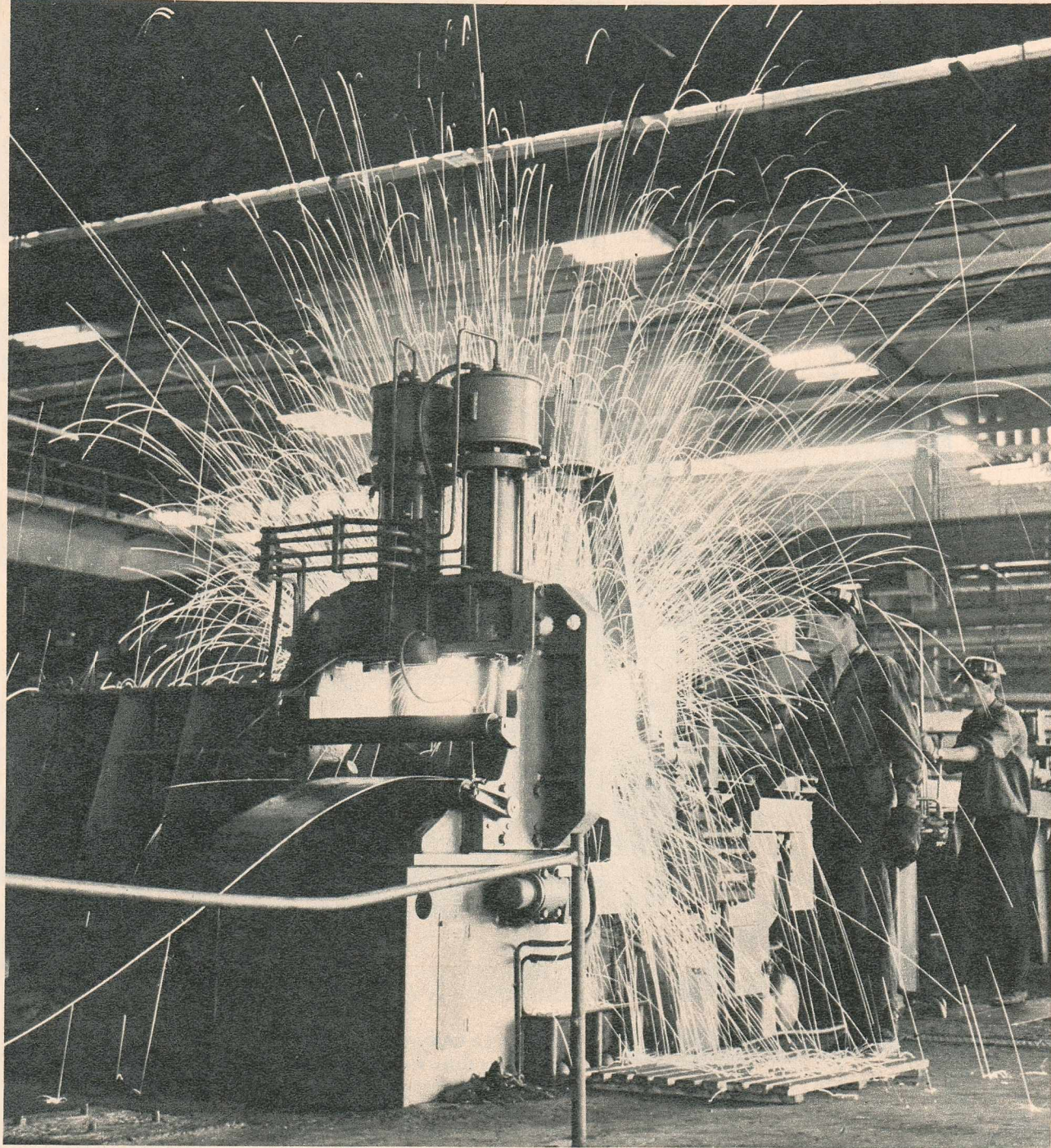
Vizitarea unor numeroase localități urbane și rurale, schimbul util de păreri purtat cu reprezentanții unor întreprinderi, instituții, unități agricole socialiste, convorbirile avute cu activul de partid și de stat, cu numeroși cetățeni sosiți în întâmpinarea înaltului oaspete, au permis desfășurarea unui vibrant dialog între partid și masele largi de cetățeni, o vastă și concludentă trecere în revistă a vieții și activității locuitorilor de pe aceste străvechi meleaguri românești.

Constatând cu bucurie că în aceste locuri de țară, atât de greu lovite de către inundațiile acestui an, viața și-a recăpătat pulsul normal, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut totodată o amplă și realistă analiză a modului în care se desfășurau la fața locului hotărârile partidului și guvernului. Referindu-se în continuare la marile sarcini care revin țării noastre în perioada viitorului cincinal, secretarul general al partidului a subliniat importanța pe care o prezintă, pentru viitorul strălucit al patriei socialiste, recente documente de partid privind sarcinile sporite ale viitorului cincinal și amplul program menit să asigure o mai bună organizare, planificare și conducere a sectorului agricol.

Pe întreg cuprinsul țării oamenii muncii din agricultură, țărănimea cooperatistă, specialiștii, mecanizatorii, au primit cu satisfacție și viu interes amplul program privind îmbunătățirea organizării, planificării și conducerii agriculturii, expus de către tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința de lucru de la C.C. al P.C.R. din 2 noiembrie 1970.

Răspunzând unor cerințe de mare actualitate, măsurile cuprinse în expunerea secretarului general al partidului nostru sînt chemate să asigure, pe de o parte, o mai judicioasă organizare în sectorul agriculturii, iar pe de alta, să garanteze venituri certe tuturor cooperativelor care muncesc permanent în cooperativele de producție

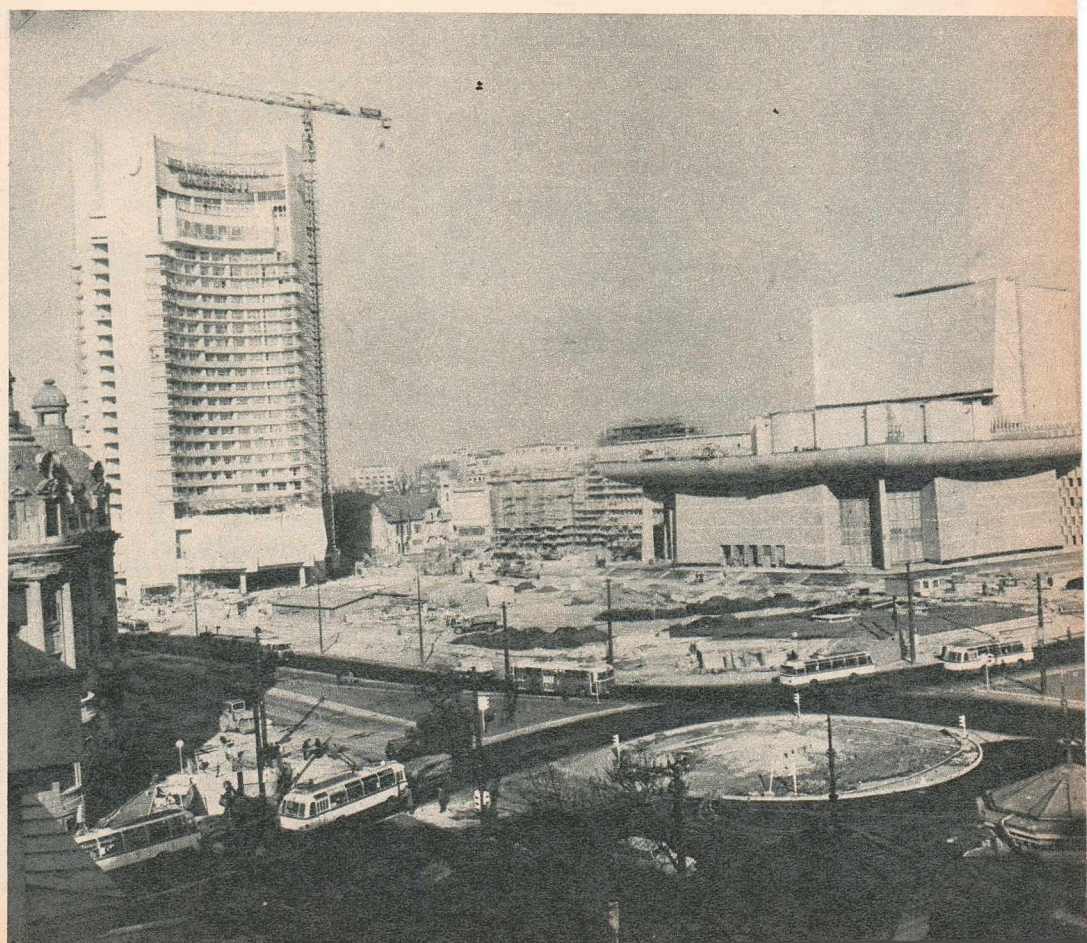
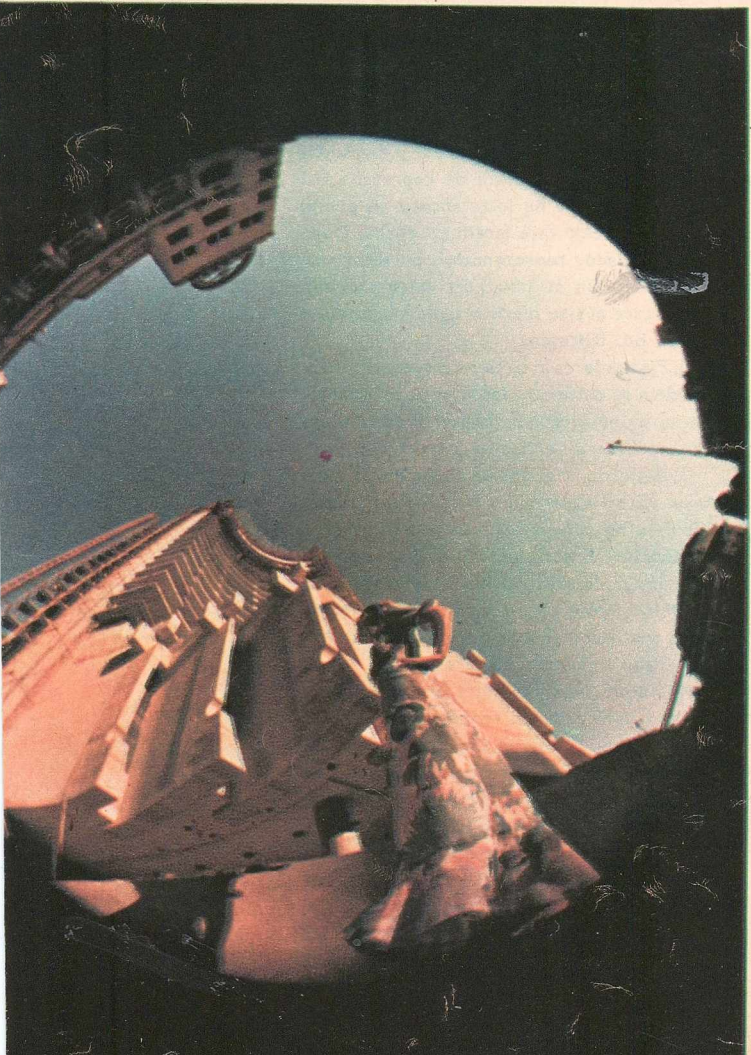
La 25 noiembrie a.c., Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. și guvernul au dezbătut principalele prevederi ale proiectului de plan cincinal privind dezvoltarea economiei naționale în perioada 1971-1975 și au stabilit măsurile necesare pentru realizarea acestor prevederi.

În expunerea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu, trecînd în revistă realizările din perioada 1965-1970, a arătat că, în ansamblul său, actualul cincinal se încheie cu succese importante.

Noul plan cincinal constituie o etapă importantă pe drumul progresului și prosperității României socialiste, care se caracterizează prin asigurarea în continuare a unui înalt ritm de creștere economică.

Pornind de la analiza aprofundată a condițiilor țării noastre, de la necesitatea asigurării mersului hotărît înainte al României pe calea progresului și prosperității, secretarul general al partidului a subliniat necesitatea îmbunătățirii, față de sarcinile stabilite de istoricul Congres al X-lea al partidului, a prevederilor noului cincinal, în direcția dezvoltării mai intense a industriei constructoare de mașini, cerînd totodată ca industria alimentară și ușoară să răspundă într-un grad mai înalt nevoilor de consum ale populației. S-a relevat de asemenea imperiozitatea sporirii producției materialelor de construcție și folosirea mai intensă a resurselor proprii de materii prime și materiale. Realizarea de investiții cu cheltuieli cît mai mici, în stare să dea producție cît mai rapid, este o sarcină centrală a întregii economii. Cincinalul 1971-1975 are de asemenea ca obiect creșterea numărului de salariați — cu încă aproape 700 000 — și îmbunătățirea substanțială a folosirii forței de muncă. Rezultatele muncii, ale eforturilor generale, se vor conjuga cu un comerț exterior rațional, avantajos, promovînd o largă cooperare în producție cu alte state. În cadrul economiei naționale o atenție mult mai mare se va acorda perfecționării organizării transporturilor. În îndeplinirea programului pentru următorii cinci ani cercetarea științifică și învățămîntul vor fi factori primordiali ai dezvoltării economiei noastre naționale, ai progresului întregii societăți. Perfecționînd în continuare conducerea organizării și planificării economiei, întreg ansamblul de prevederi — expuse cu atîta clarviziune de tovarășul Nicolae Ceaușescu — conduce spre realizarea țelului suprem al noului cincinal: ridicarea nivelului de trai al poporului.

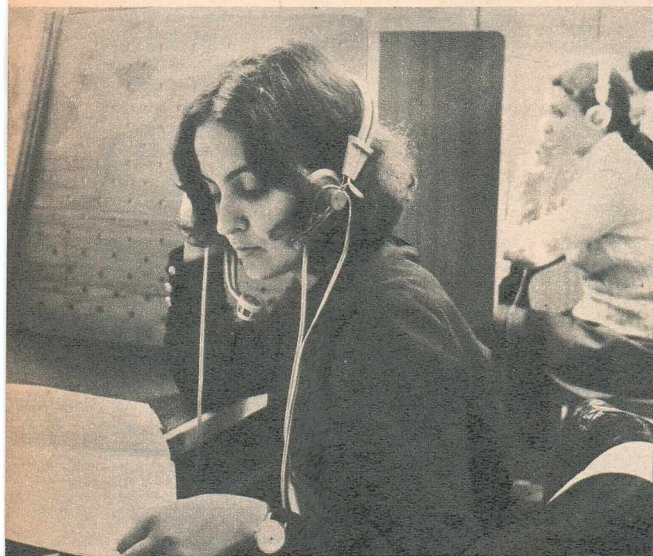
La ora cînd închidem revista se poate distinge cum va arăta Piața Bălcescu, ediție revizuită.

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

La Universitatea din Iași, în noul studio al laboratorului de fonetică, aparatura modernă permite în prezent studierea limbilor străine atât pe cale individuală cât și în mod colectiv. De remarcat de asemenea că de la pupitrul de comandă transmiterea lecțiilor se poate efectua prin trei mijloace: magnetofon, picup, microfon.

COADĂ LA CRAVATE. De câteva zile, în București, pe Calea Victoriei, asistăm la una din cele mai incredibile cozi: la cravate bărbătești. Cum nu era de presupus că bărbășii Capitalei s-au îmbolnăvit peste noapte de eleganță, epidemia aceasta fiind combătută — la noi — și de Ministerul Industriei Ușoare, și de Ministerul Comerțului Interior, am cercetat motivările în alte zone și iată care sînt aceste motivări:

1) Cravatele pe care le desface noul magazin «Gioconda» sînt de modele și din sortimente îndehung refuzate de reprezentanții comerțului, care nu le-au socotit pe gustul nostru, al celor care facem azi coadă. După părerea zișilor reprezentanți, purtătorii de cravate au un straniu gust către morbid, drept care ni s-au oferit ororile magazinului de pe Bd. Bălcescu.

2) Pătrunderea în circuit a cravatelor «Giocondei» se datorează faptului că zisul magazin aparține direct industriei producătoare (întreprinderea «Mătasea populară»).

3) Astfel de magazine de desfacere de către producători a propriilor lor produse, deosebit de utile pentru testarea cererii, pentru confruntări directe, pentru educarea gustului, sînt mult prea puține în întreaga țară, dat fiind faptul că primăriile acordă foarte greu spații comerciale întreprinderilor Ministerului Industriei Ușoare.

4) Sîntem siliți, revenind la materiale mai vechi și fără ecou, să reamintim serviciilor de resort ale Primăriei Capitalei, că, pe Calea Victoriei și Bd. Bălcescu, de pildă, în spații ideale pentru expunere și desfacere, continuă să funcționeze croitorii, cizmării și sifonării, că uriașe cartiere noi n-au magazine corespunzătoare și că, la urma urmei, această problemă se cere totuși rezolvată. Ca să nu mai facem coadă la cravate, nasturi și alte minuni ale revoluției tehnico-științifice contemporane.

BEATA TYSZKIEWICZ (Prima zi de libertate, Cenușă, Marisa și Napoleon, Totul de vânzare, Omul cu craniul ras), vedeta feminină nr. 1 a ecranului polonez.

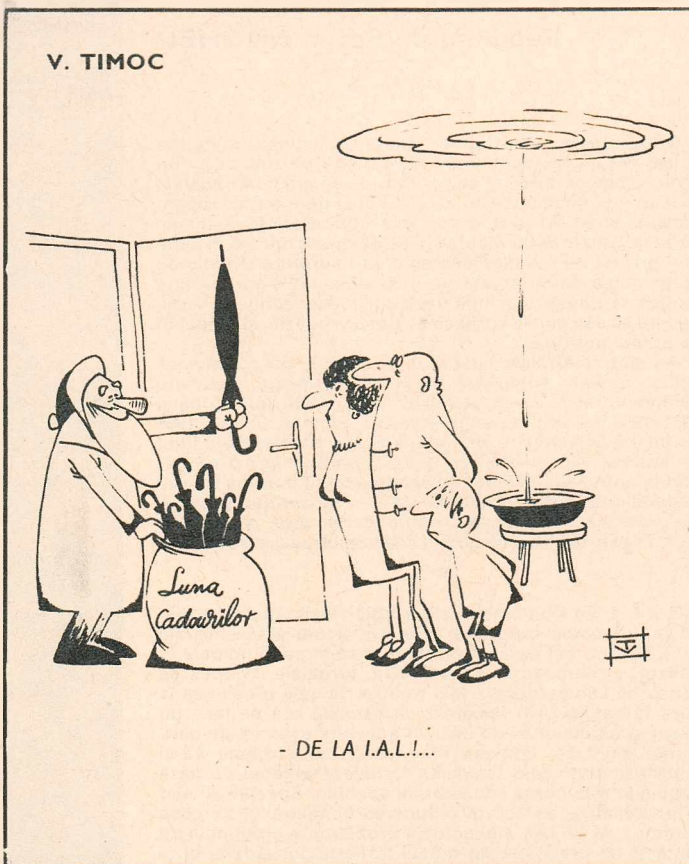
FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12 Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

◀ Succes pe scenă, succes și pe stradă. Turneul Teatrului Național din București la Cluj (încheiat acum două zile) a prilejuit, pretențioșilor spectatori din orașul de la poalele Feleacului, nu numai câteva seri artistice memorabile (s-au jucat: Chirița, Cui îi e frică de Virginia Woolf, Travesti, Fanny) ci și multe întâlniri cu actorii îndrăgiți. Pe Florin Piersic l-am surprins pregătit să înfrunte deopotrivă și iarna, și asaltul stringătoarelor de autografe.

Fotografie de Elena GHERA

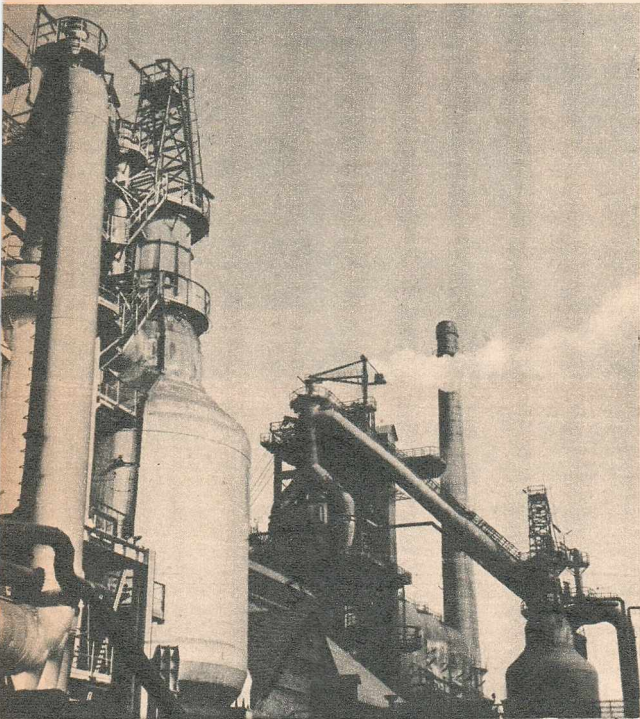

Un moment de destindere a proaspătului Erou al Muncii Socialiste — Adolf Brucker, directorul uzinei «Victoria»-Călan. Noul titlu vine să confirme contribuția personală adusă la dezvoltarea uzinei cu prilejul aniversării a 100 de ani de la înființarea sa.

De data asta, fără surprize. Rugbiștii francezi, fără îndoială mai buni decât rugbiștii români, au învins cu 14-3. Mister Lamb, arbitrul britanic, a fluierat însă cam prea mult și — mai ales — cam prea... unidirecțional.

Îți permiți să privești o clipă destins.
Mai ales când ști
că s-au făcut și la această șarjă
importante economii de cocs.

Opt ore pare liniștit.
Dar în timpul acesta
în pîntecul de balaur al furnalului
se zbat sute de vagoane de încărcătură,
la temperaturi uriașe.
Și apoi liniștea e spartă
de un țipăt izbăvitor.

Oamenii aceștia atinși de scînteii
au învățat să cunoască
calitatea șarjei
după culoarea luminii.
Dar pentru aceasta
a fost nevoie de o viață întregă
inchinată furnalului.

O ardere completă

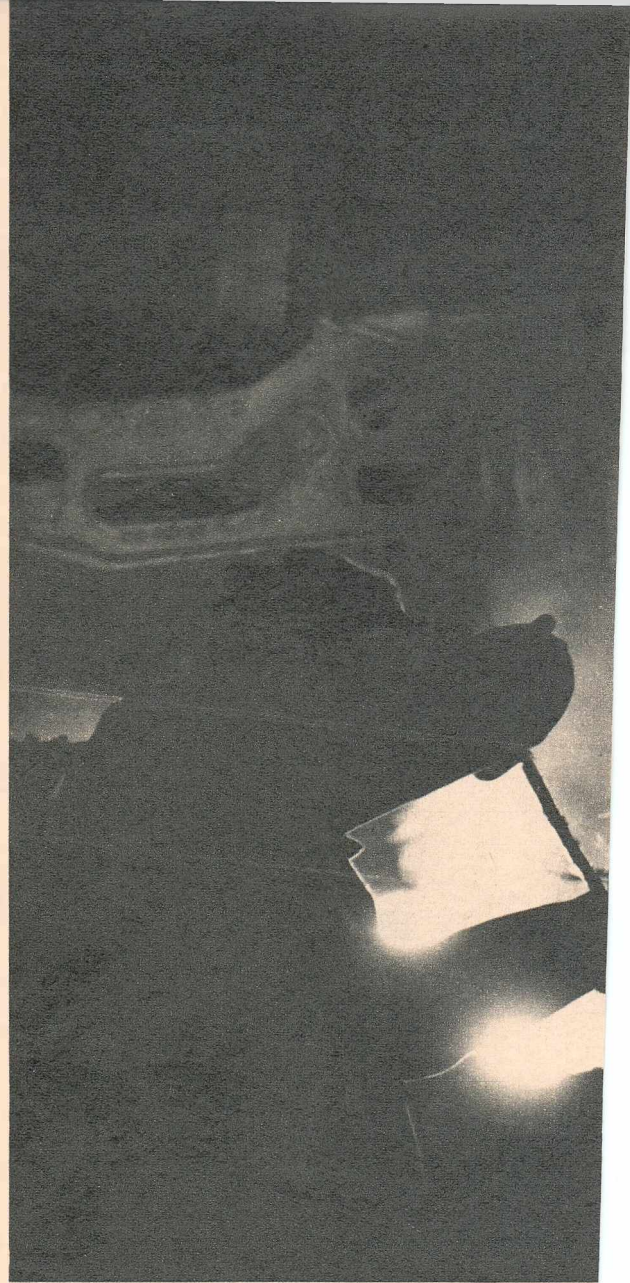
Reportaj de Petre ANGHEL

Omul acesta se aseamănă miilor de ingineri întâlniți în uzine. Nu încerc, tocmai de aceea, să-l prezint ca pe un erou. Eroismul lui și al semenilor săi se pierde în spatele cifrelor sau al succeselor de zi cu zi și pare o preocupare banală, oricît mi s-ar părea mie coborîtor din paginile cărților. Știu însă cu siguranță de ce m-am oprit la el și de ce-l privesc cu atenție, încercînd să-l surprind dincolo de ce-ar putea să-mi spună un chip obișnuit: l-am îndrăgît fiindcă-și iubește mai mult decît alții meseria. Îmi vorbește despre ea așa cum îi vorbesc eu despre poezie, și credeam că numai poezia...

Așadar, iată-i fișa: născut în anul 1937. Un cu totul alt act de naștere semnează mai tîrziu la Reșița, devenind cetățeanul ei în urma absolvirii unei școli profesionale. 1961-1966 — anii de studenție. În toamna anului 1966 Antonică Dijmărescu își poate adăuga la semnătură titlul de inginer. Acum optează definitiv pentru furnal renunțînd la postul de asistent universitar oferit în urma mediei generale obținute în facultate. 1970 — se apropie susținerea tezei de doctorat, sub conducerea prof. dr. inginer Iosif Tripsa, decanul Facultății de metalurgie din București.

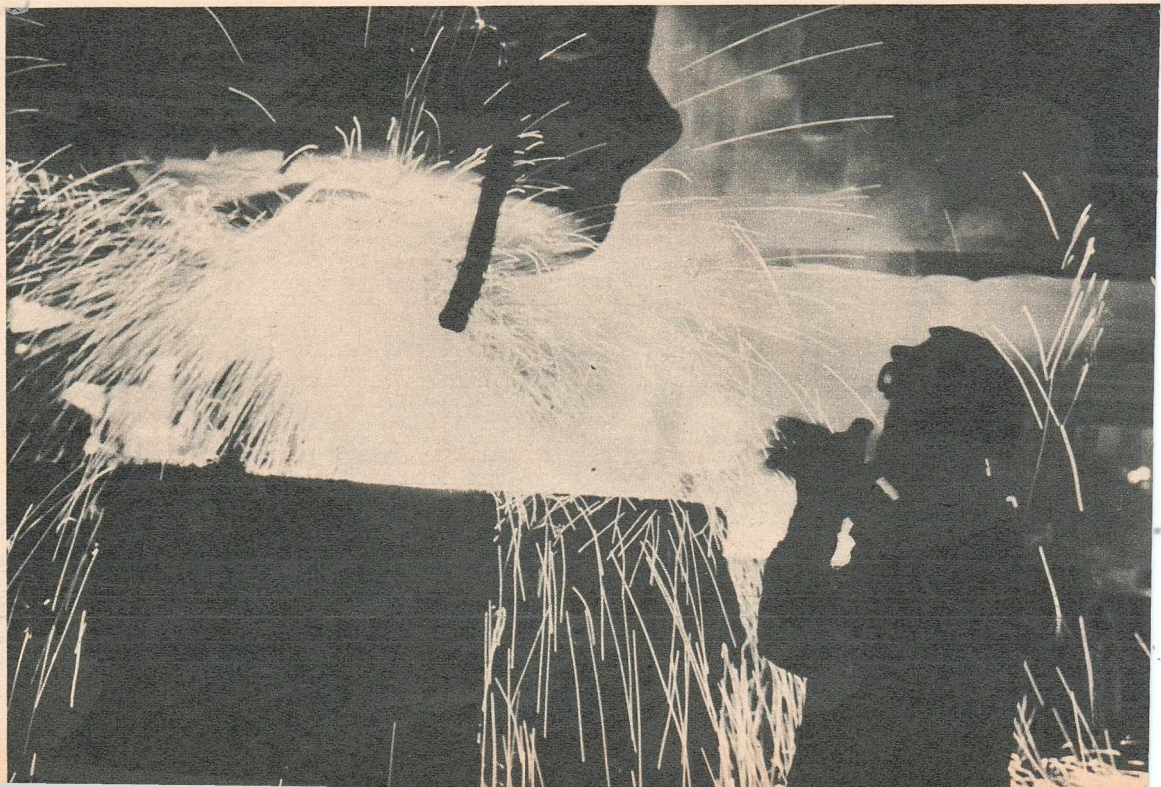
*

E ora 11. La Combinatul siderurgic-Reșița începe «operativa». Trebuie raportate cele mai acute probleme ale zilei. Fiecare șef de secție așteaptă să-și audă numele în difuzor, și comunică. Ascult: «Da, furnalele: la cocs se consumă sub prevederi. Mai trebuie ridicată presiunea la gura furnalului». În fiecare zi la această oră se face un bilanț al ultimelor 24 de ore, un adevărat examen de conștiință, așa zice, convins fiind că fiecare trebuie să-și raporteze sieși ce-a făcut. La furnale examenul de bază constă în reducerea consumului specific. Specialiștii sînt în unanimitate de acord: reducerea consumului de cocs continuă să fie cea mai actuală problemă a producției de fontă și ea preocupă nu numai țările importatoare, ci și pe cele cu veche tradiție în domeniul siderurgiei. La noi, ritmul mediu anual de reducere a consumului specific de cocs a înregistrat, în ultimul deceniu, cifre ce ne situează deasupra multor țări de prestigiu. Dar pentru a se ajunge aici a fost nevoie de căutări, de încercări adesea lipsite de succes, de vegherea atentă a procesului de producție. Drept urmare, numai de la începutul anului și pînă acum consumul de cocs a fost redus față de normă cu 4 kg pe tonă de fontă, ceea ce înseamnă că peste 3 000 de tone de fontă din angajamentul secției au fost elaborate cu cocs economisit. Aceste economii ar fi fost și mai mari dacă nu s-ar fi lucrat în condiții speciale, determinate de intrarea în reparație capitală a două caupere. O dovedește faptul că pe primele 4 luni ale anului curent, atunci cînd funcționau toate furnalele, economia de cocs era de 10,8 kg pe tona de fontă. Dar chiar și în aceste condiții, la Reșița, prin intensificarea încălzirii cauperelor rămase în exploatare, mărindu-se debitul și presiunea de aer sau montîndu-se ventilatoare mai mari, s-a reușit ca pierderile admise să fie reduse la jumătate.

Maistrul principal Petru Sfercocea
îmi mărturisea:
«Eu n-aș putea să-mi schimb
meseria asta legată de foc.
Furnalist, auziți și dumneavoastră cum sună:
fur-na-list!»

Aici nu există noaptea sau zi.
Furnalele se opresc atît de rar
încît îți vine să zici
că nu se opresc niciodată.

de Felicia ANTIP

cine a dărîmat capșa?

Crimele împotriva spiritului nu sînt judecate de tribunale. Crimele comise nu de un individ anume, identicabil după mustăți, după labele păroase sau după platfus, ci de un tăvălug birocratic impersonal, sînt acceptate ca o fatalitate, ca o toană a vieții care, strîmb, drept, își vede de drumul ei. Televiziunea ne-a prezentat un film despre Capșa. Despre Capșa de altădată, evident. Cu fotografii, cu relicve — un candelabru, un ospătar vîrstnic, o oglindă, garderobiera, luminatorul oficiului, cea mai veche debarasoare, — obiecte care au făcut parte cîndva dintr-o structură iar acum nu mai reprezintă decît amintirea ei. Reporterul nu s-a încumetat să prindă pe peliculă imagini ale spectacolului de bilci care a luat locul taclalelor așezate și subțiri de altădată. Capșa a fost o cafenea, iar acum e o bodegă mizerabilisimă, nu un grajd, dar transformarea a fost atît de profanatoare încît nu vîd cum s-ar mai putea sfinți iar locul.

Iată masa lui Mihai Ralea... Da, era masa dublă de lingă fereastra dinspre Calea Victoriei a restaurantului. Iată masa lui Ion Barbu... Nu-i adevărat, masa poetului era dincolo, în cafenea, unde erau și masa lui Șerban Cioculescu, și masa «Gazetei literare», și... Dar filmul — cucerit ca un prohod, sfios ca un copil admis pentru prima oară la un praznic de înmormintare — ne poartă de la o masă îmbrăcată în olandă albă la alta, toate asemenea (sau era tot timpul aceeași?), cu argintăria și cu paharele de cristal pregătite pentru un ospăț care... Care va fi. Restaurantul și-a păstrat țîna și faima. Mesenii, e drept, nu mai sînt chiar aceiași. Scriitorii în bani, actorii care ieșeau de la spectacol, doamnele înmănușate și îndelung pudrate făcînd parte direct sau prin alianță din lumea artei au lăsat locul unor consumatori cărora numai buccătoria rafinată a Capșei le poate mulțumi gustul cizelat prin restaurantele cu stele în ghidul Michelin. «Papa» a ieșit la pensie, cheinerii care cunoșteau pe de rost Gotha literelor românești au cedat terenul unor ospătari mai dedați comerțului de idei cu străinii. Dar nu restaurantul ne interesează în primul rînd, restaurantul se poate numi, din partea noastră, și «București» (chiar dacă neinspirata dispunere a literelor luminoase ale firmei îl contrariază pe trecătorul de pe bulevard), ci Capșa, Capșa aceea care a fost odată ca niciodată și a fost ucisă de un incalificabil, insesizabil, inexpugnabil și mai ales ireparabil tembelism teapelist.

Mi-aduc aminte de emoția stîrnită cu ani în urmă de zvonul că planul de sistematizare a Căii Victoriei ar cere o jertfă supremă — dărîmarea Capșei. Din filmulețul de la televiziune am înțeles că ideea este încă pe tapet, că nu s-a luat o hotărîre definitivă. Dar cui îi mai pasă? Capșa a fost asasinată într-un mod perfid, a fost dărîmată, deși pare neatinsă, a încetat să mai existe, cu toate că vitrinele ei dau tot spre aceleași străzi. Cînd a început oare totul? Poate că o dată cu agățarea pe pereți a tăbliței «Fumatul interzis». Măsura, menită în intenția unor foarte cuminiți igienisti să-i ferească de duhoarea fumului de tutun pe copiii din cofetării și savarinelor lor, a fost aplicată cu funcționarească indiferență și strașnică rigoare și în încăperea afumată decenii în șir de țigările și pipele celor mai de duh și ale celor mai subtili minutori de vorbe. Mușterii dintotdeauna s-au risipit. «Cofetăria București» le cere clienților ei să consume, nu să fie geniali. Interzicerea fumatului dovedindu-se nerentabilă, s-a renunțat, tacit, la ea. Berea aduce mai multe încasări decît șvarțul, micii sînt mai bănoși decît brișele. Capșa a murit, trăiască crișma-cofetărie-patiserie București! Fosta Capșa miroase a țuică și a briliantină. Afacerea prosperă. S-au pus de două ori mai multe mese ca să încapă noua clientelă. Cui îi pasă de dispariția Capșei? Se spune că scriitorii au acum un fel de restaurant al lor în Casa cea aurită de la șosea, dar cine poate ști ce se petrece acolo, departe de ochii noștri, ai trecătorilor, care ne zgîm să-i zărim printre perdelele de pluș pe Maeștri. Nu e, orice s-ar zice, Capșa, Capșa a pierit.

Televiziunea a făcut un film despre un mort, proptindu-l în picioare. Toate cele înșirate mai sus au rămas în afara filmului. Căci — nu-i așa? — despre morți numai de bine. Chiar dacă au fost rebotezați și nu li s-a încheiat actul de deces.

Dar pentru că a venit vorba de scriitori și despre popasul lor de altădată, îmi îngădui o timidă întrebare. Este oare cu neputință ca atunci cînd emisiunea «Prim plan» invită un om de litere, discuția să fie condusă de cineva care pricepe «despre ce este vorba în această propozițiune»? Șerban Cioculescu a fost obligat să zărim pe binecunoscuta sa eleganță verbală întrebări despre poezie de o «combativitate» la nivel de gazetă de perete. Și mai neplăcută a fost perseverența reporterului care, neînțelegînd, se pare, că criticul nu «marșează», revenea iar și iar la aceleași interpretări simplificatoare.

Să nu uităm: rezervele noastre de cocs sînt insuficiente și de aceea se importă anual cantități însemnate, iar pentru a se reduce prețul de cost al fontei nu este altă cale în afara reducerii consumului specific de cocs. Dar dacă prețul minereului depinde de conjunctura existentă pe piața mondială, prețul unei șarje poate depinde de măiestria furnalistului, a topitorilor de aici.

La Reșița, la furnale, mai mult decît în altă parte, însușirea meseriei nu se confundă și nici nu se suprapune în timp peste școala profesională. Drumul ei parcurge o viață de om. Altfel cum mi-aș putea explica dibăcia maistrului principal, Petru Sfercocea, care privește prin gurile de vînt spre inima furnalului, ca apoi, după culoarea flăcării sau din datele oferite de aparatele de măsură și control, să interpreteze viața acestui colos hrănit cu minereu?! Să precizăm: recuperarea unei mici greșeli la furnal durează 8 ore, alteori zile întregi, iar calitatea fontei, prin specificul procesului de producție, se cunoaște cu adevărat abia după ce s-a luat proba, deci cînd nu se mai poate interveni. Niciodată nu am simțit mai intens ca acum legătura semantică dintre cuvintele maistrului și măiestrie, dar îl ascult în continuare pe omul de lingă mine: «Eu sînt reșițean; pe la noi se spune că meseria se învață o dată cu vorbitul. Și mie-mi place treaba asta. Priviți cum bate fiacără, înghite dintr-o dată tot minereul. Bate frumos».

Pentru omul acesta calitatea fontei a început să aibă, fără ca el să știe, valențe estetice. «Bate foarte frumos», din cauza presiunii de la gură. Consult literatura de specialitate și aflu că această creștere a presiunii la gură a contribuit direct la sporirea productivității furnalelor, deoarece a permis mărirea continuă a debitului de aer fără să apară deranjamente în coborîrea coloanei de materiale. De aici economisirea nemijlocită a cocsului, a miilor de tone, să zicem de grlu care n-au mai fost schimbate peste hotare cu cărbunele cocsificabil. Pentru că o industrie și o națiune modernă nu pot trăi fără siderurgie.

Aș fi putut să scriu pagini întregi despre această cetate în care nu poți separa orașul de combinat, în care, deși simplu trecător, ești martor al vieții desfășurate în uzină. Aș fi putut să fiu influențat de iureșul muncii de la furnal, la care am asistat ore în șir, impresionat de fețele dure ale topitorilor Gheorghe Maria, Ștefan Drăghici sau Ion Păsat, din echipa lui Grigore Berceci, el însuși lovit de scintele șarjei de peste 20 de ani.

Dar mi s-a părut mult mai necesar să evoc eforturile unui pumn de oameni pentru reducerea consumului de cocs, oameni care știu că liniștea zilei și certitudinile economiei depind de efortul fiecăruia în cele 8 ore de serviciu. Chiar dacă destinul lor nu are nimic spectaculos și se suprapune peste cele cunoscute de cititor.

Medina,
cartierul vechi al Rabatului:
case în stil tradițional arab,
turnuri de moschei.

ÎNTÎLNIRE CU MAROCUL

Am văzut Marocul de aproape, țară frumoasă și ospitalieră din extremitatea vestului maghrebian, cu o populație de peste 13 milioane locuitori și o suprafață de 444 000 kmp. Din nord, de la Tanger, și până la extremitatea sudică, apele Atlanticului bat fără încetare coasta de nisip marocană. Din nord și până la sud, de-a lungul unei istorii multisekulare, s-au construit cetăți și orașe, turnuri de pază și moschei, cheiuri și porturi, silozuri și uzine, ziduri de apărare și șosele.

Dar nu a trebuit să mă abat prea mult spre interiorul țării pentru a constata că oceanul se armonizează cu Atlasii purtând pe creste umbrele albe de zăpadă, cu întinse livezi de citrice, cu lanuri de grâu și cu deșertul saharian dogoritor. În mai puțin de două zile poți trece prin anotimpurile unui an, sfidând restricțiile rigide ale calendarelor.

Itinerarul marocan îți rezervă însă și alt fel de surprize. Ochiul trebuie să se obișnuiască să alăture fabricilor de asamblare a mașinilor și rafinăriilor metodele, pe alocuri aproape arhaice, de cultivare a pământului, uzinelor chimice, pădurile de măslin sălbatic bogat în ulei, cartierelor vechi, noile construcții moderne, portului tradițional cu turban sau vâl, croiala după ultima modă europeană. Despre acest peisaj al contrastelor, interlocutorul marocan îți vorbește deschis, cu siguranță și calm. Cuvintele ce revin ca un leitmotiv — plan, priorități, structuri — sînt o expresie a hotărîrii harnicului popor al Marocului de a depăși faza tranzitorie a decalajului dintre un sector și altul al economiei țării sale, moștenită de la stăpînirea colonială.

«Noi, pentru a decola, avem nevoie de o economie cu structură adecvată cerințelor progresului» — ne-a declarat șeful serviciului central de statistică, în timpul unei convorbiri. În acest sens, actualul plan de dezvoltare (1968-1972) a fost elaborat pornindu-se de la experiența

Meșteșugurile înfloresc în Maroc de milenii. La El Alou, în Rabat, s-a creat un centru în care vechea măiestrie a artizanilor este transmisă tinerelor generații.

Centrul Rabatului, capitala administrativă a țării: clădirile moderne, înșiruite de-a lungul unor bulevarde largi, îi conferă aspectul unei metropole.

dobîndită anterior și de la posibilitățile proprii. O importanță deosebită se acordă agriculturii, formării cadrelor autohtone, industriei prelucrătoare și turismului. Agriculturii, sector căruia i se atribuie cea mai mare pondere, i s-au alocat 30,7 la sută din bugetul de echipare publică; aproape jumătate din această sumă revine construcției de baraje necesare irigațiilor. Mai trebuie menționat că obiectivele prevăzute în plan au fost repartizate pe diverse regiuni, acest lucru contribuind și la o oprire a exodului populației dintr-o parte în alta a țării, fenomen frecvent pînă în ultimii ani.

Dumitru POPA

Ora Almanahului

F

«Flacăra» '71

Almanahul deceniului și un salt în viitor

An nou, deceniu nou... Prilej de evocare a marilor probleme, înfăptuiri și căutări a zece ani trecuți, prilej de a privi înainte: ce va aduce deceniul care începe? Iată ce și-a propus să realizeze, pentru dv., Almanahul «Flacăra», care se va afla în curînd la chioșcuri.

Din sumar: Zece ani de eforturi și victorii... Ecuația dezvoltării... Ce e nou într-o problemă veche de cînd omul: bătrînețea... Un deceniu de muzică ușoară... Prietenii noștri, actorii de serial... Moda deceniului... Mai «tari» ca în romane: detectivii detectivilor... Eroii sportivi ai deceniului 7... Mama, tata, calculatorul și eu... Două cosmodroame...

Victoriile noastre în imagini.

O carte într-o carte: schițe și povestiri pentru toate gusturile și toate vîrstele.

Jocuri, umor, sfaturi pentru toate anotimpurile. Zeci de planșe color cu cei mai îndrăgiți actori și cîntăreți de muzică ușoară.

Nu uitați: Almanahul «Flacăra», almanahul deceniului!

Ora 18. De fapt convenția numită «oră 18» ar putea fi mutată în spațiul măsurat al timpului spre oricare punct al lui. Important este doar momentul când are loc acea dorință de decuplare din presiunea cotidianului, când, ca la un semnal magic al unui orologiu nevăzut, aproape mecanic, ne întoarcem ochii spre micul ecran luminat... Scaune aranjate pentru poziții comode. Tăcere. Lumină albastră. Ora 18 sau...

Priviți această uriașă masă de oameni cu fețele îndreptate spre ecrane. Priviți milioanele de ochi gata să participe la evenimentele și aventurile din univers. Sînt ei oare aceiași de acum cîteva ore cînd alergau pe străzi sau erau absorbiți de muncă? Sînt oare aceiași Popescu? E o întrebare care curge subteran prin memoria observatorului, văzîndu-i. Ca într-un miracol, ei se transformă cu fiecare secundă, mecanismele cerebrale încep să funcționeze sub alte presiuni, operînd mutații spectaculoase în comportament; numai sugarii care privesc inocenți semnele optice rîmîn puri și aceiași și adorm, imparțiali și indiferenți, în timp ce nu știu care ciclon cu nume feminin devastează țărîmurile Floridei.

Deci, un cub care se numește cameră, în care pîlpîie lumina albastră a unui ecran. În acest spațiu el — omul — trăiește simultan evenimentele sau le rememorează vizual. Totul se petrece departe sau foarte departe în spațiu sau timp. Pe ecran arde acoperișul spitalului poștei, și el își fumează țigara liniștit; pe apele din golful Bengalului plutesc cadavrele descompuse ale înecaților, și el instinctiv închide ochii; ipocrizia, ambițiile abjecte, crimele, domină tutelar «Războiul celor două roze», dar, în ciuda ororilor și violenței, el simte cum se prăbușesc deasupra-i apele somnului, și i se abandonează. Nu i se poate reproșa nimic. El este stăpînul absolut al acestui «timp al privirii», al acestui spațiu în care a plasat un receptor. El este un martor ocular care se consideră deseori un judecător imparțial, căruia numai șocurile puternice ale imaginii sau informației îi pot răsturna prezumtivul echilibru psihic. El este Măria-Sa-Telespectatorul, gata oricînd să tenteze, în micul lui spațiu, un pronunțament, să tragă cu pistolul în pianist, să desfigureze cu unghilele un prezentator care i se pare antipatic, să rupă picioarele unui fotbalist sau să ridă în hohote de cuvintele unui interlocutor.

Mi se pare că în fiecare zi la ora 18 se naște un mic dictator. Rob al unei permanente sete de realitate și ficțiune, el revine permanent în fața televizorului cu ascunsă plăcere a judecătorului în instanță, protejat de o sticlă ciudată care se numește ecran. Binecuvîntată fie noaptea care-i potolește pasiunile!

În acest reportaj am încercat și noi să-i prezentăm cîteva secrete pe care, poate, nu le cunoaște.

LUMEA LA ÎNDEMÎNA ORICUI

În fiecare seară zeci de emițătoare împinzesc cu undele lor electromagnetice suprafața teritoriului țării. Majoritatea populației României poate urmări emisiunile programului I și o parte importantă din populație pe cele ale programului II. Televiziunea are 1 450 000 de abonați, ritmul de creștere al acestora fiind în ultimii ani aproape de 200 000 pe an.

La 30 decembrie 1956 are loc prima emisiune oficială de televiziune. Telespectatorilor li se ofereau programe trei zile pe săptămîină și toată lumea, de la părinți pînă la specialiști, era foarte neliniștită de consumul «enorm» de timp. Se clama prin culise o cruciadă împotriva buinelor care își petrec și puținele ore care le-au rămas risipindu-le în fața micului ecran (în loc să pregătească grișul cu lapte pentru copii sau cina!), se proclama distrugerea sistemului nervos ca urmare a scurtării timpului de odihnă, se țineau teorii savante, dar fiecare se pregătea să-și cumpere cît mai repede televizor. Frumoase timpuri! Azi, două posturi emit circa 60 de ore pe săptămîină (uneori și mai mult), problema timpului pierdut e discutată în surdina și o opinie publică agresivă duce o luptă secretă dar tenace pentru mărirea numărului de ore, solicitînd programe, programe și mereu programe, nesățioasă și gata să digere imagini toată noaptea. Părinții vor programe pentru copii, copiii vor actualitate economică, bunica vrea încă un meci de fotbal, microbiștii îl vor mereu pe Bănică, pensionarii — o călătorie în lună, bătrînii burlaci vor filme de dragoste din 1936, tinerii poeți vor emisiuni cu propriile lor poezii, o clasă de elevi o vor pe Margareta Pislaru, numai cronicarii TV vor de fiecare dată altceva.

Și fiecare are dreptate... Dacă s-ar putea suspenda noaptea... Lăsînd butadele la o parte, sîntem obligați să consemnăm marile investiții pe care le-a făcut statul pentru dezvoltarea televiziunii. Numai telediscul din București, cu studiourile sale, atelierile și corpul tehnic-redacțional a costat 346 de milioane. Pentru

MARTORUL OCULAR CUNOAȘTE SECRETUL?

de Cornel BOZBICI — Fotografii de Traian PROSAN

ca în fiecare seară lumea să fie la îndemîna oricui...

SĂ SPERĂM CĂ SÎNT MICI SECRETE...

Fotografiile din aceste pagini ne vor scuti, sperăm, de descrieri tehnice minuțioase. Și totuși nu putem eluda scopul acestui reportaj, care este acela de a prezenta cititorilor cîteva lucruri pe care nu le cunosc. De pildă, ar trebui să vorbim despre studioul 3... Studioul 3 (800 mp) este, mi se pare, singura incintă în care publicul are acces. Aici el poate fi martor, pe viu, la desfășurarea unor concursuri sau a unor emisiuni unde prezența lui e necesară. Din păcate însă, chiar aici fiind, el va rămîne tot un simpatic ignorant, căruia camerele de luat vederi îi urmăresc indiscret și uneori malițios reacțiile. 150 de proiectoare plutesc deasupra lui și-l pot inunda cu o lumină tot atît de strălucitoare ca cea a soarelui. Cînd toate acestea nu trebuie să vă îngroziți. În studioul 3, sub amenințarea altor proiectoare, nu e o atmosferă toridă. Un sistem perfect de ventilație condiționează silențios mediul ambiant. Aici se transpiră numai din cauza emoțiilor! Dacă ați văzut vreodată pe ecran un melancolic apus de soare, o noapte neagră ca smoala, incendiată de fulgere terifiante, sau un răsărit de soare superb, am putea paria că ele au fost realizate în studioul de la unul din pupitrele de comandă. Un regizor s-a jucat cu emoțiile dv. ajutat de un aparat modern. Dar printre tainele care nu sînt la îndemîna oricui se numără posibilitățile de memorizare a unor scheme de lumină. Să presupunem că se montează un spectacol. Număratele decoruri sînt rîspîndite pe platou. Va fi un amurg într-o grădină, un salon în care se dansează, un portic sub care două personaje discută aprins..., și scenele și situațiile pot fi multiplicare. Pentru fiecare situație, scenă, decor, regia vrea o anumită lumină, de o anumită intensitate. La repetiții, aceste detalii se pun la punct. Pînă la premieră nu vor fi ele uitate? Nu. Detaliile schemei de lumină sînt memorizate (de «memoria» instalației, bineînțeles) și, la o simplă apăsare pe un buton, ele revin la premieră.

Ați observat — la «Steaua fără nume» — cînd în etapa a treia concurenții mimează un cîntec, în prealabil înregistrat, că vocea lor e mai pură? Concurrentul e nevinovat și marelui vrăjitor nu e decît un pupitr de sunet inert. El schimbă sau corectează vocea actorului sau cîntărețului. O răgușeală poate fi îndulcită, un ton pierdut — regăsit. (Și totuși juriile sînt uneori nemiloase!) Aflăm, nu fără regret, că mulți dintre cîntăreții care ne smulg admirația — Rita Pavone, Jürgens etc., etc. — vin la recitaluri cu propriile lor instalații de sunet și cu propriul lor specialist. În sfîrșit... Televiziunea e stăpîna multor miracole tehnice, și dintre ele n-ar trebui să uităm nici magnetofonele de înregistrare cu 4 canale, care fac posibilă înregistrarea unei orchestre pe compartimente: pe o pistă va fi înregistrată secțiunea ritmică (plan, chitare, baterii etc.), pe a doua, suflători, pe a treia — violine, iar pe ultima — cîntăreții, fiecare ascultînd pisetoarele precedente. Și de ce? Am întreat noi. Din foarte multe motive: vedeta nu mai este

enervată din cauza deselor reveniri, orchestra nu obosește și... maistrul de sunet face mixajul cum dorește.

Mi-au plăcut totdeauna leii din filmele televiziunii, care rag atît de frumos; am fost impresionat și de risul pur al unei codane, sau de plolle superbe... și, de ce n-aș spune, de atîtea sunete clare. Dar n-aveam de unde să știu că e suficient un număr, și iarăși o simplă apăsare pe un buton, ca din orga de efecte sonore să vină spre mine sunetul amenințător al unei jivine, plînsul induioșător al unui copil (de orice vîrstă!), pașii suspexți ai unui individ sau pur și simplu demarajul unei mașini (la alegere, după indicația autorului: Jaguar, Mercedes etc., etc.).

AȘCHIUȚĂ ADMONESTEĂZĂ PE TĂTICU!

Și televiziunea, ca orice mediu, are folclorul ei.

Aș fi fost tentat să zic: «se spune...», dar de fapt nu istorisesc decît purul adevăr. Așadar... Daniela și Așchiuță au o mare influență asupra copiilor, cîteodată mai mare decît bunica, mama sau tata. Uneori poșta aduce pe adresa emisiunii scrisori ciudate, scrise de părinți care cer celor două personaje să-i ajute ca Ionel să nu mai facă mofuri și să mînce, ca Ionel să învețe etc. Așchiuță a fost odată solicitat să admonesteze un băiețel care avea prostul obicei să-și țină degetul în nas. Conștiincios, Așchiuță l-a muștrat, dar, pare-se fără rezultat. Cel vizat cu numele era chiar tatăl. Cînd scrise, mama, probabil emoționată, inversase numele.

După microbiștii fotbalului, copiii sînt una din problemele preocupante ale televiziunii. În primul rînd, pentru că ea a lansat cîteva personaje ajunse celebre și iubite, la care, în ciuda timpului, spectatori mici sau mari nu vor cu nici un preț să renunțe. Pe ecran uneori nimeni n-are voie să imbatrînească sau să dispară. Echipajul Val-Vîrtej a captivat ani de zile cu aventurile lui. Duminica era o zi sacră. Serialele străine nu i-au veștejit faima. Numai că actorii sînt terorizați uneori de atîta dragoste. Se pare că Gărdescu a obosit. Oriunde se duce, inocentul Münchhausen e înconjurat și asaltat de copii. Adio vacanțe, adio liniște!

Un responsabil de magazin de aparate electrice constatase nu fără stupefacție că spre sfîrșitul zilei, în jurul orei șapte și un sfert, magazinul se aglomera pentru cîteva minute mai mult ca în orice perioadă a zilei. Toți prezumtivii cumpărători se îngheșuiau în fața celor cîteva televizoare deschise și urmăreau neclintii programul. Secretul? Era ora cînd se transmitea «1 001 de serii»... Dacă cineva ar dori — prin absurd — să fie lapidat, n-ar trebui decît printr-o scrisoare deschisă să ceară suspendarea emisiunii. De aceea să nu mire pe nimeni grija atentă a crainicei care uneori — cînd vreo emisiune care precede «1 001 de serii» înghite vrînd-nevrînd spațiul afectat acesteia — anunță că ea va putea fi văzută după telegenal. Și milioane de suflete așteaptă imaginabilele și inimaginabilele aventuri sau pășanii ale lui Tobiaș, ale unei păpuși sau ale unui cățel de hîrtie. Zi de zi, în fața copiilor și tineretului,

televiziunea prezintă numeroase emisiuni care informează, distrează, educă. Sînt bune? Sînt rele? Cronicarii TV își spun mereu cuvîntul, noi nu vom încălca domeniul lor, vrem doar să consemnăm un succes trecut, neobservat și necomentat. Emisiunea «Columna lui Traian» din cadrul «Telescolii» a obținut la Tokyo premiul ABE acordat de televiziunea japoneză pentru «programe educative excelente» (în concurență cu 102 programe TV din 55 de țări). Dar nici un cronicar român n-a remarcat «Columna...», deși a fost de post de două ori...

INTERMEZZO: APROPO DE STELE...

Pe panoul de control sînt aprinse patru monitoare. Patru camere plasate în studio urmăresc, din unghiuri diferite, pe tînăra care recită și orchestra care asistă, deocamdată tăcută, la evoluția cîntăreței.

În cabina regiei e tăcere. Șase persoane privesc fix la monitoare.

— Știm cu toții unde-i capul! Candidata a făcut, se pare, un gest pe care regizorul Sorin Grigorescu nu-l a-greează. Și e foarte supărat. E supărat mai ales pe profesorul din comună la care Elena Pește s-a dus, după preselecție, să ia lecții de dicție și gestică. Toți cei trei candidați sînt supuși unor corecții drastice. Laitmotivul: «Aici nu sînteți la operă!». Se dă o bătălie surdă pentru naturalețe, pentru ca interpretă să fie ei înșiși.

O «stea» se lansează foarte dificil. Mirajul gloriei acționează ca un factor dominant. Mulți veniți, dar foarte puțini aleși. Se risipesc iluzii, se cheltuiesc emoții și se eșuează în dezamăgiri. Buletine contra-făcute încearcă să ascundă vîrsta care li se citește pe față. Se forțează destine. Dar la 40 sau 50 de ani e prea tîrziu, partida e dinainte pierdută. Preselecția este deseori o scenă unde o comisie asistă din sfert în sfert de oră la un mic dezastru. Candidații cer să fie ascultați de două sau trei ori. Sînt ascultați. Dar la ce bun? Cîteodată se recită versuri celebre mimînd dramatic. Dar poți reuși, și încă foarte bine, recitînd «Cătețuș cu părul creț» ca tînăra B.A. care a prăbușit întreaga comisie într-un ris homeric. Tot secretul reușitei e acel dram de aplicație și talent. Dar într-un reportaj viitor vom descrie mai pe larg zilele fierbinți ale unei preselecții, și urmările ei.

MĂRIA-SA-TELESPECTATORUL SCRIE...

Și scrie cu îndrîjirea binecunoscută a unui pensionar pus să schimbe mecanica eternă a lumii, cu competența unui specialist și adeseori cu arderea unui polemist de profesie. Reflectorul a primit 10 000 de scrisori în acest an, plus nenumărate telefoane. Ultimul: o gospodină întrebă ce să facă ca să primească de la vecină cheia de la spălătorie? N-ar putea reflectorul să se deplaseze... etc., etc. Emisiunea a ajuns un fel de instanță căreia cetățenii i se adresează, cu încredere, în probleme personale sau sociale și chiar în probleme de comportament, ca un telespectator bucurăștean care după o cină ratată la restaurantul «Zărandul» din Arad a trimis emisiunii pur și simplu con-

MARTORUL OCULAR CUNOASTE SECRETUL?

dica de sugestii și reclamații drept documentare. Citiți, tovarăși!...

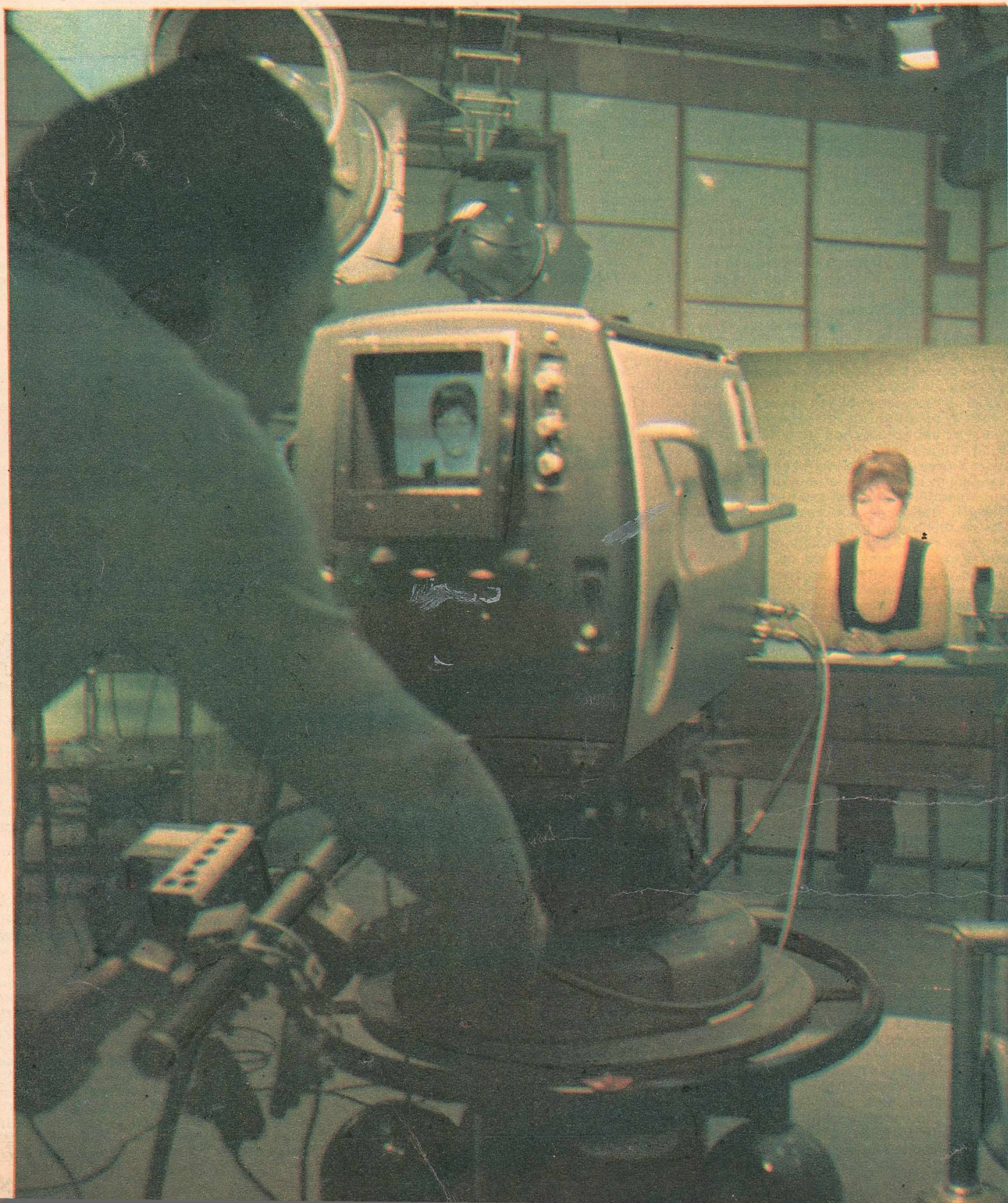
42 000 de scrisori a primit televiziunea în 1970, pînă la mijlocul lunii noiembrie. Regretăm că spațiul nu ne permite să reproducem unele dintre ele.

— Principala presiune care se face asupra noastră — ne spune tovarășul vicepreședinte Ion Bucheru, care dialoghează în fiecare miercuri cu corespondenții — o exercită gustul submediocru, în special în materie de teatru și film. Sînt enorm de multe cereri de filme, dar nu dintre cele mai esențiale din punct de vedere artistic. Programarea filmelor în ultimele luni trădează intenția noastră de a influența gustul și de a deplasa solicitările spre zone estetice superioare. Dar sînt și telespectatori-corespondenți cărora le-am ceda alcătuirea repertoriului de cinematecă fără să ezităm, conștienți că nu vor face rabat la calitate... Perseverenți în cererile lor sînt și amatorii de sport. Cei care iubesc fotbalul vor emisiuni în direct. Au dreptate. Dar noi nu sîntem sin-

La pupitre se selectează imaginile.

Bună-seara stimați telespectatori...

gurul factor care hotărăște. Pentru noi cererile justificate ale amatorilor de sport ne-au întărit convingerea că televiziunea nu are dreptul să abdică de la ceea ce noi numim simultaneitate, adică crearea posibilității de a participa direct la eveniment, fie el sportiv sau nu. Mi se pare că datoria noastră primordială este aceea de a conecta spectatorul în priza evenimentelor...

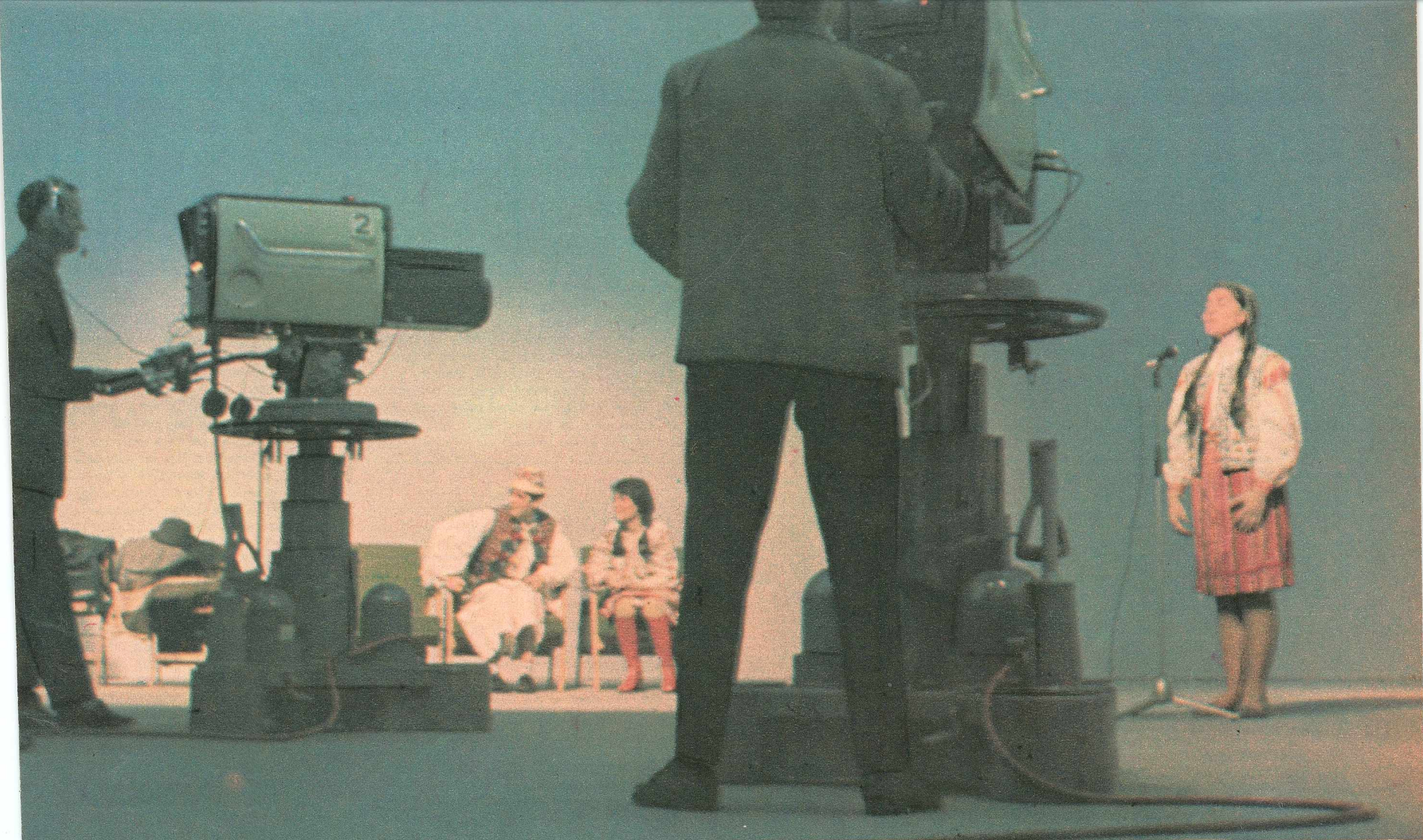
UN MARTOR OBIECTIV: STATISTICA

Care dintre emisiunile din ultima vreme a stîrnit cea mai mare vilvă? O întrebare care avea menirea să vîsculească pulsul opiniei publice. După valul de scrisori ar fi vorba de ancheta «Candidații de profesie». Ca întotdeauna Măria-Sa-Telespectatorul, de orice vîrstă ar fi el, reacționează prompt la temele de mare acuitate socială. Această emisiune care a durat 55 de minute, selecționată însă din 140 de minute de peliculă trasă, pentru care autoarea ei, Anca Arion, a cheltuit aproape două luni de investigații, a fost revelantă prin dezbaterile ei în medii diverse și prin reacțiile contradictorii pe care le-a stîrnit.

Deci se scrie cu pasiune, se discută cu pasiune, și fiecare crede că are dreptate. Senine și suverane, doar sondajul și statistica dau răspunsuri obiective despre pulsul opiniei publice. Mizînd pe această aserțiune, cineva ne-ar putea reproșa că sondajele n-au prevăzut eșecul partidului laburist britanic. O excepție confirmă însă regula.

Toate constatările și afirmațiile care urmează nu ne aparțin (sîntem inovatori doar de selecția lor) și le reproducem aproape întocmai după ultimul «barometru al tele-recepției» (pe săptămîna 4-10 octombrie 1970), întocmit de Oficiul de studii și sondaje al Radioteleviziunii. El a fost alcătuit pe baza consultării unui eșantion de 400 telespectatori din 155 de localități urbane și rurale.

Cum era de așteptat, duminica se dedică cel mai lung timp tele-recepției (5, 6 ore). Joi se constată o telesaturatie și oamenii întîrzie mai puțin în fața micilor ecrane (1,56 ore). Intervalul care polarizează de-a lungul săptămîinii frecvențe maxime de tele-recepție se plasează între orele 20-21, cu o serie de diferențe între diversele zile (duminică: orele 20-22, joi orele 19-21). Totuși publicul vizionează în mod selectiv. Se manifestă tendințe de utilizare a televizorului în special ca substitut al cinematografului, fenomen, de altfel, mondial. Proporția telespectatorilor din mediul rural este mai mare decît al celor din mediul urban pentru 47 din totalul de 81 de emisiuni care au fost

▲ *Noua ediție a «Stelei fără nume» pentru concurenții de muzică populară, la repetiția generală.*

▼ *În studioul de unde în fiecare seară se transmite teledjurnalul.*

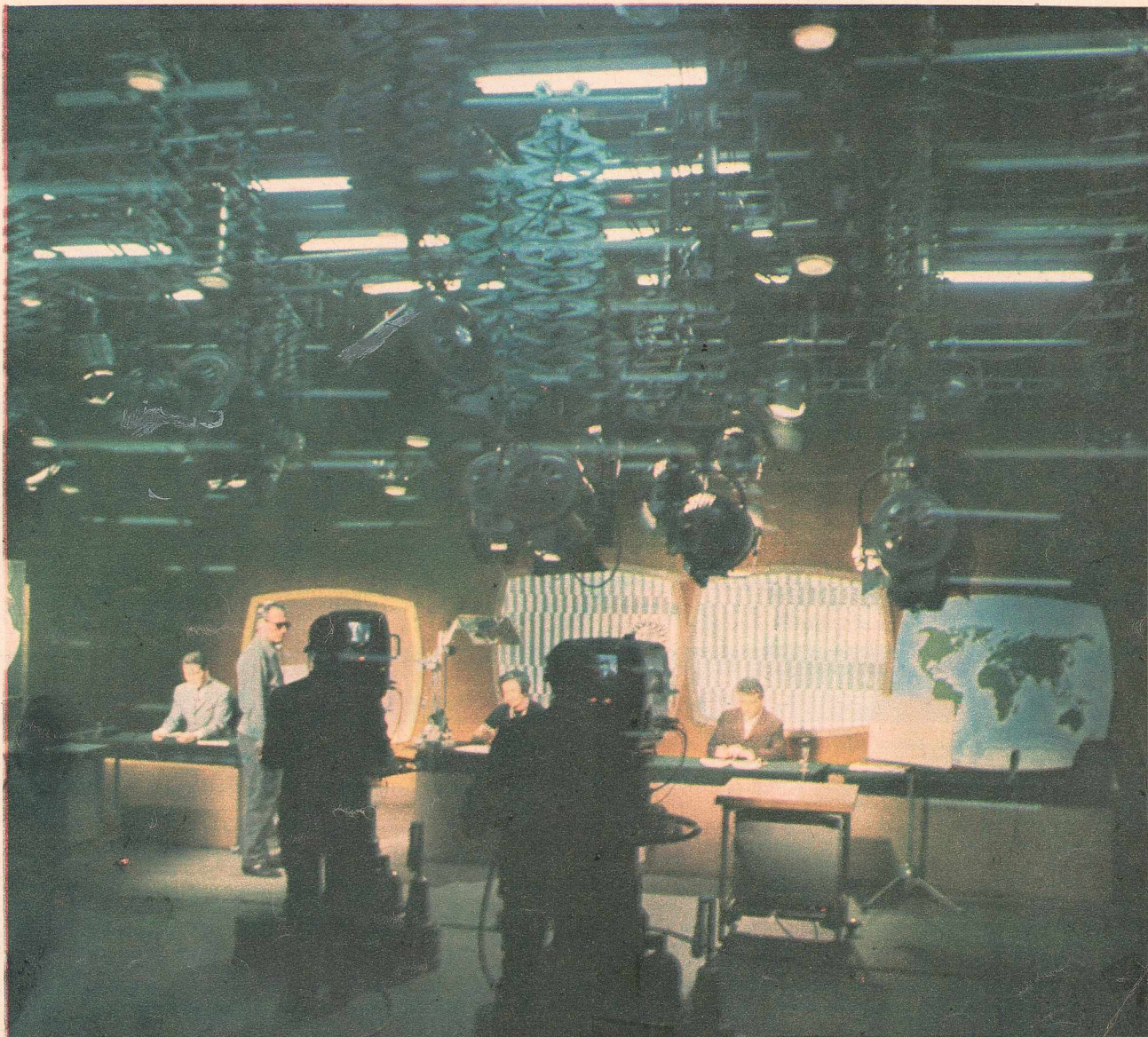
transmise în săptămâna respectivă. Dar publicul urban efectiv (în cifre absolute) al tuturor celor 81 de emisiuni este superior celui rural. Astfel, chiar cea mai bine plasată emisiune în mediul rural — muzica populară — are telespectatori mai numeroși în orașe. Pe grupe de sexe se remarcă o afinență mai largă a bărbaților spre emisiuni informative (mai ales cele nocturne) și sportive; telespectatoarele sînt interesate de emisiunile de muzică ușoară și de cele care vizează viața de familie («Anunțuri-publicitate», «Căminul»), precum și de emisiunile pentru copii («1 001 de seri», «Aplauze pentru colegii noștri»). De regulă, cele mai repudiate emisiuni sînt în același timp și cele mai puțin vizionate. Pe lângă că au un public restrîns, nemulțumesc și pe acesta. Sondajul din săptămîna respectivă a facilitat și întocmirea unui «clasament negativ» care, selectiv, se prezintă astfel (după aprecierile negative): «Maștrii baghetei» (locul 1), «Studioul N» (locul 2), Muzicorama (locul 5-6), Rampa (locul 9) etc. În ceea ce privește Studioul N, publicul e profund divizat între adversari și susținători. Proportia celor care îl adoptă fără rezerve este cu numai 8 mai mare decît a celor care-l resping cu reticență.

În sfîrșit, sondajul a permis întocmirea unui clasament general care poate fi considerat o oglindă a preferințelor publicului. Pe locul întîi: «Incoruptibili». După cum se vede, seriilele întrunesc o unanimitate zdrobitoare, indiferent de calitatea lor. Locul 2: «Teleenciclopedia». Sînt cele două «emisiuni-pilon», după care urmează așanumitele emisiuni de mare popularitate și de audiență medie, pe care le inserăm selectiv: Teledjurnalul (locul 9), Reflectorul (locul 10), muzica populară (locul 15), fotbal (locul 23!), «1 001 de seri» (locul 29), Studioul N (locul 30), «Bună-seara fete, bună-seara băieți» (locul 32), Căminul (locul 34), Muzicorama TV (locul 47), Actualitatea în economie (locul 66 și 70) — emisiunea a fost programată în două zile ale săptămîinii), Rampa (locul 76) etc., etc.

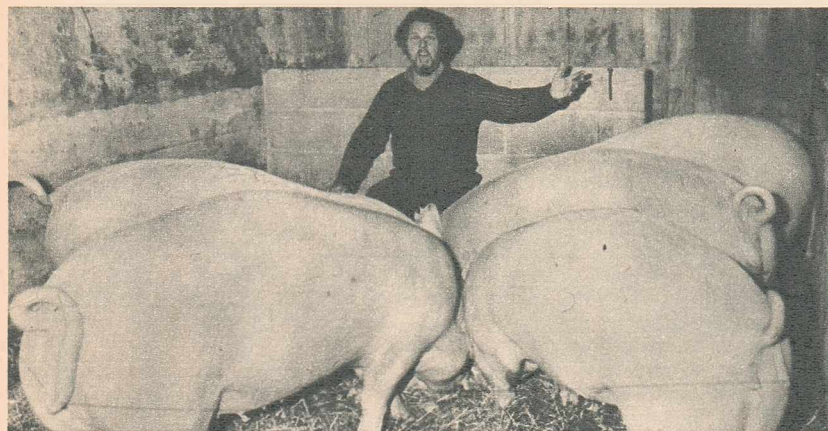
Poate Măriile-Lor-Telespectatorii, citind aceste rînduri, au aflat ceva în plus despre ei înșiși și despre micile secrete ale televiziunii. Poate. Sectoare și emisiuni întregi le-am ignorat cu bună-știință, sperînd să revenim cu relatări mai ample.

Dar deocamdată observăm că s-a făcut tirziu. E ora 23. Emisiunile s-au încheiat. Și el, martorul ocular al atîtor evenimente, a obosit. Și s-a culcat. St! Doarme. Sforăie. Să fie tăcere! Să-i respectăm odihna!

Noapte bună, Măria-Ta! La revedere, pînă mîine la ora 18...

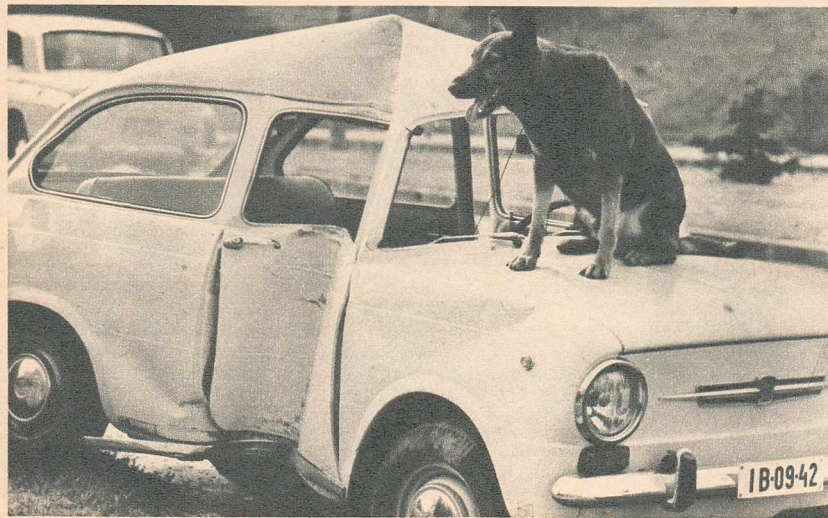

varietăți

între două pasiuni...

Aflat la greu împas, căreia dintre cele două pasiuni arzătoare — scena operei sau viața la țară — să i se consacre, baritonul englez Adam Deane a găsit pînă la urmă calea de compromis: 6 luni pe an va viețui la ferma sa, în mijlocul naturii și a animalelor, unde, firește, nu-și va întrerupe activitatea artistică. Iată-l în cocina porcilor, cărora le cîntă o arie care — dacă ar fi să-l credem — le sporește pofta de mîncare. În ce ne privește, avem puternice temeiuri să ne îndoim că fără aria baritonului și bumului lor stăpîn bieții porci ar face greva foamei.

tristă așteptare!

Nerespectarea regulilor de circulație impuse de intensul trafic rutier al zilelor noastre au adus Fiatul din fotografie în halul în care-l vedeți.

Nefericitul care se găsea la volanul autoturismului se află internat în spital, împreună cu ceilalți pasageri.

Singurul călător scăpat neatins este cîinele proprietarului mașinii, care așteaptă neclintit întoarcerea stăpînului.

Frumos din partea cînelui!

Dar nu era mai bine să nu fi fost nevoie de astfel de dovezi de devotament și abnegație?

un vechi cifru în atenția îndrăgostiților

După cum vedem, «limbagiub» lipirii mărcilor poștale pe plic ne oferă o diversitate de interpretări pentru subtilele nuanțe pe care le poate îmbrăca dialogul iubirii. Așa că, dragi îndrăgostiți, înainte de a arunca scrisoarea în cutia poștală, fiți atenți!

N.B. Pe versoul acestei microenciclopedii a amorului, inserată pe o carte poștală, aflăm următoarele date asupra editorului: Depozitul Universal Șaraga, sub Hotel de Franța, nr. 30 (actualul magazin universal «Victoria» — n.n.). Reproducția (a cărții poștale, firește — n.n.) interzisă!

Înțelegerea apartine altuia.

Gîndeste-te la mine

O sărutare

Primește amorul meu

Limbagiul mărcilor poștale

Marca lipită în dosul plicului:

La mijloc vertical: Nu te am înțeles!
La mijloc orizontal: Cum te asi putea împăca?
La mijloc întoarsă: Ești de nesuferit!
La mijloc oblic: Nu mă mai plătisii!
Nefranțal: Te disprețuiesc!

înțelepții printre noi

- Curajul este ca și dragostea: are nevoie de speranță drept hrană.
- Gloria seamănă cu o piață; după un timp, prețurile scad.
- Oamenii sînt ca cifrele: ei nu dobîndesc valoare decît datorită poziției lor.
- Există prostii bine deghizate, așa cum există proști bine îmbrăcați.
- Viața seamănă cu o povestire: ceea ce este important nu e lungimea ei, ci valoarea.
- Ca și puricii, ideile sar de la un om la altul, dar nu-i pișcă pe toți.
- Cuvintele pot semăna cu razele X. Dacă știm să ne servim cum trebuie de ele, străbat orice.
- Ideile sînt ca și banii: e bine să-i ai, dar e și mai bine să știi să-i cheltuiești.
- Un bărbat fără mustăți este ca o femeie cu mustăți.

- Napoleon I
- Francis Bacon
- Albert Einstein
- Chamfort
- Seneca
- Louis de Funes
- Aldous Huxley
- H. Taine
- Anton Cehov

recorduri și performanțe — dura lex...

- CELE MAI severe pedepse pentru șoferii beți se aplică în Finlanda. Pedepșa merge pînă la 6 luni închisoare și confiscarea carnetului de șofer pe trei ani. Pentru recidiviști există tabere de reeducare.
- LEGISLAȚIA silvică cea mai eficientă este în vigoare în Norvegia. Legea prevede că, pentru fiecare arbore tăiat sau deteriorat, vinovatul trebuie să planteze trei puișți de același soi.
- CEA MAI veche lege care menționează «spionajul industrial» a fost promulgată la Veneția. Pînă la mijlocul secolului al XVII-lea erau pasibili să fie condamnați la moarte toți cei ce divulgau secretul confecționării faimoaselor oglinzi venețiene, pînă la această dată monopol de stat.
- PRIMA lege a divorțurilor din lume a fost votată în Franța, în anul 1792.
- CEA MAI simplă lege a divorțului este astăzi în vigoare în Libia. Este de ajuns ca unul din soți să spună în fața martorilor de trei ori «vreau să divorțez», și căsătoria se desface.
- CEA MAI lungă detențiune la care a fost condamnat vreodată un delicvent, urmează să fie executată de Larry Joe Knox, din California. El a fost condamnat pentru diverse infracțiuni la o pedeapsă totală de... 1 001 ani închisoare. Sentința a fost pronunțată, nu demult, de către un tribunal din localitatea Gosset.
- CEL MAI lung proces din anele judiciare s-a terminat la 28 aprilie 1966, la Puna, în India. Sentința a fost pronunțată în favoarea lui Balasheb Patloji Thorat, care a primit cu acest prilej drepturile de moștenire ale unei bucăți de pămînt ce aparținuse strămoșului său Maloji Thorat, decedat cu 765 ani în urmă, în 1205.

DIRECȚIA GENERALĂ
ADAS
STR. SMÎRDAN 5
BUCUREȘTI

11

rubrică
redactată de
Aurel CRIȘAN

POSTA
ADAS

Ținînd seama de întrebările primite în ultima vreme pe adresa redacției revistei «Flacăra» (Piața Scînteii — București) sau la Direcția generală ADAS (str. Smîrdan nr. 5 — București), mă văd obligat să reamintesc faptul că răspunsurile apar, în general, în ordinea în care au fost adresate întrebările. În unele cazuri, pe care poștașul ADAS le socotește urgente, se fac derogări de la această practică menită să evite supărarea unora dintre corespondenți. Cei ce sînt mai grăbiți pot folosi telefonul 15 42 64, așa cum au procedat:

ION VARVARA, MARIN TIRON, ȘTEFAN BERCIU, MARIANA TUDOR din București, TUDOR STĂNESCU, MIRICA POPA din Ploiești și RADU TOMESCU din Constanța. Voi menționa că toți doreau să afle dacă nu cumva combinațiile de litere, înscrise în polițele de asigurări mixte de viață, pentru care plățiseră primele «la zi» ieșiseră cîștigătoare la tragerea de amortizare. Pentru toți cei care se grăbesc să afle astfel de amănunte, o indicație: a doua zi după tragerile de amortizare, combinațiile de litere sînt publicate în ziarul «Scînteia» și «România liberă». În ultima zi a fiecărei luni, seara — după trageri — rezultatele sînt difuzate la radio și comunicate de televiziune.

ION STANCIU, loco. Artificierii se încadrează în categoria tarifară III, în cazul cînd doresc să încheie asigurări de accidente. Aceasta înseamnă că prima de asigurare pentru suma asigurată, de 10 000 lei pentru invaliditate permanentă totală și de 5 000 lei pentru deces, este de 15 lei, durata contractului de asigurare fiind de 3 luni. La contractele de asigurare de accidente cu sume convenite, primele de asigurare sînt calculate la 1 000 de lei sumă asigurată. Reflectați și hotărîți care asigurare vă este mai utilă! Dar nu amînați!

GH. PĂCĂLEANU, Sibiu. Sînteți unu dintre cei care nu s-au... păcălit încheind asigurări la ADAS. Ați primit, chiar în acest an, suma de 18 639 lei pentru avariile la autoturismul «Dacia», pe care îl conduceți. Consemnez acest exemplu din multe care pot fi oferite tuturor celor care întîrzie cu ia o măsură de prevedere. Nu se poate să nu amintesc și de GHEORGHE OLARU HANS JIKELI, TIBERIU KISS, GHEORGHE VINTU, poseșori de autoturisme — tot din județul dv. — care s-au putut convinge că Administrația Asigurarilor de Stat plătește cu promptitudine despăgubirile sau sumele asigurate, oricînd se ivesc astfel de situații.

MARIANA PAL, loco. Doriți să aflați unele amănunte cu privire la ASIGURAREA FAMILIALĂ DE ACCIDENTE, despre care ați aflat de la o prietenă. Iată răspunsul asigurarea se încheie cu persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani și cuprinde, pe lângă asiguratul principal, soția (în vîrstă de pînă la 70 de ani) și copiii — indiferent de numărul lor (în vîrstă de la 5 la 16 ani). Suma asigurată, pentru fiecare persoană, este de 10 000 lei pentru invaliditate permanentă totală și de 5 000 lei pentru deces din accident. Asigurarea se încheie pe o perioadă de 3 luni, prima fiind de numai 25 lei.

LIDIA NĂSTASE, loco. Răspunsul de mai sus este valabil și pentru dv., chiar dacă situația relatată este oarecum diferită. Mușumesc pentru aprecierile pe care le exprimați la adresa acestei rubrici. Aștept alți vești privind eficiența măsurii de prevedere pe care doriți să o luați. Aveți dreptate afirmînd că «Omului prevăzător îi merg toate cu mult spor», conștiința realizării unor măsuri de prevedere dînd mai multă siguranță în acțiuni, încredere și liniște. Bine ar fi ca toți cititorii acestor rînduri urmeze exemplul dv.

FABRICA CHIMICĂ - ORĂȘTIE -

str. Codrului nr. 24 jud. Hunedoara
oferă spre vânzare, pe bază de comandă fermă,
următoarele produse:

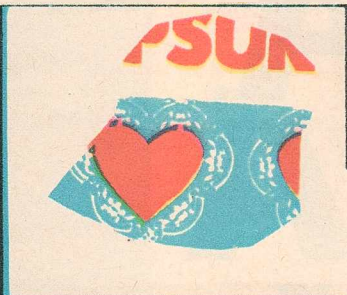
● articole din
mase plastice
termoplaste cu
greutate pînă la
4,5 kg. Întreprin-
derea proiecteaza și execută
în sculăria proprie
matrițele
necesare.

● Construcții me-
talice (rezer-
voare, vase de re-
acție, agitatoare
etc).

● Reductoare de
turație, după pro-
iecte proprii și
după proiectele
beneficiarilor.

● Piese de schimb
pentru industria
chimică și in-
dustria hirtiei.

COMBINATUL PENTRU FIBRE ARTIFICIALE BRĂILA

EXECUTĂ:

CONFECȚII DIN CELOFAN pe cale mecanică, din celofan normal, incolor sau imprimat.

Mașinile de prelucrat de care dispune **COMBINATUL** (depanatoare, ghilotină, tăietor de suluri, mașină de imprimat, mașină de pungi) permit efectuarea unui program de producție foarte diferit, care se poate adapta perfect cerințelor de utilizare a confecțiilor din celofan.

FORME ȘI DIMENSIUNI

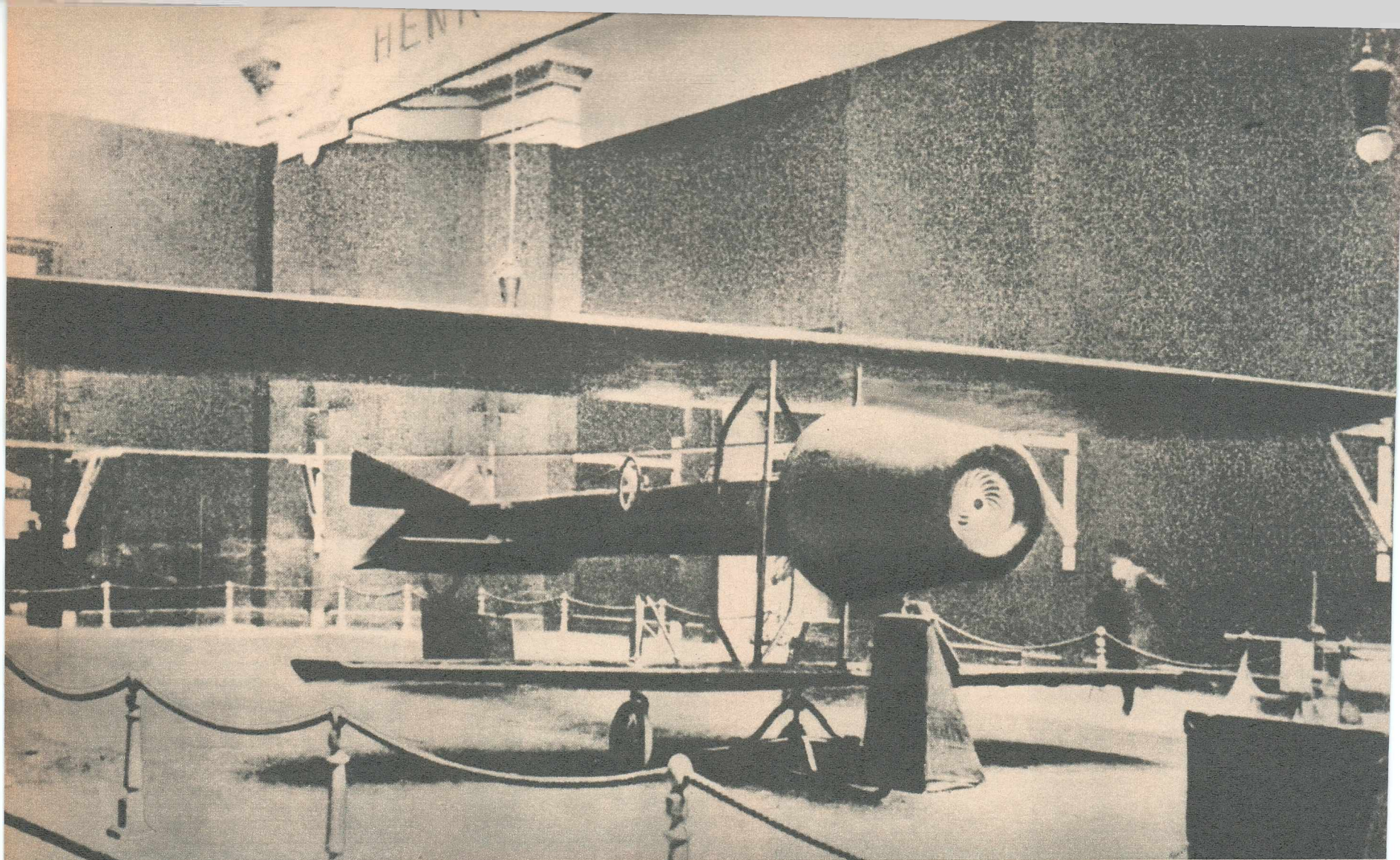
După modul de execuție și dimensiuni, confecțiile din celofan se clasifică, conform N.I.I. nr. 3 391/67, astfel:

Nr. crt.	Denumirea confecției	Dimensiuni în cm	
		lungime	lățime
1.	Saci plați și cu falduri laterale	16-65	6-40
2.	Pungi plate și cu falduri laterale	12-35	5-26
3.	Pungi plate cu sau fără clapă, cu lipituri laterale	11,5-25	5-24
4.	Pungi cu fund încrucișat, pînă la 1 kg umplere	20-32	6-12
5.	Pungi din celofan lăcuit sau cașerat, cu termosuduri laterale	4-35	9-50
6.	Benzi înguste		2-6 mm
7.	Role imprimate		5-150 mm
8.	Coli imprimate în 1-4 culori	24-65	10-68

Observații: produsele de la pozițiile 1-4 din tabel se pot confecționa din celofan normal și lăcuit.

Produsele de la pozițiile 1, 2, 5, 7, 8 din tabel pot fi executate în 1-4 culori.

Produsele de la pozițiile 3 și 4 din tabel pot fi executate în 1-3 culori.

«DA, A ZBURAT!»

de Lionel NITESCU

**Acum 60 de ani
avea loc un eveniment înscris cu litere de aur
în istoria aeronauticii mondiale:
zborul primului avion cu reacție,
datorat lui Henri Coandă.**

Una din «senzațiile aviatice» ale anului 1910 a fost, fără îndoială, Salonul aeronautic internațional de la Paris. Acolo se oglindeau cele mai de seamă realizări ale acestei noi tehnici — pe atunci aflate în faza de pionierat — care avea să revoluționeze transporturile planetare și să marcheze astfel întreaga civilizație a secolului XX. Numai 12 aparate au fost prezentate la acel faimos salon, și din ele două erau românești. Era vorba de turbopropulsorul lui Henri Coandă și de macheta aparatului lui Dumitru Brumărescu, pe care inventatorul îl concepușe cu însușiri de elicopter. Iată un fapt deosebit de semnificativ, vădind că «aviația română s-a născut o dată cu cea mondială».

Firește, datorită condițiilor economice și sociale din țara noastră în acele timpuri, progresele ulterioare ale «aripilor românești» n-au fost pe măsura talentului pleiadei de inventatori și de experimențatori entuziaști care și-au legat numele de începuturile epopeii aviației. Pentru un Brumărescu, de pildă, o simplă manevră greșită de pilotaj, care i-a distrus avionul, a fost fatală. Din lipsă de mijloace financiare pentru continuarea probelor, el a fost nevoit să se întoarcă la ploștile, donițele și obiectele de artă țărănească pirogravate cu aparatul inventat de el. Și exemplele s-ar putea multiplica. De aceea apar cu atât mai meritorii strădanile pionierilor români ai aviației, spiritul lor de abnegație, admirabila perse-

verență în urmărirea idealului. Între 1900 și 1910, înfăptuirile aeronautice ale lui Vuia și Coandă au fost realizări de vîrf, priorități de necontestat în tehnica mondială. Primul zbor al unui aparat mai greu decît aerul, cu mijloace proprii de bord, și primul avion propulsat de un motor cu reacție sînt, datorită lor, creații românești.

Motiv de justificată mîndrie și, în același timp, în acest sfîrșit de an 1970, prilej de evocare a unui strălucit eveniment din istoria tehnicii: peste cîteva zile, la 14 decembrie, se împlinesc 60 de ani de la zborul primului avion cu reacție din lume. Pilotul, care era și constructorul aparatului, nu avea decît 24 de ani. Se numea Henri Coandă.

În paginile de față publicăm cîteva docu-

mente fotografice legate de acest eveniment. Ele ne-au fost puse la dispoziție de Academia Republicii Socialiste România, sub a cărei egidă se va deschide în curînd un muzeu închinat vieții și activității acestui mare fiu al poporului român.

ÎN «ANII ACEIA»

Iată o fotografie mai puțin cunoscută a lui H. Coandă, din epoca imediat următoare «avionului cu reacție nr. 1». În privirea pătrunzătoare a tînrului inginer, în trăsăturile energice ale figurii, reflectînd încredere în forțele proprii, regăsim caracterizarea făcută viitorului savant de profesorii săi de la Liceul militar din Iași (printre care se număra și istoricul A.D. Xenopol): «ca argintul viu, pe care nu-l puteai ține în loc decît într-un flacon sau în tubul unui termometru».

PRIMUL AVION FĂRĂ ELICE DIN ISTORIA AERONAUTICII

«Păcat, băiete, te-ai născut cu 30 de ani, dacă nu cu 50 de ani prea devreme» — exclama în fața lui Coandă vestitul inginer francez Gustav Eiffel (constructorul turnului care-i poartă numele), venit să cerceteze, la Salonul internațional de la Paris din 1910, avionul cu reacție. Prin aceasta Eiffel înțelegea că mijloacele tehnice de atunci nu erau destul de dezvoltate ca să permită

de Lucian RAICU

EMIL BRUMARU:

DETECTIVUL ARTHUR

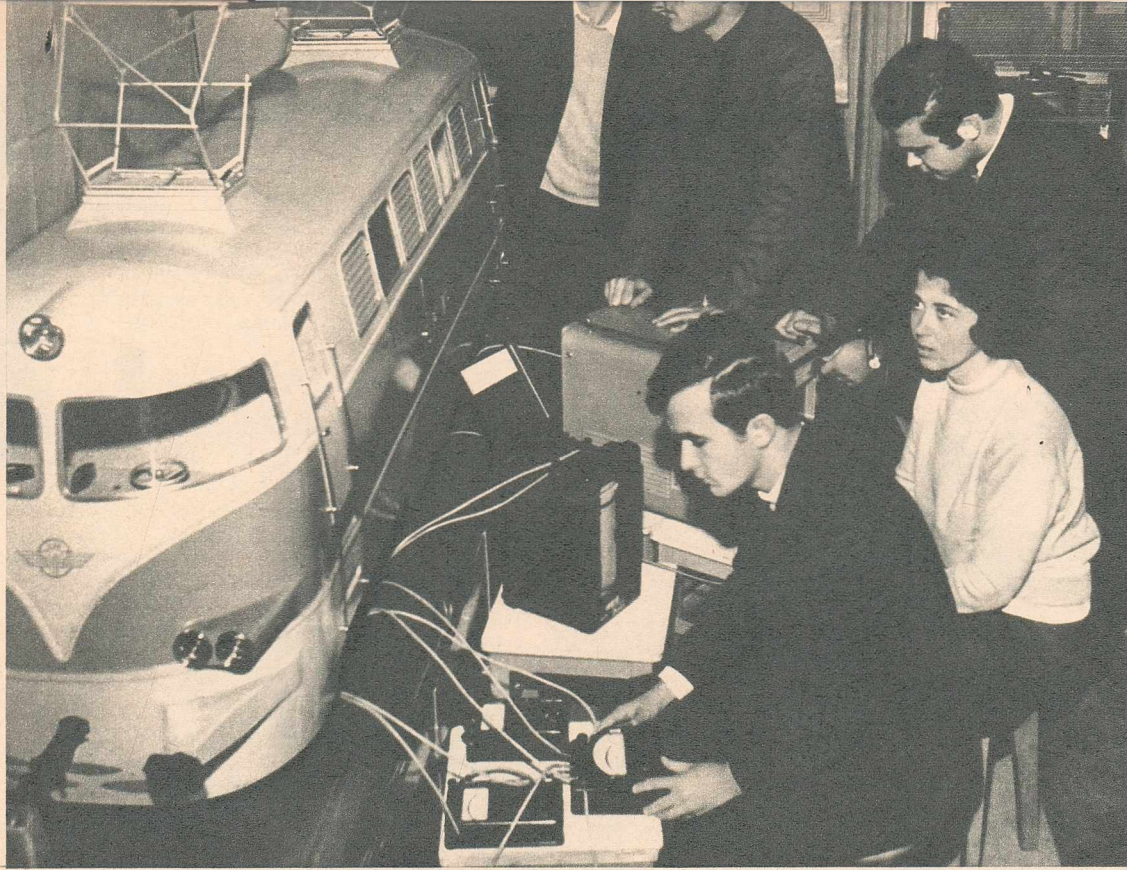
Al doilea volum al lui Emil Brumaru tipărit anul acesta (de astă dată în condițiile excelente, din toate punctele de vedere, ale editurii *Cartea românească*) confirmă prezența unui nou și foarte autentic poet, demn să figureze în orice antologie a liricii contemporane. Cărțile lui Emil Brumaru, compuse cu un rafinament savant oferă, în același timp, și posibilitatea unei lecturi confortabile, plăcute și luminoase, care iradiază la modul cel mai *atrăgător* cu putință. Accedem cu bucuria întregii noastre ființe în lumea cuceritoare prin grație, fantezie și umor jovial a *Detectivului Arthur* și a lui *Julien Ospitalierul*; o lume în care cititorul este invitat să se instaleze limpede și comod, fără dificultăți și crispări. O lume care ne apare a fi în același timp mirifică și (totuși) extrem de familiară. Este și nota caracteristică veritabilei *modernități* a poeziei lui Emil Brumaru. Mic univers dominat de un fel de blîndețe euforică, ușor somnolentă, cu virtuți calmante, aș zice terapeutice, pentru sufletul nostru. Dar o blîndețe și un calm pe care în nici un caz nu le resimțim anacronice și demodate, ca pe ceva *anterior* unui secol nevrotizat și bîntuit de neliniște. Ci, mai degrabă, venind ca o replică din interior a neliniștii însăși. Nu e greu ca auzul să distingă tristețile *consumate* pînă la distilarea unor astfel de stări paradiziace.

«Mă numesc Julien Ospitalierul. Am treizeci de ani/ Duc o viață destul de retrasă, la țară, și iată, v-o jur/ În patul meu moale nu au dormit decît struguri și boi diafani/ Și prieten nu-mi este decît detectivul Arthur/ /Melcilor (celor mai leneși) le-am spus totdeauna «veniți, /Putreziți în fotolii, umblați pe oglinzi, intrați-mi în gură»/ Oh, fiindcă nu pot refuza nici un dulce caprit/ Tinere cepe scaldat-am în lacrima-mi pură// Apoi, cînd e toamnă și-ascult împăcat cum în lungi dup-amiezii/ Iepuri de angora-mi ronțăie cărțile-n tufele-adînci de mărar/ Și cum se surpă pe mese miresme-n prăpastia unui pahar/ Cu toată ființa mea-n praf jubilez!»

Emil Brumaru desfășoară mari virtuozități în decantarea unor *esențe* lirice pe care le obține cu o tehnică oarecum a transferului de sentimente. El obține astfel sentimente și ipostaze umane în stare pură. Subsumabile, de obicei, unei mai generale vocații a fericirii. Iată această vocație exprimată pe deplin:

«Și-ngenunchind fericit lingă ușă /Furnicile portocalii eu le trec peste prag, în urechi, dintr-o cameră-n alta /Iar către-amurg mă rog, blînd și umil, să plutească-n înalta sufragerie a casei mari gălbenușe...»

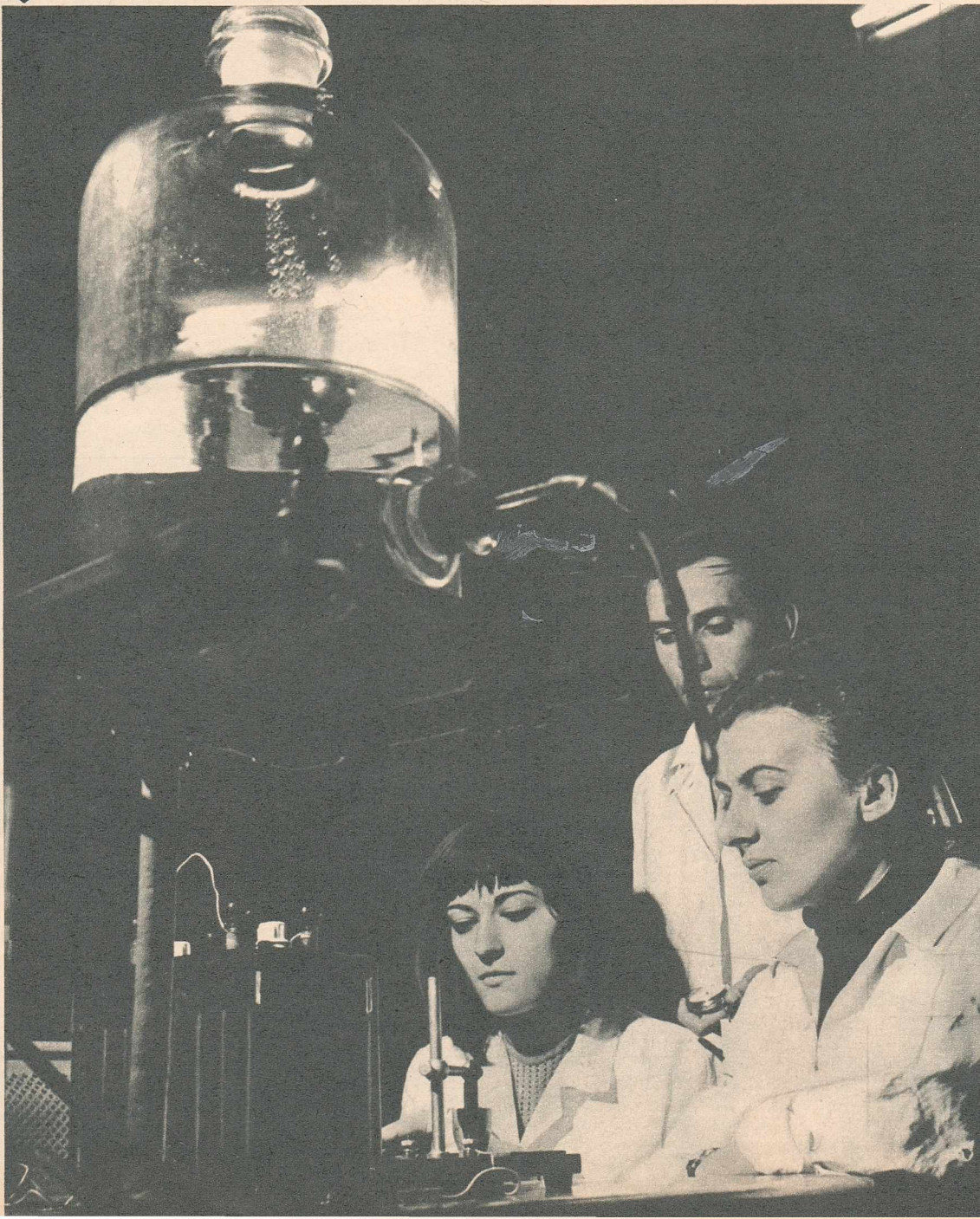
În cultivarea voluptoasă a sentimentelor filtrate în starea lor pură stă toată «filozofia» (sursă de lirism) a acestui poet excelent. Iată și iubirea în forme de o grație și o puritate desăvîrșită: «Mult timp am iubit o ceșcuță de ceai chinezească/ Pictată în scene naive din viața fîntinilor pe porțelanu-i subțire/ Dar sufletul meu neștiind îndeajuns s-o uimească/ M-a părăsit, alegîndu-și dulapul cel sumbru drept mire. /Apoi m-am îndrăgostit de un blînd șifonier. /De obicei dup-amiaza, cînd hainele dorm, mă duceam lingă dînsul /Și mîngîindu-i furnirul, duios și stingher. /Îl sărutam și simțeam că mă-năbușă plînsul ».

În laboratorul de tracțiune electrică, standul cu locomotiva miniaturală de 8 kW a fost realizat de către studenți pentru studenți, sub conducerea dr. ing. Vlad Văzdăuțeanu. Iată doar o singură probă dintre numeroasele exemple de autoutilare răspîndite în laboratoarele Politehnicii timișorene.

Viitorii ingineri constructori știu, încă din facultate, cît de rezistent este un perete la presiuni, cît de mult poate fi... obosit ca să-și păstreze integritatea.

E atît de multă liniște și un întuneric atît de deplin, încît reacțiile chimice devin sonore.

ACTORI ȘI ROLURI

Richard Burton și Genevieve Bujold
în costumele lui Henric al VIII-lea și,
respectiv, al nefericitei Anna de Boleyn,
așa cum îi înfățișează filmul
«Anna celor o mie de zile».
Foto: KEYSTONE

Marie-José Nat,
Elise din filmul
cu același titlu,
regizat de
soțul actriței,
cineastul Michel Drach.
De fapt,
numele întreg
al peliculei este
«Elise — sau
Viața adevărată».

▲
In pădurea
lui Ion.

ANIMA- TIA — O MULT PREA LUNGA ASTEPTARE

de Magda MIHĂILESCU

Știm de o bună bucată de timp că animația din cele patru zări ale lumii nu trece printr-o epocă de aur. Ba chiar nici despre una de argint n-ar putea fi vorba. Dar nici prohodul cîntat cu cîțiva ani în urmă nu-și avea rostul. Marii creatori, autenticii deschizători de drumuri, nu se pot naște la tot pasul, cu deosebire în acest domeniu, al celei de-a șaptea arte — bis, vitregită de soartă și de producători. André Martin, criticul devotat animației, avea încă o dată dreptate cînd spunea, în 1967: «Tendințele actuale ale cinematografului de animație nu sînt prea viabile. Ele prezintă caracteristicile pietrificate ale artelor sclerozate pe care birocratizarea actuală a artelor muribunde nu poate decît să le încurajeze. Trebuie găsite itinerare noi, care să nu treacă prin reziduurile picturii moderne și ale ilustrațiilor revistelor la modă. Pînă se vor găsi aceste posibilități pe care ni le vor permite poate calculatoarele, vechiul desen animat îmi pare mai exemplar decît toate celelalte». Prestigiosul specialist propunea «artiștilor care iubesc animația» o așteptare liniștită în vederea unui «vom vedea ce va fi». Nu s-ar putea spune că între timp animația a stat cu mîinile încrucișate. Dacă ar fi să ne gîndim numai la cele două Festivaluri internaționale de la Mamaia, și tot am avea destule argumente pentru a da Cezarului ce-i al Cezarului, pentru a recunoaște acestor arte cel puțin sirguința cu care își justifică rostul pe lume. N-au apărut, ce-i drept, nici un nou McLaren, sau Trnka, sau Gopo, nici vreun urmaș mai inspirat al lui Disney, dar nu se poate trece cu vederea că filmul cu păpuși și flori, cu omuleți caraghioși sau posaci, cu pisici și broaște, cu linii și puncte, vrea din toate puterile să țină pasul cu vremea, cu întrebările și frămîntările noastre, așa cum arată ele în ceasurile de sinceritate: cînd colorate, cînd albe, cînd negre sau alb-negre. Gluma, ironia voioasă, grația, sînt totuși insuficiente în raport cu tenacitatea cu care se practică un cinematograf care are

orgoliul — și bine face — ca nimic din ceea ce este omenesc să nu-i fie străin. Confruntat din perspectiva acestor tendințe, filmul românesc de animație pare a-și fi acordat un lung răgaz de așteptare. La recentul Festival de la Mamaia a fost remarcată timiditatea cu care creatorii noștri se orientează către o creație care să poarte distinct semnele timpului nostru, cele profunde, nu exterioare.

Desigur, nu este rău că Animafilm nu s-a angajat în opera de hulire (nici măcar de uitare) a lui Walt Disney — așa cum se întîmplă prin alte părți — că nu se lasă influențat de disputa zadarnică *film pentru copii — film pentru adulți*. Candoarea are pașaport de liberă trecere în ambele direcții și este știută pofa cu care omul mare se copilărește în fața micilor minuni animate. Dar echilibrul dintre cantitatea apreciazabilă de filme gîndite, în primul rînd, pentru cei mici, și celelalte, cu o zonă de cuprindere mai largă, este cum nu se poate mai delicat.

Producția acestui an, în ciuda unor eforturi de diversificare a preocupărilor, stă vîdit sub semnul creației senine, ilustrativ didactice, pentru uzul celor care abia acum descoperă lumea. După cum s-a remarcat și cu alte prilejuri — printre care și la Mamaia — multora dintre aceste filme le lipsește grația și surpriza, cele mai multe dintre ele sînt copleșite de un ilustrativism mărunț și fără dată (ciclul *Mihaela* al lui Nell Cobar, *În grădina* de Tatiana Apahideanu), un foarte proaspăt *Domnul Goe* al Liane Petruțiu-Ghigoș, după un început promițător, în care fantezia autoarei răspundea îndemnurilor lui Caragiale, se mulțumește doar la o simplă traducere în imagini a știutelor pozne. Faptul că un motan ia forma unei rachete, că Mihaela circula cu elicopterul, că într-o cameră urlă un televizor nu este, neapărat, o punere de acord cu actualitatea, ci mai degrabă însușirea simbolurilor ei facile. Am constatat, de altfel nu fără tristețe, cum una

(Continuare în pag. 22)

de Constantin POPESCU

BULCĂ Ioana

Actriță română de teatru și film, născută la Sibiu, la 7 ianuarie 1936. Paralel cu liceul, studiază cu asiduitate dansul și canto, care-i vor fi de un real folos mai târziu, când va deveni studentă a I.A.T.C. din București, la secția teatru și film. Nu terminase institutul, când i se oferi prima (și pînă azi cea mai mare) șansă a carierei sale: rolul copleșitor, plin de contradicții, al tulburătoarei eroine a lui Slavici din *Moara cu noroc*, film realizat de regretatul Victor Iliu în 1956. Creația acestei debutante impresionează prin autenticitate, revellind un cert temperament dramatic și farmecul unei personalități singulare. Din nefericire, rolurile în care a fost distribuită ulterior nu-i mai oferă posibilitatea de a da toată măsura talentului său. Turnează astfel, între 1960 și

1969, în câteva filme inegale: *Mindrie*; *Portretul unui necunoscut*; *Fantomele se grăbesc*; *Zodia fecioarei* (unde poate modela în sfințit un personaj interesant, pradă unor puternice conflicte interioare) și *Rădăciusul adolescent* (o scurtă apariție). În toți acești ani, I.B. desfășoară o vie activitate în cadrul Naționalului bucureștean, unde joacă cu egală competență și brio scenic în piese de Molière, Lope de Vega, Ibsen, Shaw, Brecht și ale unor autori dramatici români moderni. A apărut în ultima vreme în numeroase spectacole TV; pe scenă, într-o comedie scintilătoare: *Boeing-Boeing* și, de curînd, într-un rol de film de ample proporții: rolul doamnei Stanca, în superproducția istorică *Mihai Viteazul*, semnată de Sergiu Nicolaescu.

BUÑUEL Luis

Regizor de film de origine spaniolă, născut la Calanda (Aragón-Spania), la 22 februarie 1900. A învățat la leziuzi, apoi a studiat la Facultatea de științe din Madrid. Gloria acestui cineast se datorează mai mult scandalurilor de proporții internaționale declanșate de filmele sale. A fost un cineast preocupat exclusiv de obsesiile sale, un spirit contestatar, unul dintre cei mai înverșunați avangardiști, care a detestat dintotdeauna conformismul, ipocrizia și bigotismul burghez, împotriva cărora aruncă, întocmai unor invecive, două filme-șoc virulente, anarhice: *Un chien andalou* (1928) și *L'âge d'or* (1930), țintuite la stîlpul infamiei de către autoritățile și cenzura franceză. Nici în patrie n-are o soartă mai bună, căci după un film demascator, de un insuportabil naturalism: *Los*

Hurdes (1932) despre troglodii din Spania deceniului al treilea al veacului nostru și după angajarea lui fășii în tabăra republicană, antifranchistă, este obligat să emigreze, mai întîi în S.U.A., apoi în Mexic. Aci el începe în 1947 o a treia carieră, fecundă dar inegală, cu filme foarte comerciale (*Susana*; *Riul și moartea*; *El bruto*), dar și cu opere de o stupefiantă originalitate, crude, violente, de o poezie aspră, uneori macabră (tipic spaniolă) ca: *Los Olvidados*; *Cumbres borrascosas* (o nouă versiune a *Răscruții de vinturi* de E. Brontë); *Ensayo de un crimen*. Turnează apoi în Franța *Cela s'appelle Aurora*; *La mort en ce jardin* (în coproducție franco-mexicană), *La fièvre monte à El-Pao*, cel din urmă film al lui Gérard Philipe; *Jurnalul unei cameriste*, care este mai puțin o transpunere după Mirbeau, cit un pamflet împotriva reacțiunii franceze, și *Belle de jour*, după Kessel, unde erotismul alunecă cu evidentă competență către sadism; *Subida al cielo*; *Nazarin*; *Viridiano*; *El Angel exterminador*; *La voie lactée* și *Simon du désert* sînt violente manifeste anticlericale, dar, ca și *Los Olvidados*, străbătute de un filon revendicativ de o incitare la revoltă. Același lucru îl putem spune și despre *Fecioara*, unicul său film american, în fapt o diatribă antisărătă, și *Tristana* (1970), critică acerbă a burgheziei spaniole din veacul trecut.

BURKE Billie

Actriță americană de film și teatru, născută la Washington, la 7 august 1885, moartă la 31 mai 1970. Fiică a unui clown celebru, desfășoară o lungă activitate teatrală în spectacole muzicale (a fost interpretată și soția faimosului Ziegfeld, creatorul revistei), în opere și comedii, mai întîi în Europa, apoi în S.U.A., devenind unul dintre cele mai importante stururi ale Americii de dinaintea primului război mondial. A jucat la început în filme mute, apoi, după o pauză de 13 ani, reintră pe ecran în 1932 în *Motiv de divorț* de Cukor, după Clemence Dane, alături de John Barrymore și debutanta Katharine Hepburn. Devine una dintre cele mai bune actrițe de compoziție, în special în comedii, unde conturează un tip inimitabil de femeie infantilă, de mamă distrată, capricioasă,

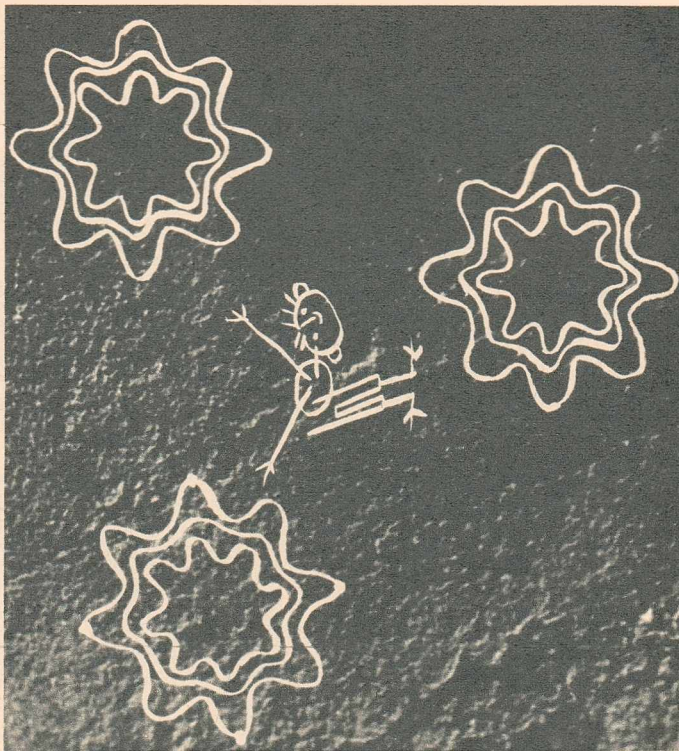
năucă, vorbind în triluri. N-a lipsit aproape din nici una din celebrele comedii sofisticate ale anilor '30: *Piccadilly Jim*; *Topper* (și toată seria); *Îți amintești?*; *Pe veci a ta*; *Toată lumea cîntă*; *O familie trăsnită*; *Viața fără griji*; *Femei*; *Zenobia*; *Irène*; *Un musafir de pomină* etc. A turnat într-un număr impresionant de filme, între care găsim și melodrame (*Becky Sharp*; *Tributul dragostei*), feerii muzicale (*Vrăjitorul din Oz*), drame psihologice (*Dineu la ora 8*) sau evocări istorice (*Parnell*). Moare la 85 de ani, lăsînd în urmă-i o carieră strălucită de peste jumătate de secol și un volum de memorii: *With a Father on My Nose*.

BURTON Richard

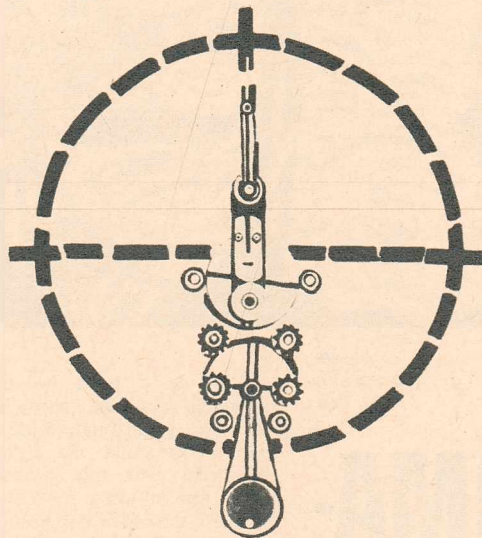

Actor anglo-american de film și teatru, născut la Pontrydfen (South Wales-Anglia), la 10 noiembrie 1925. Începe să joace teatru încă de pe vremea studenției (în special Shakespeare) la Oxford. După doi ani petrecuți în aviația militară revine în teatru în 1948, pentru ca în același an să debuteze și în film: *The Last Days of Dolwyn*. După câteva filme engleze, în care se afirmă ca un real talent, întreprinde câteva turnee teatrale în S.U.A., după care, în 1952, este chemat la Hollywood, angajat la 20th. Century-Fox, apare ca protagonist în *My Cousin Rachel*, cu Olivia de Havilland, și în primul film în Cinemascope: *The Robe*, după romanul *Cămașa lui Christos*, de Lloyd Douglas, cu Jean Simmons, ambele de Henry Kostler. Părea creat pentru roluri romantice, eroice, statuare

(*Alexandru cel mare*; *Cleopatra*; *Becket*), dar în filme ca *Bitter Victory*; *Vin plaiie* (remake); *Privește înapoi cu minie*; *Ziua cea mai lungă*; *Noaptea iguanei*; *The V.I.P.S.*; *The Sandpiper*; *What's New Pussycat?*; *The Spy who came in from the Cold* se dovedește un actor de ample resurse dramatice, în cea mai modernă accepțiune a cuvîntului. Dintre ultimele sale performanțe cităm: *Doctor Faustus*, după Marlowe (debutul său ca regizor de film); *Cui i-e frică de Virginia Woolf?*, după piesa lui Albee; *Femeia îndrăgănită* (Shakespeare); *Boom* de Joseph Losey; *Comedianții* (după Graham Greene), toate cu soția sa, Elizabeth Taylor, precum și *Candy*, *The Staircase*, cu Rex Harrison; *Where the Eagles Dare*, cu Clint Eastwood, și *Anné of the Thousands Days*, unde devine Henric al VIII-lea, alături de Genevieve Bujold (Anna Boleyn).

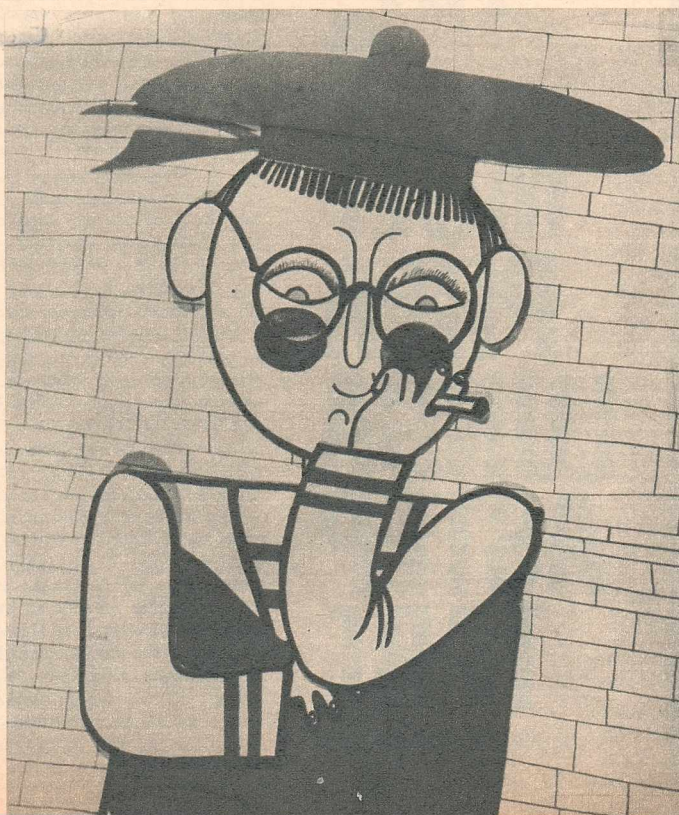

Pe un perete.

Bun sosît!

Domnul Goe.

ANIMA- TIA— O MULT PREA LUNGA ASTEP- TARE

(Urmare din pag. 21)

din nefericitele idei fixe ale filmului românesc de lung metraj, și anume luxul fără personalitate din apartamentele eroilor noștri intelectuali, a pătruns și în pelicula de animație. În filmul *Desen pentru o pasăre*, înzestrat cu reale frumuseți plastice și cu o idee pe cît de înduioșătoare pe atît de adevărată (solitudinea unui copil care se refugiază în baie pentru a visa), ni se sugerează un apartament somptuos, mai ceva decît în *Rădăciusul adolescent*. Dintre fetele, băieții, șoricelii, motanii, cocoșii etc. cuibăriți la Animafilm, demnă de semnalat ni s-a părut perechea de copii desenată de Ion Truică — un nume nou — *Pe un perete*. Pornind de la desenele mîzgălite cu creta pe pereți, autorul a imaginat o delicată poveste în care *El* și *Ea* își împart zidul ca pe un regat, pentru ca, în final, cei doi să zboare peste case, precum în *Miracol la Milano*.

Valorificînd sugestiile plastice, literare, ale folclorului nostru, întorcîndu-se constant către inepuizabilele sale rezerve de frumusețe, umor, înțelepciune, rîvnind — ca orice artist care se respectă — la perfecțiunea formelor lucrate de veacuri, mulți dintre creatorii de la Animafilm au tîlmăcit în imagini motive sau povești bine știute. Aplecarea către sursele de inspirație populare este binevenită — ea ar putea să constituie o direcție rodnică — dar simplul împrumut de teme nu este suficient; re-crearea lumii folclorice, atît de densă, șlefuită, cristalizată și stratificată de acțiunea timpului, cu structurile ei aparte — ca să folosim un termen la modă — presupune depășirea stadiului de ilustrare a anecdotei populare. Filme ca *Cei trei feciori* (Letiția Popa), *Fata babei și fata moșneagului* (Liana Petruțiu-Ghigori) nu sînt decît transpuneri corecte, și atît. Singurul film relevant în ultima vreme a fost *În pădurea lui Ion*. Atenă la spiritul basmului și la multiplele solicitări ale icoanelor noastre pe sticlă. Adrian Petringenaru a compus un film în care umorul se unește fericit cu poezia, în care mișcarea este potențată meșteșugit de aparenta încremenire a chipurilor. De altfel și la Festivalul de la Mamaia *În pădurea lui Ion* a fost singurul luat în seamă.

Încercările de a ține pasul cu vremea, de a obliga filmul de animație să iasă în întîmpinarea ideilor care nu ne dau astăzi pace, sînt cu totul fragile. Admirăm cu toții școala din Zagreb, viteza cu care vin din urmă școlile bulgară și ungară, dar uităm că impunerea lor este rezultatul unui asalt continuu și organizat al unui grup de realizatori, nu al cîtorva singuratici. Cu unele ezitări în folosirea liniilor de forță, filmul *Gardul* al lui Gelu Mureșanu anunță un autor ce trebuie ținut sub observație: miea sa parabolă despre egoismul agresiv dar zadarnic este un semn bun: gradarea expunerii, plasarea loviturii de șoc vădese un artist preocupat de rosturile actuale ale animației. Dintre «veterani» doar Olimp Vărășteanu cu *Insula* și Benedict Gănescu cu *Bun sosît* — meditație austeră pe tema timpului în fața căruia sîntem cu toții supuși egali — reamintesc datoria de a nu ocoli ideile. Din păcate, filmul *Defect* al lui Virgil Mocanu — un creator care nu mai are nevoie de recomandări — se autodistruge printr-o anume agresivitate ce se învecinează cu indecența. Este intristător că și alți cîțiva cinești cu cert prestigiu, precum Bob Călinescu sau Ștefan Munteanu, se consumă în experiențe pretențioase și inutile. *Calomnierea calomniei* este un sîcitor exercițiu de animare a unor pete de culoare. A vorbi aici de încercarea de a «exploata» resursele expresionismului abstract pare mai degrabă o justificare de care un autor atît de talentat precum Bob Călinescu nu are nevoie. Nici *Aventura în albastru* a lui Ștefan Munteanu, strădanie singulară de a vizualiza Rapsodia I de Enescu, nu ajunge la un liman mai fericit. Inspirația este săracă și, atîta cîtă este, ne întrebăm dacă merita să se consume în gol. Ne-am exprimat de atîtea ori nădejdea că, de la un festival la altul, studioul Animafilm trebuie să ne pregătească surprize care să ne facă să-i acordăm întreaga noastră încredere. Rezervele de speranțe încă nu s-au terminat.

de Petru ISPAS

dreptul lui

Mergea puțin abătut, aproape-aproape descumpănit. Spun aproape, pentru că undeva mai păstra încă speranța că totul va intra în normal. În acel normal al lui, închipuit de el. Și cu cât mergea mai repede, cu atât speranța se apropia mai mult de el. «Adică, de ce să nu fie totul ca și până acum, de ce să nu fie lăsate lucrurile așa cum s-au statornicit». Era peste puterile lui să înțeleagă ca un întreg edificiu de principii pe care și-a construit existența să fie dărâmat, șters, așa cum ai șterge cu buretele o frază scrisă cu creta pe o tablă. Dar nu, nu se putea ca ordinea lui interioară, construită cu atita mîgală de-a lungul multor ani, să fie răsturnată dintr-o dată.

«Fiecare trebuie să vorbească în numele lui, fiecare să-și poarte propria lui răspundere».

Sună frumos. La urma urmei, nu ar avea nimic de obiectat. Ba chiar ar fi fost întru totul de acord dacă ar fi spus el aceste fraze. Dar i s-au spus lui. Frazele acestea l-au întrerupt pe el.

Dar nu-i nimic. Totul este să aibă răbdare. Principiile lui s-au dovedit imbatabile. Au mai fost și alții care au luat-o tare de la început. Șefi cu apucături democratice a mai înțeles el. Unul chiar a și declarat sus și tare: «Tovarăși, sînt adeptul unui sistem de muncă pe baze largi, democratice». Pînă la urmă s-a dovedit adeptul înfocat al practicii schimbului de idei: intri la șef cu ideile tale și pleci de-acolo cu ale lui. Așa vedea el democrația. A fost schimbat pentru incompetență. A urmat altul, căruia îi plăcea să fie citat de subalterni. Pe el, personal, nu l-a deranjat nici primul, nici al doilea. A tras concluzii și s-a adaptat. Are omul ideile lui? Foarte bine, ascultă-l, notează, dacă vezi că-i face plăcere, și basta. Vrea să fie citat? Citează-l. Ce te costă. Îi faci și acestuia o plăcere, iar pe tine te lasă să trăiești liniștit, să nu te spetești cu munca, iar cînd trebuie, pică și cu prima.

Și uite-așa, din șef în șef, și-a construit edificiul lui interior, și-a cristalizat principiile sale. Și a venit așa nou, și vrea să dărime totul. Ha, ha, ha.

Acum aproape alerga. Alerga și zîmbea. Era chiar vesel. De cite ori se gîndea la principiile lui, se înveselea. Avea față de ele o dragoste paternă. Uneori și le imagina ca pe niște bile uriașe, perfect rotunde și impenetrabile, pe care mîna, mîngîindu-le, aluneca plăcut. Le trecea în revistă cu o mîndrie dementă. Erau marea și singura lui creație. Erau suportul existenței lui prezente și viitoare.

Primul principiu pe care s-a străduit să și-l însușească, și asta încă din anii tineretii romantice, a fost că șeful, șeful său direct în primul rînd, și apoi oricare alt șef în fața căruia se afla, avea, trebuia să aibă, întotdeauna dreptate. Dar principiul a devenit atît de comun încît nici nu mai consideră util să se gîndească la el. În imaginația lui sfera e mai mică, mai puțin lucioasă, dar e rotundă și, la urma urmei, e a lui. Pentru el, a respecta acest prim principiu, a-l aplica, a devenit un reflex.

Al doilea mare principiu de care încă nu-și dau seama mulți și la care se gîndește chiar și el numai în taină, este că inteligența întregii colectivități subordonate este și trebuie să fie un bun al șefului. Cu alte cuvinte, șeful este beneficiarul de drept al inteligenței colective. Ideile sînt ale tale atîta timp cît nu ai deschis gura. După ce ai deschis gura ele au încetat să-ți mai aparțină. Devin un bun al șefului. A spus cuiva, cîndva, aceste gînduri și i s-a răspuns că este oportunist. De ce oportunist, nu a înțeles. Dar de atunci a învățat să tacă. Și a mai învățat ceva care a văzut că place: nu mai spune «eu consider că...» (i s-a și spus odată: «Ce-i individualismul ăsta — eu, eu, eu?»). Nu, ce rost are! Dacă e șeful de față, folosește formula verificată: «Așa cum a spus mai demult tovarășul...» Și atunci poate spune orice, numai să nu fie o gogomanie prea mare. Și i-a mers bine.

Dar, și asta iar a înțeles-o de-a lungul anilor, șefii se schimbă, subalternii rămîn. De aici, un alt principiu descoperit, din fericire pentru el, la timp: dreptatea aparține nu unui anumit șef, fie el chiar al tău direct, ci șefului în general. (Și aduce aminte și-l ia cu frig: venise un inspector. În afară de el, toată lumea știa că va lua locul șefului. Discutate inspectorul cu mulți, a discutat și cu el. Cum îi cu una, cum îi cu alta... El, după principiu: dă-i în sus cu șeful, că-i grozav, că-i cel mai extra... Vede și acum ochii inspectorului care-l priveau mirați. Nu dorește nici chiar dușmanilor să fi fost în locul lui).

Ajunz cu gîndul aici, l-a cuprins din nou trama. «Dar dacă ăsta nu-i ca ceilalți, dacă într-adevăr vrea să schimbe ceva?» Și iar se încurajă: «Poate să schimbe. Ce vrea și cît vrea. Cu o condiție: schimbările să nu ajungă pînă la el».

Era tot ce dorea.

Ce voia de la noul șef? Nimic. Sau aproape nimic. Nu voia primă, nu voia salariu mai mare, nu voia să dea mîna cu el și să-i spună dimineața acea frază tonică: «Ce mai faci, măi tovarășe, cum o mai duci?» Nu voia nici măcar să-i zîmbească. Ce voia? Să-l lase să-l divinizeze, să-i permită să spună în toate părțile că el, șeful lui, este cel mai extra...

Că toate celelalte vin după aceea.

Dar îi era teamă.

Îi era teamă pentru că, de rîndul acesta, tocmai dreptul de a linguși i se refuza.

de Al. MIRODAN

prezențe... prezențe

San Francisco. Pauză la A.C.T. (American Conservatory Theatre). Regizori, actori, actrițe. — Sînteți din București? — Da. — N-am fost niciodată în Europa, dar cunosc doi români. Cum îi cheamă... uite că am un lapsus... da, doi jucători de tenis — Țiriac și Năstase. Exact, Țiriac și Năstase. I-am văzut anul trecut la Cleveland, eu eram destul de bun în tinerete la smash-uri și acum nu pierd nici o «Cupă Davis», cînd am prilejul. Excelenți jucători. Țiriac e un tip rațional, un fel de inginer al mingilor, Năstase un om al intuiției. Iar ca dublu sînt de-o omogenitate unică astăzi, cînd cuplurile se fac și se desfac foarte rapid. Odată, cînd?... am uitat. N-au vrut să joace la Wimbledon, în turneul de dublu... Păcat. Eu cred că ar fi cîștigat titlul...

Houston. N.A.S.A. După ce ies din camerele cu ordinatoarele ce calculează traiectoria zborurilor spațiale, după ce inginerul Meyer îmi arată noile costume — mult mai ușoare decît celea cunoscute de noi — ale astronautilor, după ce mă plimb prin «satul» unde trăiesc băieții de pe Lună, fac cîțiva pași pe stadionul bazei. Oră de antrenamente. Pentru toată lumea. Și pentru noul «lot» de cosmonauți, și pentru personalul centrului. Pistă, ștachetă, treninguri... — București... Zîmbește un tînăr, încălțîndu-și pantofii cu cuie. «Eu cunosc pe cineva acolo, la București, care-a zburat foarte-n sus, înaintea mea».

— Cine?

— Iolanda Balaș.

Dallas. Aeroportul. Avionul Douglas rămîne aici trei ceasuri din cauza unui defect de motor descoperit în clipa cînd ne pregăteam să decolăm spre Atlanta. Dar adevărul l-am aflat abia la capătul așteptării. (Între timp se lansase zvonul despre o încercare de deturnare a aparatului în direcția Havana.) Țigări, vorbe...

— Vin din Mexic — zice vecinul meu, Ted Stassen, 27 de ani, agent de asigurări din Chicago. Era gata-gata să-i bateți pe englezi. Teribil... Îi cunoașteți pe fotbalisti? Ce fel de tip e Nunweiler?

Amsterdam. «Haide Ajax!» — scrie pe zidul hotelului unde intru în căutarea unei camere.

«Haide Ajax!» — scrie și, sub chip de inscripții metalice sau stegulețe, în barul cu lemnișie roșcată din veacul al XVI-lea și vase medievale de cupru, ce slujește deopotrivă de hol, lojă a portarului, restaurant și loc de întîlnire pentru marinarii englezi în trecere prin Amsterdam.

«Haide Ajax!» — zic și eu întinzînd pașaportul pentru înregistrarea de rigoare.

Vameșul ride: O.K., apoi tresare: «Aha! Cu Feijenoord la Rotterdam v-a fost ușor, dar dacă venea U.T.A. la noi la Ajax... Apropo, unde-i Aradul?»

Viena. Destul de aproape de centrul orașului și cam la vreo cinci minute de la Catedrala Sf. Ștefan, pe Franz Joseph—Kai la numărul 21, se află un mic magazin intitulat: «Moden Am Kai». Acest magazin are două caracteristici:

a) posedă un funcționar care ține cu «Rapidul» (Rapid București — nu Viena);

b) acordă reduceri substanțiale celor ce se declară partizani ai echipei din Giulești.

Calități pe care un inițiat al locurilor m-a ajutat să le utilizez.

Dar nu fără a-mi asuma obligații dificile: — Domnu' — îmi spune rapidistul, deschizîndu-mi ușa, la ieșire. Poate vorbiți, totuși, cu Dan. N-a mai luat de mult nota 10 în «Sportul».

de H. DONA

Citeva dintre scrisorile sosite în ultima vreme se referă direct la evenimente actuale. Astfel, cititorul Ctin. Muscan din Tulcea pune unele întrebări și emite cîteva aprecieri cu privire la catastrofa din Pakistan. La ora cînd scriem aceste rînduri nu s-a putut face, firește, o evaluare riguroasă a proporțiilor dezastrului, dar surse serioase apreciază numărul victimelor la 1 milion jumătate, două milioane. După cit se pare, un cataclism de asemenea amploare n-a mai fost înregistrat în ultimele secole. E adevărat — după cum remarcă și tov. Muscan — că marea majoritate a statelor participante la cel de-al doilea război mondial n-au cunoscut, în anii teribilei înclăștări, asemenea pierderi. Pînă și Anglia, singura dintre marile puteri care a luptat din prima pînă-n ultima zi a războiului, ale cărei trupe s-au bătut pe 38 de fronturi din patru continente și care a cunoscut pe teritoriul ei cele mai intensive bombardamente, n-a pierdut atîția oameni între 3 septembrie 1939 și 15 august 1945 cît a pierdut Pakistanul în două zile. Sau — folosind o altă comparație — pentru a se «realiza» o asemenea hecatombă ar fi fost nevoie de cel puțin 25 bombe atomice de tip Hiroshima, aruncate asupra unor centre populate. «După cit se vede — conchide tov. Muscan — omul nu poate egala natura în ce privește forța distructivă». Și ce concluzie trebuie să tragem din asta? Că oamenii să se străduiască să ajungă din urmă natura? Se pare că în această privință s-au depus eforturi meritorii: există arme termonucleare capabile să ucidă pe fiecare locuitor al pămîntului de treizeci de ori. Sau poate că ar trebui să încercăm a depăși natura nu în ce privește forța distructivă, ci forța constructivă? Dumneavoastră ce părere aveți?

Cititorul P. Căliman din Piatra Neamț a ținut să ne comunice cîteva «gînduri omagiale» cu prilejul morții generalului De Gaulle. Cititorul nostru va fi de acord că e prea devreme pentru a exprima o apreciere completă, senină și obiectivă cu privire la ilustrul dispărut (fără a mai pune la socoteală că despre o asemenea personalitate puternică și controversată e puțin probabil că s-ar putea exprima vreedată aprecieri perfect obiective). Ni se pare, totuși, neindoielnic că, dincolo de acțiunile sale (oricît de răsunătoare ar fi fost ele), dincolo de opțiunile sale politice și filozofice (fatalmente susceptibile de a fi supuse contradicției și criticii), ceea ce va rămîne din generalul De Gaulle este imaginea unei personalități cu adevărat excepționale, care a știut să se identifice cu destinul patriei sale în cel mai greu moment din istoria acestuia. Pilduitor rămîne și felul în care un om format într-o anumită viziune a lumii și o anumită disciplină spirituală a reușit să simtă intens pulsul profund al istoriei și să devină el, fiul unui monarhist, profesor la un colegiu iezuit, elevul vestitei (și conservatoarei) școli Saint-Cyr, intelectualul de formație maurrasiană, fostul aghiotant al Mareșalului Petain, să devină conducătorul luptei antifasciste a poporului francez, omul care, pentru prima dată, i-a adus pe comuniști în guvernul Franței, organizatorul naționalizărilor, promotorul decolonizării și al prieteniei cu popoarele lumii a treia, combatantul pentru dreptul la independență și suveranitate a tuturor țărilor mari sau mici, adversarul expansiunii imperialismului american, partizanul prieteniei și colaborării cu țările socialiste. Și aceasta, rămînd în permanență fidel sie-insuși, fidel unei imagini statuate de care s-au spart în van toate valorile vicisitudinilor și conjuncturilor.

Din una-n alta, discutînd despre problemele aprovizionării, cititorul A. Toderiță din Botoșani sugerează «celor în drept» reactualizarea unei măsuri luate la vremea sa (adică acum mai bine de cinci sute de ani) de către... Ștefan cel Mare. E vorba de hotărîrea marelui voievod ca fiecare sat să aibă cite un iaz. Că porunca lui Ștefan era cit se poate de înțeleaptă, nu incupe îndoială, și ea exprima, de asemeni, o profundă înțelegere a necesităților economice ale vremii. Rămîne de văzut dacă ea poate fi aplicată și în zilele noastre, schimbînd, desigur, ceea ce este de schimbat. Se știe doar că o serie de eminenți specialiști, cu multă răspundere și, mai ales, cu multă putere, susțin că tot ce e apă stătătoare în țara asta — iaz, baltă, lac — trebuie grabnic și complet secat. Mai anii trecuți, cînd un redactor al nostru a îndrăznit să exprime cîteva rezerve, eram să fim mîncăți de vii de un tovarăș ministru-adjunct. Unde ești, tu Ștefan Doamne!...

Continuăm să primim ecouri la ancheta noastră cu privire la buna-cuviință. Tuturor celor care ne-au scris, le mulțumim. Cititorului Alexandru Panait-Nicoresți din București, care proclamă: «Minijupurile... trebuie sec complet stîrpite prin măsuri de sus în jos, prin conferințe, cursuri speciale...» îi comunicăm: că, din păcate, propunerea dumisale e cam tardivă. Pînă să organizăm conferințe și cursuri speciale, «minijupurile» (cum: atît de frumos se exprimă interlocutorul nostru) au și ieșit din modă. «Măsuri de sus în jos» au fost, ce-i drept, căci rochiile s-au lungit de la Yves Saint-Laurent, Cardin, Balmain, Courrèges et ejusdem farinase pentru «opera lor de bine». Poate că chiar ei constituie «forurile în drept» la care făcea apel cititorul bucureștean. Mai știi?

Iată-i, asadar, din nou apăruti. I-au readus «pe a-ntîia» în presa internațională evenimentele din Guineea. Sînt mercenarii — cum i-au denumit romanii, asemuindu-i unei mărfi (merx, mercis) deoarece se «vindeau» cui plătea mai bine. Dar, spre deosebire de cei definiți în vechime drept simbriași a căror meserie este războiul, mercenarii de azi li se potrivește mai bine termenul găsit de un reporter care i-a văzut «la lucru»: «les affreux». Un cuvînt pe care dictionarul l-ar traduce din franceză prin înspăimîntătorii, îngrozitorii, feroșii; poate, însă, toate acestea laolaltă i-ar caracteriza mai bine. Mercenarii moderni, așa cum s-au înfățișat prin «faptele lor de vitejie» în Indochina cei din Legiunea străină sau «băieții» lui Schramme, Hoare et comp. în Congo, ai lui «Bob» Denard în Yemen, ai «colonelului» Rolf Steiner și «maiorului» Williams în Biafra au comun nu numai uniforme lor «leopard», nu numai tatuajele și foarte adesea ecusoanele cu «cap de mort» cusute pe mîneacă, nu numai setea de bani și «spiritul de aventură», dar și dorința neștirbită de a ucide, de a ucide mai ales tot ce nu e «alb». Credoul lor? Poate cel mai bine este exprimat de «colonelul» Schramme (colonel îi place să-și spună pentru că, afirmă el, cuprinde întrînsul cuvîntul colon) ieșit acum din nou la lumină o dată cu invazia din Guineea: «Ucid pentru bani, dar și pentru satisfacția imensă de a ucide. Detașamentul meu a omorît în Congo cel puțin 3 000 de negri... Eu personal simt o plăcere și o bucurie adevărată numai atunci cînd înfig baioneta în burta unui adversar... Sub bancheta din spate a automobilului meu de campanie păstrez trei-patru cranii, trofee care-mi amintesc de diferite incursiuni reușite». Declarațiile, făcute unui ziarist italian de la revista «Tempo» la un centru londonez de recrutare de mercenari pentru Vietnam, de către sud-africani și rhodesieni precum că ei se consideră «misionari» și nu mercenari, ca și de un francez care a luptat în Algeria în cadrul Organizației Armate Secrete, «știu că sînt anacronic, dar nu mă pot lecu, sînt un colonialist» — întregesc imaginea acestor «feroși». Atestînd faptul că mercenarii «au devenit — cum sublinia și ziarul britanic «Guardian» — simbolul haosului și amestecului neocolonialist». A cărui cea mai recentă expresie este tentativa nereușită de invazie din Guineea.

din nou, mercenarii...

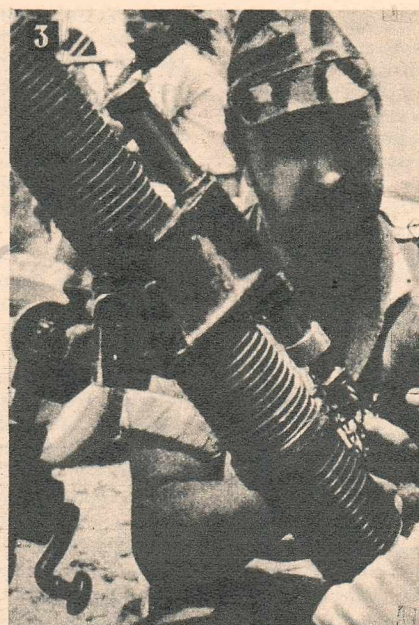
de I. CIOARĂ

1
Descoperit în toamna trecută de un reporter al revistei vest-germane «Stern» la tabăra militară portugheză Banza Sosso din Angola — deși după «aventura» congoleză atît de prost sfinșită în 1967 lui și celorlalți mercenari li s-a interzis reîntoarcerea pe continentul african — Schramme declara: Deși ultimii ani au fost «cei mai cumpliți din viața mea» am «un angajament convenabil deja semnat și sper să folosesc experiența mea militară». Cum avea s-o folosească, s-a văzut recent în intervenția colonialistă în Guineea.

2
Mike Hoare, englez de origine, mîna dreaptă a lui Chombe, și-a avut rolul său nefast în tragedia congoleză ca șef al unuia din cele mai ucigașe comandouri de mercenari din Congo — cel purtînd nr. 5. «Tine legătura permanentă cu toți «vechii camarazi» din Congo, răspinși în lumea întreagă, și cu toate întrunirile acestora de la Bruxelles, Paris și Londra» — scria despre el revista vest-germană «Spiegel». Nu pare să fi renunțat la activitatea sa, dar acum nu se mai joacă cu viața sa, ci cu a altora: numele său a fost menționat în urmă cu

3
aproximativ doi ani în legătură cu organizarea unui centru de recrutare, la Londra, de mercenari pentru regimul de la Saigon, iar acum, în ultimul timp, cum afirma amintita revistă, «a zburat spre Cambodgia și curînd după aceea s-a pus în mișcare rezervele de mercenari...»

4
Robert (Bob) Denard, francez, a «activat» în Congo, unde — cînd a văzut apropiindu-se sfîrșitul — l-a părăsit pe Schramme (după cum îl acuză acesta), apoi în Yemen (în fotografie), de partea forțelor regaliste.

4
«Colonelul» Rolf Steiner — una din căpeteniile mercenarilor care au acționat în timpul luptelor din Nigeria.

de Teodor MAZILU

GRAMATICA ȘI OBRĂZNICIA

Am asistat la un oficiu poștal din București la o scenă inedită. Funcționara de la poștă credea că bruma de cultură agonisită îi dă dreptul să fie arogantă. Mulți oameni au acest obicei... Cred că dacă știu mai mult decât tine chimie sau biochimie; capătă și dreptul de a nu te mai saluta. Funcționara de la poștă, care, oricum, nu terminase Oxfordul, se comporta ca și cum învățase matematica numai ca să aibă dreptul de a țipa ceva mai tare.

O tinăra venise să reclame că banii pe care i-a trimis prin poștă n-au ajuns la destinație. Adevărat, tinăra, în timpul acestei plângeri, făcuse și câteva greșeli de acord gramatical... Dar, indiferent de folosirea sau nefolosirea corectă a verbelor, fata avea dreptate, banii pe care-i trimisese nu ajunseseră la destinație. Asta era problema.

— Lasă dragă, că n-o să-ți mănince nimeni banii...

Funcționara credea că dacă are o clasă de liceu în plus — căci, la urma urmei, cam la asta se reducea diferența de cultură generală — își poate permite luxul de a nu-și face datoria.

— Scrie o reclamație...

Fata, bineînțeles, se aștepta la o soluție mai simplă... De ce trebuie ea să se roage în genunchi ca banii pentru care a plătit taxe de rigoare să ajungă la destinație? Asta e treaba poștei, că de-aia e poștă. Asta e treaba funcționarei, că de-aia e funcționară.

Funcționara continua să fie de-o stupidă superioritate. Nu făcea nici un efort să controleze, să vadă ce s-a întâmplat cu mandatul poștal. Ea era fericită că știe să facă acordul subiectului cu predicatul.

— Te pomenești că nici o reclamație nu știi să faci — se apucă funcționara s-o mustre, cu autoritatea pe care i-o dădea faptul că știa tabla înmulțirii. Ca și cum biata fată trebuia să învețe din leagăn cum se face o reclamație.

În loc s-o ajute, în loc să-i explice cum trebuie redactată amărîta aia de reclamație, funcționara se tot mira... Aveam impresia că de-atîta superioritate nici nu mai putea să răsufle.

— Cum, dumneata nu știi să faci o reclamație? Dar pe ce lume trăiești?

Fata a plecat nedumerită. În loc să i se rezolve necazul, i s-a dat o lecție de gramatică... Și funcționara a rămas surdă la plîngerea fetei, stupidă și arogantă, mindră că știe tabla înmulțirii.

O, Doamne...

Între
două masacre —
băutură
și joc de cărți.
Banii?
Din solde
năclăite
de sânge
și jafuri.
Și, cum
mercenarii
se cunosc
bine între ei,
pistolul
e și el prezent
pe masă.

«Împușcarea
nu mă pasionează.
Pistolul
nu-l folosesc
decît în cazuri
extrem de rare» —
îi plăcea
să se laude
lui Schramme.
Era nu numai
laudă.
Era o «filozofie».
Împărtășită
de mai toți
mercenarii
«operînd»
în Congo,
ca aceștia
de pildă, care
cu zimbețul
pe buze
torturează
și pînă la urmă
îi spînzură
cu adevărat
pe acești doi
copilandri
africani.

NOIEMBRIE

1) Un deosebit interes, precum și aprecieri elogioase la adresa savanților sovietici, a stîrnit în cercurile științifice internaționale depunerea pe suprafața lunară, la 17 noiembrie, de stația automată sovietică «Luna-17». a aparatului autopropulsat «Lunahod-1». «Lunamobilul» a funcționat cinci zile, parcurgînd 197 metri — îndeplinind astfel prima etapă a experimentului care vizează crearea și folosirea unui sistem de transport selenar — urmînd ca pe timpul nopții lunare, de la 24 noiembrie pînă la 8 decembrie, aparatul să transmită doar informații telemetrice.

2) O puternică amploare a cunoscut greva generală de 36 de ore organizată în Argentina la chemarea Confederației Generale a Muncii. Cu prilejul acesteia au avut loc mari demonstrații — în cursul cărora poliția a intervenit cu brutalitate — în sprijinul revendicărilor privind sporirea imediată a salariilor cu 35%, creșterea pensiilor și decretarea amnistiei pentru toți cei condamnați în baza «legii siguranței naționale».

3) «Normalizarea relațiilor dintre țările noastre va deveni un element important al schimburilor pozitive din Europa, un factor care va face să progreseze și mai mult colaborarea țărilor cu orînduirii sociale diferite» — comenta ziarul polonez «Trybuna Ludu» încheierea cu succes a celor cîteva runde de tratative polono-vest-germane care au dus la punerea la punct și parafarea, de către miniștrii de externe ai celor două țări (în fotografie) a textului Tratatului cu privire la bazele normalizării relațiilor dintre R.P. Polonă și R.F. a Germaniei.

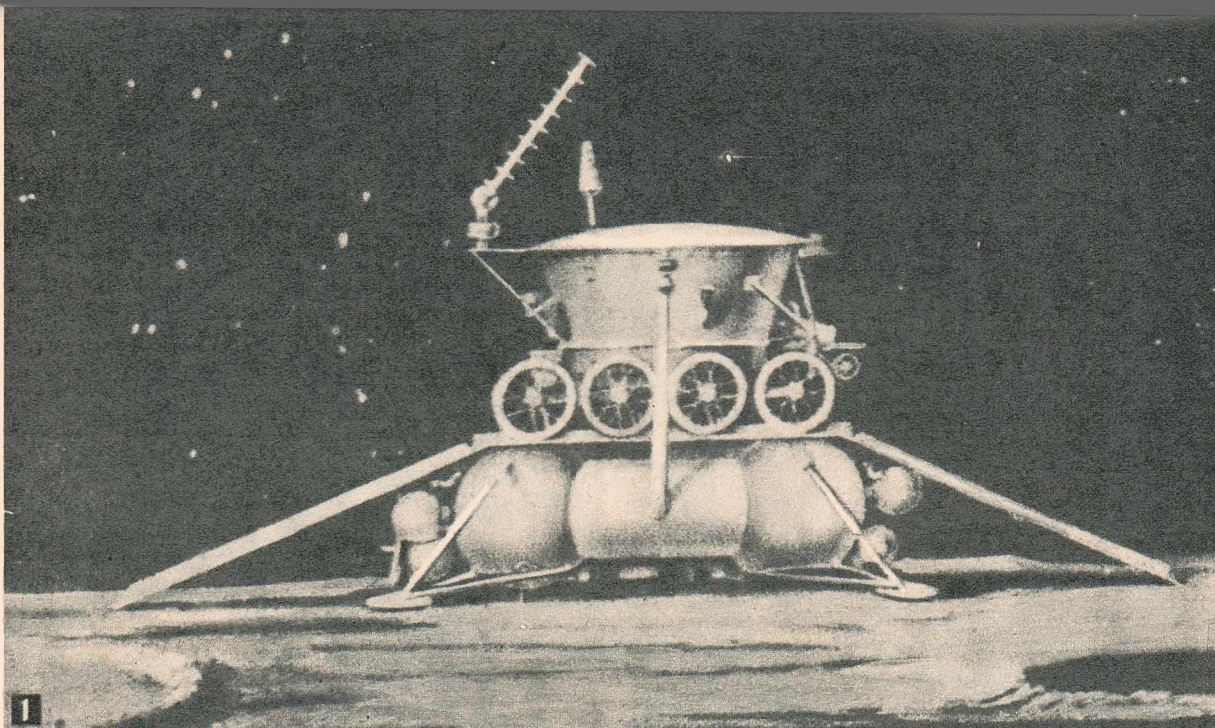
4) Colombey-les-deux-Eglises, 12 noiembrie 1970. Cu 10 zile înainte de a fi împlinit venerabila vîrstă de 80 de ani, generalul Charles de Gaulle era înmormîntat în cimitirul micii localități, potrivit ultimelor dorințe ale fostului șef al statului francez — cuprinse în textul încredințat lui Georges Pompidou în 1952 — în cadrul unei ceremonii organizate «în așa fel încît să fie extrem de simplă... Bărbații și femeile din Franța și din alte țări ale lumii vor putea, dacă vor dori, să facă memoriei mele favoarea de a-mi însoți trupul pînă la ultimul său lăcaș, dar doresc să fie condus acolo în tăcere».

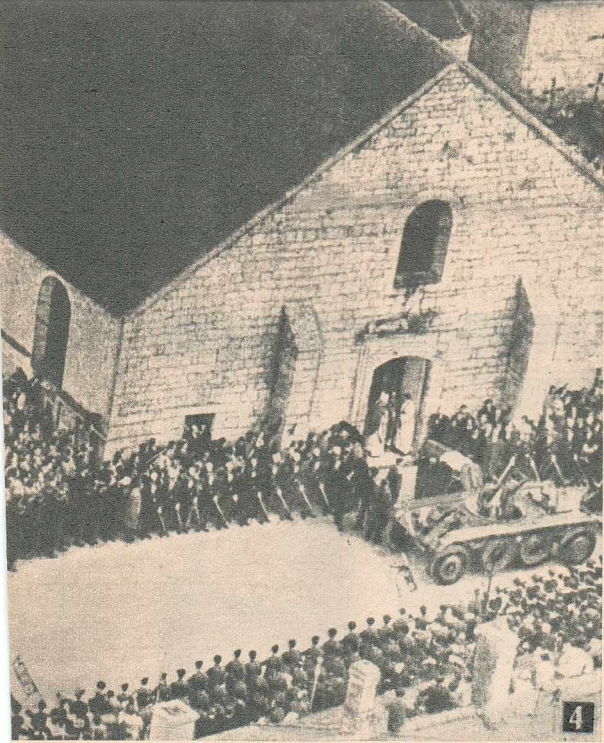
5) Locotenentul american William Calley, împreună cu avocatul său, la începerea procesului de la Fort Benning — în cadrul căruia este inculpat sub acuzația de a fi unul din principalii organizatori ai masacrului din comuna sud-vietnameză Song My, ucigînd personal 102 civili. În această imagine pare să fi abandonat nepăsarea, aroganța și sfidarea pe care le arbora înaintea începerii procesului...

6) Ciclonul abătut la jumătatea lunii noiembrie asupra teritoriului est-pakistanez va rămîne înscris, datorită extrem de tragicelor urmări ale sale, printre calamitățile naturale dintre cele mai catastrofale — și nu numai din acest an. Imposibilitatea de a se ajunge peste tot unde a lovit ciclonul și îndeosebi în «zona distrugerii totale», cuprinzînd o suprafață de 4 300 kmp, cu 2,2 milioane locuitori, a îngreunat mult efectuarea unui bilanț precis al devastatorului uragan, dar pînă în momentul intrării la tipar al acestor rînduri se apreciază că în zonele unde a pătruns ciclonul au pierit aproximativ 75-80 la sută din locuitori și au rămas fără adăpost circa 2 500 000 persoane.

7) Pluta «Balsa» și echipajul ei format din: un spaniol, Vital Alsar, un francez, Marcel Modena, un chilian, Gabriel Salas, și un canadian, Norman Tetrault, la sosirea la Mooloobaba (Australia), după ce a străbătut cu succes timp de 161 de zile Oceanul Pacific—«startul» luîndu-l la 29 mai în Ecuador.

8) Emoționanta ceremonie a înmormîntării celor 144 de tineri, victime ale tragicului incendiu de la sala de dans «Între cinci și șapte» din localitatea Saint-Laurent du Pont de lângă Grenoble — dramă ce a zguduit întreaga opinie publică franceză și a provocat numeroase comentarii în presă, nu numai în jurul lipsei unor măsuri de prevedere dar și al modului în care-și petrec tinerii timpul liber, ca și a măsurilor administrative adoptate după incendiu.

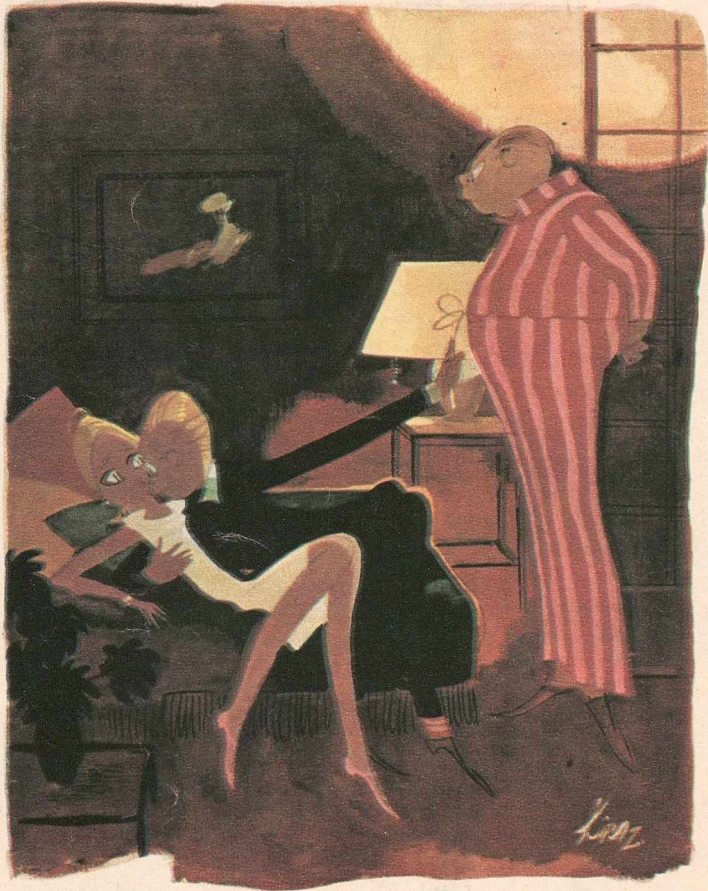

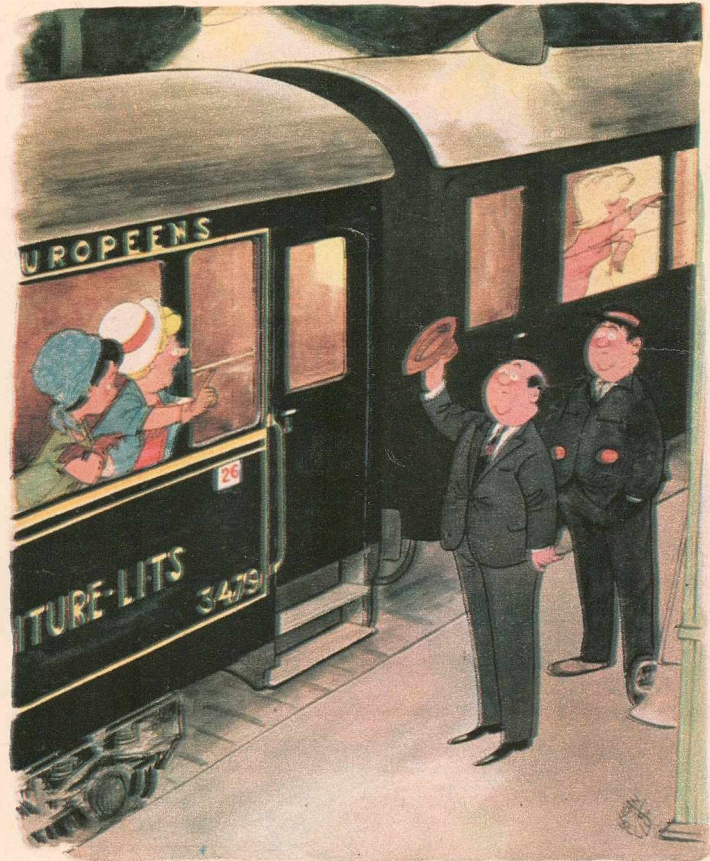
UMOR

BELLUS, KIRAZ

în culori

— Dacă vrei să stingi lumina, nu ăsta-i șnurul...

— Nu uita! Fără vin, fără coniac, fără chiolhanuri, fără dame...
Și vezi să te distrezi bine...

— Aș vrea să vă rog, domnule director, să-mi aprobați 6 săptămâni vacanță de iarnă, pe care să mi le rețineți din cele 4 săptămâni de concediu legal.

— Dacă o mai țin mult așa, ce-or să mai facă după nuntă?

Intre frumoase, CEA MAI FRUMOASĂ!

La Londra s-au adunat din nou frumoasele lumii sau, în orice caz, o bună parte, pentru ca dintre ele să fie aleasă cea mai frumoasă, Miss World.

Până când au trecut prin purgatoriul probelor obligatorii ale concursului (Doamne, ce de cîntări, de măsurători, de comparații, de teste peste teste...), aspirantelor la titlul cu valoare de act dotat li s-a organizat, în capitala britanică, un întreg și variat program de distracții. Să le urmărim și noi prin intermediul citorva imagini fotografice.

UN CAR DE FRUMUSEȚI. Pe Chiswell Street, într-un cartier al Londrei, o antică fabrică de bere mai păstrează și astăzi, printre alte multe tradiții, pe aceea a transportării butoaielor de bere în care trase de puternici cai albi. Prilej pentru frumoasele noastre de a face și ele o plimbare mai puțin obișnuită.

HENRIC AL VIII-LEA, BARBĂ-ALBASTRĂ. La celebrul panopticum londonez al doamnei Tussauds, un grup de missis au dorit să se fotografieze alături de Henric al VIII-lea fără teama că vor avea soarta Annei Boleyn sau a celorlalte Anne și Catherine trimise de crutul suveran la eșafod. Și de ce le-ar fi fost teamă? Regele Barbă-Albastră nu mai e decît o figură de ceară...

ASA NU-I GREU SĂ-ȚI PIERZI CAPUL. Iată-le pe frumusețile noastre la același panopticum, în așa-numita «cameră a ororilor», unde li se demonstrează cum funcționează o gilotină. Deși cuțitul gilotinei nu mai taie de multă vreme căpățini, tînărul care a prezentat singeroasa mașină a declarat că în fața unei asemenea asistențe n-a lipsit mult să-și piardă capul.

HAIDEM FETELOR, CU TOATELE... Înainte de verdict, pe cînd concurențele mai erau încă bune prietene între ele, o fotografie de grup, prilej și pentru cititorii «Flacării» să facă cunoștință cu cele ce au alcătuit marea for al frumuseții feminine de la Albert Hall — 20 noiembrie 1970.

De la stînga la dreapta:

Sus — Noua Zeelandă, Nicaragua, Nigeria, Norvegia, Filipine, Portugalia, Porto Rico, Insulele Seichele, Africa de Sud (albă), Spania, Suedia, Thailanda, Tunisia, Turcia, Marea Britanie, S.U.A., Venezuela, Iugoslavia.

Mijloc — Grecia, Grenada (Antile), Guyana, Olanda, Hong Kong, Islanda, India, Irlanda, Israel, Italia, Jamaica, Japonia, Coreea de Sud, Liban, Liberia, Luxemburg, Malta, Maurițius, Mexic.

Jos — Africa de Sud (neagră), Argentina, Australia, Austria, Bahamas, Belgia, Brazilia, Canada, Ceylon, Columbia, Cipru, Danemarca, Republica Dominicană, Ecuador, Finlanda, Franța, Gambia, R.F. a Germaniei, Gibraltar.

ȘI BOOKMAKERII IUBESC FRUMUSEȚEA... mai ales cînd frumusețe înseamnă și bani frumoși. Ca de obicei, și alegerea de «Miss World» de anul acesta a fost însoțită de aspectul mai puțin estetic al concursului: pariurile. Pînă în ultima clipă, bookmakerul William Hill o dădea drept favorită, cu 7 la 1, pe reprezentanta Suediei. Iată însă că și de data asta — ca și la ultimele alegeri parlamentare britanice — rezultatele au făcut de rușine pronosticurile: miss Suedia a ieșit abia a patra...

PALMARES, SAU CÎND LITERA J POARTĂ NOROC.

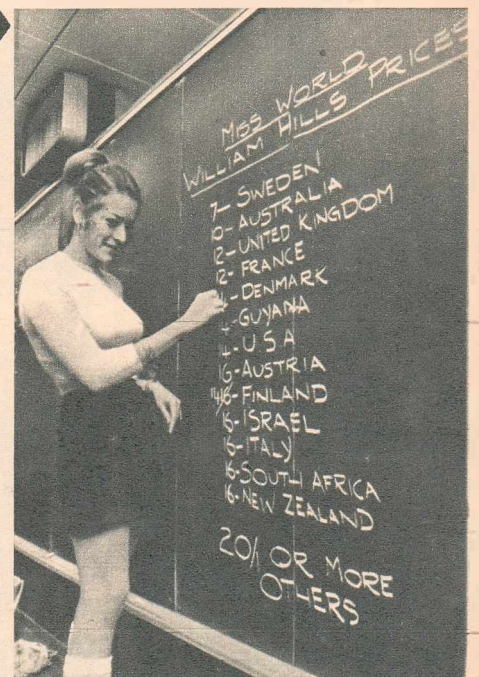
Premiul I și titlul de Miss World a fost atribuit splendidei creole din insula Grenada (Antile), Jennifer Josephine Hosten.

Premiul II: Pearl Jansen — Africa de Sud (neagră).

Premiul III: Irith Lavi — Israel.

Premiul IV: Maj Johansson — Suedia.

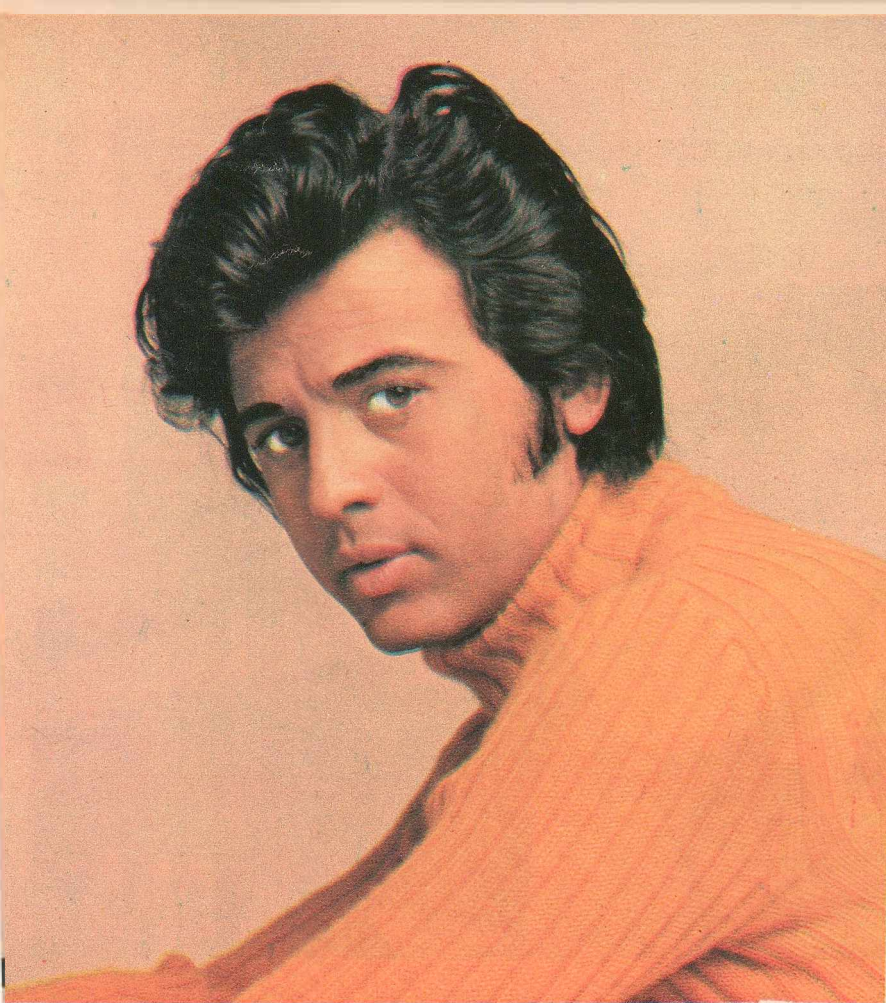
Premiul V: Jillian Jessup — Africa de Sud (albă).

E. DASCĂLU

ÎN FIECARE SÎMBĂTĂ, LA ORA 21: CANZONISSIMA '70

Correspondență specială de la Giuliano ORLANDO

Răutăcioșii spun că în Italia anul se termină la sfârșitul lui septembrie; «restul este un apendice care se numește Canzonissima». Ce semnifică de fapt acest nume? Canzonissima este cel mai mare spectacol muzical al anului și, după unii, ar fi chiar «cel mai mare spectacol de stat care există astăzi în lume». De altfel nu exagerăm cu nimic dacă afirmăm că această emisiune muzicală televizată, desfășurată pe fragmente, în fiecare sâmbătă seara, a devenit o adevărată afacere de stat. Într-ait de mult, încît în fiecare an, în Parlamentul nostru, au loc chiar și dezbateri pe marginea acestui subiect. Desi fiecare din edițiile sale din ultimii 7 ani au strîns în fața televizoarelor între 15-20 milioane de telespectatori, Canzonissima este un spectacol hulit și dezaprobat de cea mai mare parte a presei și de un număr considerabil de artiști. De altfel i se mai spune «loteria Anului nou», căci formula de constituire, sistem-loterie, imprimă Canzonissimei un caracter pe care unii nu se sfiesc să-l numească amoral. Mecanismul jocului este un prilej de multă amărăciune, deoarece în prima fază a concursului, cea în care punctele se acordă de către un juriu, notarea nu se face pe cap de om, ci pe perechi de cîntăreți. Din urne se extrag grupuri de cîte doi, unul și una, care vor concura ca un binom. Pierde unul, pierde automat și partenerul. Se înțelege că dacă un cîntăreț faimos nimereste cu o cîntăreată mai puțin faimoasă, motivele de îndoială și de spaimă vin imediat. În faza a doua își spun cuvîntul telespectatorii, cărora li s-au expediat din timp cartioanele de vot, așa-numitele «cartoline». Fiecare scrie pe biletul său numele cîntărețului preferat și, o dată expediată pe adresa Canzonissimei, cartolina devine un vot. Deținătorii celor mai multe voturi, chiar dacă au pierdut în fața juriului, pot reintra în concurs în faza a doua, datorită publicului. Desigur, formula este vicioasă — din păcate nimeni nu vrea să o schimbe — mulți cîntăreți declară că au sentimentul participării la o coridă, că se simt, pur și simplu, aruncați în arenă. Interesele caselor de discuri, de care sînt legați prin contracte, îi determină însă, pe cei mai mulți, să-și asume riscul, încă o dată și încă o dată. Ornella Vanoni mărturisește că «nici o casă de discuri nu poate înfrunța voința dictatorială a RAI-TV». Cum se prezintă Canzonissima '70?

Ediția trecută a fost acuzată că ar fi costat prea mult (aproximativ 5 miliarde). Toată afacerea a ajuns la urechea miniștrilor de resort, care au dat ordine severe conducătorilor televiziunii să recurgă la măsuri de «naltă economie». Adevărul este că nu atît prețul Canzonissimei îi amăra cel mai mult, ci faptul că telespectatorii dau semne de plictiseală din ce în ce mai consistente. În 1968 spectacolul a avut drept prezentatori pe Walter Chiari și pe Mina. Cei doi au reușit să se descurce, și chiar dacă melodiile n-au fost cine știe ce, totuși 20 de milioane de oameni le-au urmărit în fiecare sîmbătă. Anul trecut, rolul de prezentatori și l-au asumat cîntărețul Dorelli și Vianello, un comic, «sprijiniți» de surorile Kessler. A fost un adevărat dezastru. Dorelli și Vianello nu au izbutit să le stimuleze pe celebrele gemene, care păreau cu totul și cu totul «inghetate». De altfel, tot timpul au circulat pe seama lor o serie de glume. Rezultatul s-a văzut imediat în numărul de telespectatori prezenți în fața aparatelor: mai puțin de 15 milioane.

Anul acesta s-a renunțat la cele patru picioare atît de faimoase, frumoase și lungi. Două sînt de ajuns. Pe scurt, de data aceasta Canzonissima este prezentată de Raffaella Carrà. O acompaniază comicul Corrado. Ca să vă faceți o idee cu privire la diferența dintre ceea ce a fost Canzonissima și ceea ce a rămas, trebuie să vă imaginați un elefant căruia i s-a tăiat trompa. Nu s-ar putea spune însă că spectacolul arată tocmai rău. Ba s-ar zice că este mai frumos, mai zvelt, în orice caz, mai puțin complicat decît înainte. Unii cîntăreți, care inițial au refuzat să participe, s-au răzgîndit, atrași fiind de această formulă mai simplă. Este cazul lui Morandi, marele Morandi, care acum are capul plin de cinematograful, de Patty Pravo, care striga în toate cele patru zări că niciodată nu va mai participa la Canzonissima, dar iată-o prezentă, îndurînd chiar riscul de a fi eliminată. Și Rita Pavone a trecut de la nu la da. Singura pereche consecventă în refuz a rămas cea care trebuia să reprezinte casa EMI, Al. Bano și Romina Power, dar ei stau deoparte din alte motive. Romina așteaptă un copil și ambii soți sînt foarte preocupați de viitoarea lor condiție de părinți. În rest, toată Italia muzicală este la postul său. Transmisiile au un mare succes, pu-

blicul se arată a fi de acord cu această formă mai simplă, apoi Raffaella Carrà, chiar dacă nu este cel mai mare talent în materie de prezentare și nici foarte frumoasă, are în schimb foarte multă voință de a izbui, iar Corrado, un profesionist, nu un căzută din cer, ține în mîini spectacolele. Asadar, iată că și noua formulă, mai puțin costisitoare, dă roade. Am asistat la clipe dramatice, bineînțeles, cum au fost acelea în care Massimo Ranieri a pierdut în fața lui Nicola di Bari, iar Morandi, marele Morandi, a fost depășit de Ornella Vanoni, cîntăreată care cu cîțiva ani în urmă era considerată «rău famată» iar acum este una dintre cele mai îndrăgite și de către public, și de către critică.

Cea mai mare surpriză a venit din partea cîntăreților considerați «primii favoriți»: Gianni Morandi și Massimo Ranieri, care au pierdut în fața juriului. Evenimentul a făcut multă senzație, presa specializată a publicat articole cu titluri de-o șchioapă, dar, în cele din urmă, spiritele s-au liniștit pentru că faimosii idoli au avut posibilitatea să reintre în concurs datorită voturilor telespectatorilor. În acest fel, «Se moare la bar» — care, sincer vorbind, nu se numără printre cele mai bune cîntece ale lui Morandi — a fost recuperat datorită admiratorilor. Același lucru s-a întimplat și cu Ranieri, în timp ce alți cîntăreți precum Patty Pravo, Dalida, Orietta Berti, Bobby Solo și Ornella Vanoni au trebuit să aștepte pînă în ultimul moment pentru a ști dacă au fost sau nu admiși în faza a doua. După ațîția ani, actuala Canzonissima nu a avut un cîntăreț care să domine scena de la primele emisiuni. Morandi s-a împăcat cu acest lucru și nu se arată sigur că va învinge. Ranieri este rivalul său cel mai periculos, deoarece băiatul din Napoli și-a cîștigat un loc solid în lumea muzicii și a filmului, este extrem de solicitat, face film după film, dar nu renunță la prima sa carieră. Dacă vrem neapărat să facem un bilanț, am putea conchide că în frunte se află Ranieri și Morandi — la egalitate — dar și Iva Zanicchi, Dalida și Caterina Caselli au șanse serioase să cucerească victoria.

Simpatica noastră prezentatoare, la Carrà — care-și scurtează din ce în ce mai mult fusta, încît în curînd va recurge, probabil, la tutu-ul din «Lacul lebedelor» — le încurajează deopotrivă.

1) Ieri renegată, astăzi ridicată în slăvi, și de public și de critică, Ornella Vanoni rămîne una dintre personalitățile cele mai pregnante ale cînteceleului italian.

2) Cu șanse de izbîndă — Caterina Caselli (Foto: C.G.D.).

3) Aceleași șanse de cîștig le are și Massimo Ranieri (Foto: C.G.D.).

4) Rita Pavone a spus întîi nu, pe urmă s-a răzgîndit.

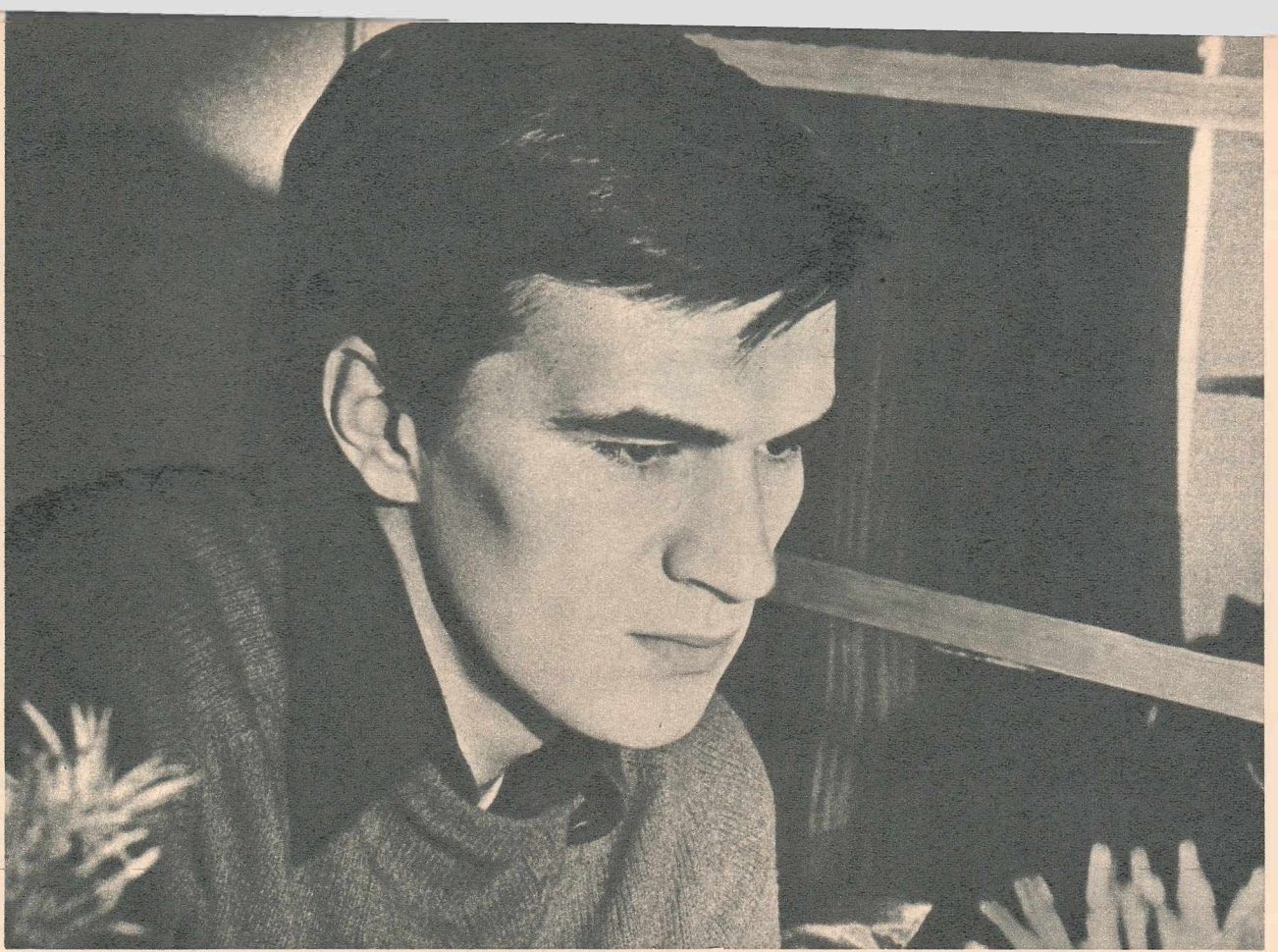
5) Little Toni a fost unul dintre cîntăreții care au deschis prima seară a Canzonissimei.

6) Iva Zanicchi — o cîntăreată mereu nedreptățită de soartă. Poate de data aceasta îi va surîde norocul.

7) S-ar putea să cîștige Gianni Morandi.

8) Pentru Raffaella Carrà și Corrado spectacolul este un adevărat maraton (Foto: RAI).

DAN NUȚU

„MĂ TOPESC DUPĂ APLAUZE. ȘI DUPĂ POZELE DE PE STÎLPII DE LA PATRIA“

— Dă-mi voie să-ți mărturisesc, stimate Dan Nuțu, că sînt îngrijorată de soarta acestui interviu. Pe scenă, intrigi întotdeauna, nu-ți descoperi niciodată în întregime personajul, taci ca nimeni altul și, dacă-mi amintesc bine, nu te-am văzut niciodată zîmbind. Ești, cum se spune azi cu voluptate, un neliniștit. Dacă-ți «joci rolul» și acum, în conversația noastră, te asigur că mă neliniștești și pe mine. Poate mă ajuți totuși. Cine ești cu adevărat, Dan Nuțu? Sper că asemenea întrebare plină de originalitate te poate stîrni...

— Să răspund «nu știu», ar fi prea modest. Să răspund «știu», asta presupune că trebuie să mă și explic, ori asta chiar nu știu.

— Am pășit, cum s-ar spune, cu dreptul în interviu. Îmi dai speranțe... Dar poate știi *totuși* cite ceva despre dumneata. Ceva avuabil.

— Știu. Am 27 de ani, sînt la al treilea spectacol, la al șaselea film, și am să mai fac și altele, pînă am să ajung ca Cybulski.

— Să înțeleg că îți place să faci film? — Nu prea. Îmi place să mă descopăr, pe urmă, la cinema. De obicei cad de acord și cu mine, și cu critica, și asta mă face să cresc în ochii mei.

— Bravo Dan Nuțu, asta nu se întîmplă oricui. Înseamnă deci că acum ești în faza dezagreabilă, cea a filmărilor. Ce rol ai în filmul pe care scriitorul Nicolae Breban îl realizează după propriul său scenariu, care se cheamă acum «Printre colinele verzi», dacă nu mă înșel?

— Un «cretin muzical», după cum îl definește Nicolae Breban. Un soi de vagabond ciudat, aerian, fără rădăcini, fără reper, vine de oriunde, pleacă în oriunde, trece prin toate, toate trec prin el, se bucură de viață, nu-l supără moartea; cred că nici nu există — nu e un om de pe stradă, e un gînd insuportabil, lipsit de culb pămîntean. Eo hiperbolă matematică. Imposibil de interpretat. Are o existență anterioară atît de puternică — cea literară — încît nici eu, nici Tom Courtenay, și nici nimeni n-am putea fi decît o fațetă a lui. S-ar putea să iasă formidabil, sau s-ar putea să iasă doar bine. Dar nu am de loc habar cum contribuie eu la asta.

— Și asta nu te sperie?

— Nu cred că e cel mai nimerit cînd te apuci de un rol să știi exact tot ce propui și pînă în ce punct o să ajungi. Un lucru dus pînă la capăt, perfect clar, e, de cele mai multe ori, ca și mort. Complexitatea unui personaj cere și unghiuri neluminate. N-aș ști să vă spun de ce, dar între zilele însoțite ale unui impresionist francez prost și întinericul unui intimist flamand bun, eu îl prefer pe cel din urmă. Tot sper că în lu-

mina noilor descoperiri ale științei se vor distinge cîndva, din petele acelea negre, ba un scaun, ba o ființă... Să așezi toată lumina pe chipul unui personaj mi se pare de-a dreptul riscant. Se poate întîmpla să iasă, ca-n poze, o simplă pată albă.

— Te supără și pe scenă lumina aceasta prea albă?

— Cred că mecanismul nașterii unui rol — la teatru sau la film — e același. Treaba poate fi făcută sensibil, inteligent, șocant, dar, rotundă sau strîmbă, ea nu se poate explica niciodată pînă la capăt. Zic eu.

— De aici vine haloul acela de ciudățenie care învăluie mai toate personajele dumitale?

— Nu știu. Nu eu creez halourile. Ele vin — sau nu vin — pe urmă. Tare aș fi curios să aflu ce-ar declara David Oistrach sau Emil Ghilels de-ar fi întrebați cum s-au apropiat de Paganini sau de Mozart și dacă au simțit mai profund «Pastorala ad libitum» decît «Larghetto ma non tanto e dolce». Dar pe ei nu-i întreabă nimeni așa ceva.

— Ce să faci, n-are toată lumea norocul lui Dan Nuțu... Mor de curiozitate — dacă-mi permiți — să știu cum vei fi în comedie. Am aflat că repeți la Teatrul Mic primul dumental rol shakespearean, iar acesta s-a nimerit să fie o comedie, «Zadarnicele chinuri ale dragostei».

— Piesa trebuie să fie o comedie. Personajul...? Îmi închipui că autorul era foarte cu gîndul la «Romeo și Julieta» în perioada respectivă, dar prea își pierdea vremea pe la curte. Personajul meu drag e undeva între Mercuțiu și Romeo. La început e sigur de tot Mercuțiu, dar se plictisește așa de repede de el, autorul, încît nu-mi dau seama dacă mai e cazul să devin Romeo sau să-l las așa, neferminat, nici Mercuțiu, nici Romeo. S-a jucat și Shakespeare puțin, are dreptul. Dar am și eu, contemporanul lui, dreptul să cred că-i cea mai proastă piesă a domnie-sale...

— Ce-i al dumitale e al dumitale, Dan Nuțu: ai umor, recunosc. Dar te-ai hotărît serios să și zîmbești? Nu-mi vine să cred. De fapt, cum te simți în comedie?

— Întîi, trebuie să recunosc — cu năduf — că e înfinit mai greu să construiești un personaj fain de comedie decît unul tulbure de tragedie modernă. De simțit nu mă simt prost, dar iar nu știu cum o să iasă.

— «Nu știu» acesta e ticul dumitale verbal... Mă simt tentată să-l transcriu tot timpul.

— Cum vreți. Dumneavoastră îl scrieti, eu doar îl spun.

— Așadar, drama rămîne terenul dumitale sigur...

— Nu știu. Dramă n-am jucat decît o

singură dată, adică rolul din filmul «Prea mic pentru un război atît de mare», care a și fost denumit astfel, iar pe scenă doar Ion nebunul din «Năpasta» — unde eram tot eu. N-aș vrea să vă faceți iluzii în privința mea. Am și părți negative: am rămas corigent nu o dată (la mișcare și vorbire scenică), am fost convins o bună perioadă că Delavrancea a scris și «Vlaicu Vodă», în anul III am avut 4 la actorie, iar în IV am rămas repetent — și pe bună dreptate.

— De fapt, de ce-ai făcut teatru? — Mă întreb și eu. Cîteodată. Bine dispus, îmi răspund că nu sînt în stare de altceva. Prost dispus, îmi spun că am substanță de actor mare.

— Ai mai dat o dată un interviu orgolios, în revista «Cinema», care nu ți-a priit prea bine.

— Dar nici n-aș putea spune că m-a deranjat...

— Fii atent, lumea nu-ți înțelege întotdeauna autoironiile. Spune-mi, te rog, nu ești puținel cabotin?

— Ba da.

— De ce?

— De ce mă întrebați?

— Pentru că îți place să te joci cu vorbele.

— Ca să nu fii rău cu răspunsurile.

— Devenim neserioși. Și eu — spre deosebire de dumneata — nu mi-o pot permite. Spune-mi, te rog, ce crezi de fapt despre profesia dumitale?

— Să te joci mereu cu și pe tine însuși e mai aproape de artă decît de meserie (banal). A avea un braț prelungit ca un arcuș, ca un creion sau ca un penel nu înseamnă că nu te joci tot cu tine. Dar e mai «la propriu» în meseria aceasta cu totul specială și singulară. Aici nu se compune o lume, ca-n celelalte arte, ci doar propui chipuri pe care le poți, sau nu, cuprinde. Aici ești ori nu ești. Și așa cum sînt — sau nu — sînt doar atît, fără nici o prelungire. Cei convinși că arta lor ar avea o soartă mai bună pe o altă vioară, pot încerca un Stradivarius. Dar mie cine îmi imprumută un Humphrey Bogart?

— Acest «a fi sau a nu fi» înseamnă oare har?

— Cine știe... Eu răspund doar ce cred — că aici se izbuște sau nu, prin ceea ce ești și nu prin ce ai vrea să fii.

— Deci nu crezi în profesionalismul actoricesc?

— Nu. Să descoperi profesionalismul unui actor e departe de a fi îmbucurător. Pentru ambele părți.

— Preferi deci actorii care-și joacă propriul său personaj?

— Da. Jean Gabin e Jean Gabin în toate rolurile sale și nimeni nu se supără de asta, dar nici nu-i remarcă profesionalismul.

E mai puternic decît personajele pe care le interpretează.

— Să înțeleg de aici că Dan Nuțu își poate permite să fie în orice rol Dan Nuțu... Nu ești prea orgolios?

— Îmi închipui că trebuie să existe un orgoliu bun și unul rău. Dacă vreți neapărat să știți ce cred despre mine, e că pot face față...

— La ce?

— La orice.

— S-ar părea că ești foarte al generației dumitale...

— Dacă generație înseamnă prieteni, atunci da, am o generație, și ea se cheamă Andrei Șerban, Ivan Helmer, Nicky Wolcz... și încă vreo trei.

— Îți place să faci teatru?

— Mă topesc după aplauze. Și după pozele de pe stîlpii de la Patria, dar nu cred că aș muri dacă aș realiza într-o zi că nu mai fac față.

— Și atunci, ce este pentru dumneata esențial?

— Cîinele. Esențialul e cîinele. Adică un ceva de care să poți fi sigur (mai sigur decît de tine însuși). Vedeti dumneavoastră, pisica-i draguță, toarce, dar nu-i un lucru de care să poți fi sigur, pe cînd cîinele — da.

— Spune-mi, Dan Nuțu, ai vreo dorință aprigă?

— Evident: 17 copii, fiecare — la timpul său — cu cîinele și cu piscina lui (am spus piscină, nu piscică).

— Te nemulțumește ceva?

— Nu — totul e bine.

— Ți-a plăcut «Regele Lear»?

— Da, deși nu l-am văzut încă. Îl iubesc pe Penciulescu.

— E totuna cu a crede în el?

— Totuna.

— Care e principala dumitale calitate?

— Mama zice că inteligența.

— Și principatul cusur?

— Mama zice că inteligența.

— N-ai aflat oare că prea multă minte strică?

— Din viață, nu.

— Ce actor îți place?

— Nicky Wolcz.

— Ce spectacol de teatru ți-a plăcut cel mai mult?

— «Îngrijitorul».

— Ți-au plăcut oare și spectacolele în care n-ai jucat?

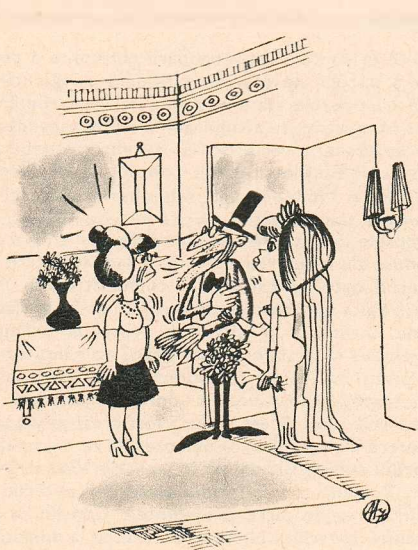
— Da. Cele ale generației mele.

— Dan Nuțu, nu poți fi nici o clipă serios?

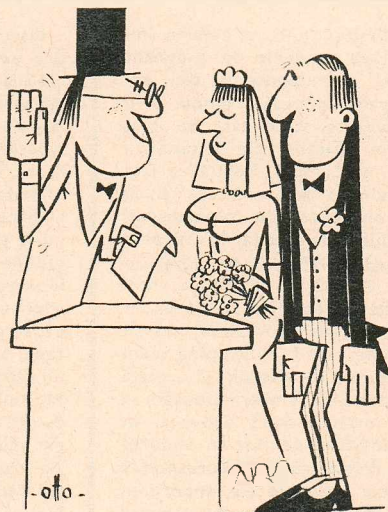
— Ba da! Aș vrea să mărturisesc acum, și pe această cale, tuturor cititorilor revistei «Flacăra», că floarea mea preferată rămîne lăleaua.

UMOR

DE ANDRONIC ȘI OTTO

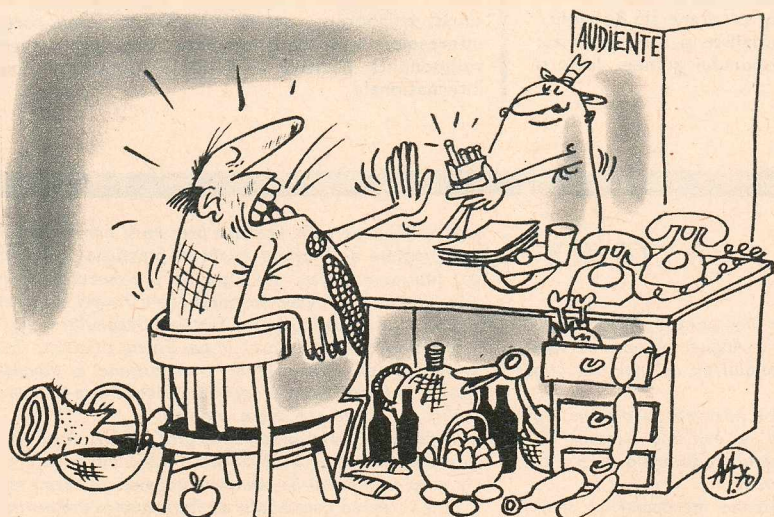
— M-am hotărît să-mi refac viața. De-o-cum încolo ea va fi noua ta mamă!!!

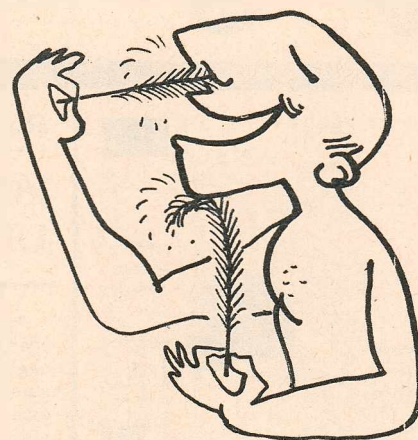
— Cine-i pentru?...
— Cine-i contra?...
— Cine se abține?!

— Iar mantoul ăsta ți-l achit când s-o hotări taică-su să-i trimită pensia alimentară!!!

— Cum de-ndrăzniți să-mi oferiți o țigară? Asta-i încercare de mită!!!

SĂ
FIM
VESELI...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	U	M	O	R							
3			R								
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Ha, ha, ha... → Bună dispoziție, veselie. 2) De risul lumii — Și iar de risul lumii (fem.). 3) Autorul melodiei «Numai zîmbet, numai cîntec» — Sfîrșit de spectacol! 4) Trena bufonului! — Cîntec, joc și voie bună (pl.). 5) Cu tragere... de inimă (mit.) — Poet sovietic, autorul poeziei «Să rid, să rid aș vrea...». 6) Rîs! — Încercarea puterii — Jumătate roșu, jumătate maro! 7) La fața locului — Ca două picături de apă — Unge la inimă! 8) Îngrămădire de nisip — Însuflețire. 9) A ride pe infundate — Evocare a trecutului. 10) Locuitor dintr-o țară vecină — Uvertură la opera «Văduva veselă» de Lehar! — A se înveseli. 11) Particulă de refren oltenesc — Rîsul, de pildă. 12) A se prăpădi de rîs (fig.) — Din familia «Văduvei vesele».

VERTICAL: 1) Autorul romanului «Omul care ride» — De rîs. 2) Autorul versurilor: «...Căci acelorași mijloace / Se supun cite există / Și de mii de ani încoace Lumea-i veselă sau tristă». 3) Formație

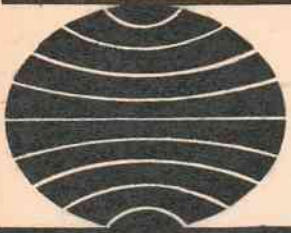
de muzică vocală — Nu-i arde de rîs. 4) Numele unui dans popular — Pleacă de la inimă — Se pun în plic! 5) Bine dispus — Personaj din nuvela «Bine dispus» de Cehov. 6) Localitate în Belgia — Aridă. 7) Scriitor satiric italian (1492-1556), despre care se spune că a murit în timp ce ridea. 8) Personaj feminin din piesa «Cu dragostea nu-i de glumit» de Calderon de la Barca — Cei 12 fii ai lui Uranus (mit.). 9) Se ocupa cu aprovizionarea curții domnești (od.) — Se înțeleg prin semne. 10) Onomatopee care redă risul zgomotos, în hohote — Nimfa iubită de Paris înaintea Elenei din Troia (mit.) — Fluviu în Peninsula Scandinavă. 11) Fac ușor din umor... — Teribil. 12) Ca risul, de pildă (pl.) — A expune spre a fi admirat.

Adam STOICA

Cuvinte rare: REET, ENONA, UME.

Dezlegarea jocului «ÎN LUMEA BASMELOR», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) HARALAMB — INA. 2) ODATĂ — ALADIN. 3) TEMERAR — RATA. 4) IVAN — BINE — A. 5) ASTRU — STIMA. 6) URA — AHA — AN — L. 7) MAGICA — ARIPI. 8) OT — NISIP — MAB. 9) R — MOTAN — NICA. 10) BARON — LA — AB. 11) POPOR — GERILA. 12) DRAG — RELATA.

glob-comentar

Radu VASILIU

IMPLICAȚIILE UNUI COMLOT

Agresiunile declanșate la sfârșitul lunii noiembrie împotriva Republicii Guinea relevă deosebit de pregnant unele tendințe ale evoluției evenimentelor din regiunile Africii unde Portugalia posedă colonii. Nu este prima dată când sînt atacate state care au graniță comună cu posesiunile africane ale Lisabonei. Statistica ingerințelor armate în Zambia, Republica Democrată Congo, Senegal, Guinea demonstrează continuarea presiunilor militare exercitate de colonialismul portughez, nemulțumit de sprijinul pe care țările independente ale continentului îl acordă mișcărilor de eliberare națională din Guinea-Bissau, Angola și Mozambic. Atacarea orașului Conakry, capitala Republicii Guinea, și a unor puncte din împrejurimile sale reprezintă însă un element de escaladă în tactica pe care o aplica pînă acum Lisabona. Două trăsături principale caracterizează această nouă acțiune agresivă: componența «internățională» a comandoului de mercenari; intenția de a provoca, în cursul ingerinței armate, o lovitură de stat în vederea schimbării regimului guineez. Prima trăsătură corespunde întru totul unuia din aspectele esențiale ale imperiului colonial lusitan, anume faptul că acesta este, din punctul de vedere al intereselor economice implantate în teritoriile sale de «peste mări», un condominiu internațional în care s-a amplificat considerabil joncțiunea capitalului portughez cu marel capital străin. Cea de-a doua are o legătură directă cu încercările cercurilor colonialiste și neocolonialiste de a determina o modificare a politicii statelor independente africane ce susțin lupta de eliberare națională a popoarelor din partea australiană a continentului. Au fost date publicității informații privind inițierea unor acțiuni diplomatice în vederea ținerii unei conferințe a țărilor africane, unde să se discute problema revizuirii actualei poziții de condamnare a colonialismului și rasismului, poziție pe care se plasează cu consecvență statele membre ale Organizației Unității Africane. Eșecul de pînă acum al unor atari acțiuni a iritat probabil respectivele cercuri, care au început să apese mai violent pe pedala presiunilor militare. Observatori ai vieții internaționale sînt de părere de altfel că Africa ar putea deveni, în deceniul '70, zona unor puternice confruntări între coasociații la imperiul lusitan pe de o parte și statele independente ale continentului pe de alta. În lumina acestei perspective, agresiunea din 22 noiembrie constituie un grav semnal de alarmă. Cît privește «anonimatul» comandoului care a debarcat la Conakry, acesta este semnificativ asupra intențiilor colonialismului și a metodelor, de altfel utilizate și cu alte prilejuri, pe care au început să le practice.

Efectul agresiunii s-a văzut: poporul guineez a respins cu promptitudine atacul armat, demonstrîndu-și unitatea în jurul guvernului și voința de a-și apăra libertatea, în vreme ce la O.N.U. și în opinia publică mondială a răsunat puternic aspra condamnare a actului agresiv al colonialismului. Un factor deosebit de important în desfășurarea evenimentelor l-au constituit unitatea de atitudine a statelor africane membre ale O.U.A. și oferta onorabilă din ele de a furniza ajutor militar guvernului guineez, dacă acesta l-ar fi considerat necesar. Prin luarea de poziție a președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul nostru a înfierat cu indignare, din primele momente, încălcarea brutală a drepturilor suverane ale Republicii Guinea de către cercurile imperialiste și și-a manifestat solidaritatea deplină cu lupta poporului guineez liber și suveran.

Gh. POPA

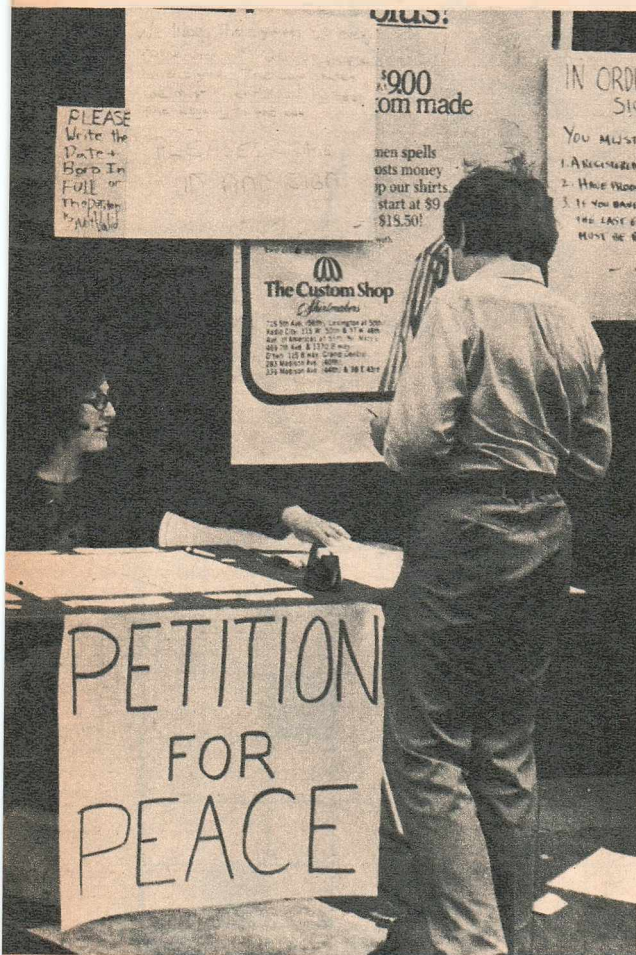
ROMÂNIA-MAROC CURS ASCENDENT

Înscriindu-se în contextul preocupării constante a politicii externe a statului nostru, de extindere a legăturilor multilaterale cu tinerele state africane, relațiile româno-marocane au înregistrat în ultimii ani un curs ascendent, lărgind aria cunoașterii reciproce și permițînd, implicit, identificarea posibilităților pentru continua lor diversificare. Între 1965 și 1968, de pildă, schimburile comerciale în ambele sensuri s-au ridicat la zeci de milioane lei-valută, printre produsele industriale exportate de România aflîndu-se și produse ale industriei chimice — larg solicitate pe piețele externe datorită calității și competitivității lor. În iunie 1968, vizita în Maroc a ministrului român al afacerilor externe, întîlnirile și discuțiile avute au prilejuit evocarea evoluției favorabile a colaborării româno-marocane, a necesității ca aceste colaborări să i se stabilească un cadru contractual corespunzător dorinței reciproce de multiplicare a relațiilor. Acest cadru a fost creat prin acordul de cooperare încheiat în acea perioadă, la care s-a adăugat apoi acordul comercial semnat în ianuarie 1969 cu ocazia vizitei în România a ministrului afacerilor externe al Marocului. Primirea de către președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a ministrului marocan al afacerilor externe, convorbirile avute cu acest prilej au constituit un moment însemnat în deschiderea perspectivei relațiilor bilaterale care, prin evoluția lor pozitivă, dădeau expresie voinței celor două țări de a întări legăturile de prietenie și colaborare multilaterală reciproc avantajoasă.

Valențele economiei românești în plină dezvoltare, experiența și realizările ei în domeniul tehnico-științific, pe de o parte, preocuparea Marocului de a dezvolta unele sectoare ale economiei sale, pe de altă parte, au permis stabilirea direcțiilor concrete ale cooperării. România sprijină astfel eforturile Marocului de dezvoltare a agriculturii, industriei miniere și petrochimice, furnizînd ansambluri și unități industriale complete, precum și asistență tehnică și echipament pentru construirea unor baraje hidrotehnice, pentru prospectarea și exploatarea unor resurse naturale marocane — printre care hidrocarburi și minereuri neferoase — construiește fabrici de ciment și de prefabricate din beton. Acordul prevede totodată trimiterea în Maroc de experți și tehnicieni români în industrie și agricultură, în planificarea economică etc.

Noul acord de cooperare economică și tehnico-științifică, precum și protocoalele de colaborare în domeniul comerțului și sănătății, statuează cadrul larg al relațiilor româno-marocane cu o bogată diversificare proiectată în perspectivă. Acestei dorințe îi corespunde și crearea Comisiei mixte de cooperare, a cărei primă sesiune s-a ținut zilele trecute la București.

Relațiile României cu Marocul sînt parte integrantă a politicii noastre externe de lărgire a colaborării cu toate statele, indiferent de orînduirea lor social-politică, pe baza principiilor suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, egalității depline și avantajului reciproc. Promovînd o astfel de politică, țara noastră pornește de la convingerea că progresul și prosperitatea popoarelor sînt de neconceput în afara unui vii și continuu schimb de valori în cadrul căruia fiecare națiune să se poată bucura de roadele colaborării internaționale. În acest spirit, colaborarea activă româno-marocană corespunde intereselor celor două popoare, constituind totodată o componentă pozitivă în sfera înțelegerii și cooperării internaționale.

Demonstrațiilor și mitingurilor de masă, pichetelor prin care opinia publică își manifestă nemulțumirea față de politica agresivă dusă de S.U.A. în peninsula indochineză, li se alătură și strîngerea de semnături pe apeluri ce cheamă la încetarea imediată a agresiunii și retragerea trupelor americane din Vietnam.

Imaginea ilustrează «operația Cha-Min-Sein» — Chasse mines Seine, respectiv depistarea și exploatarea ultimelor mine rămase din timpul celui de-al doilea război mondial în golful Senei, îndeosebi în zona Parfond, unde se intenționează construirea unui port care să poată primi petroliere de o capacitate între 300 000 și 500 000 tone.

telex

- Numărul șomerilor s-a ridicat, în luna noiembrie, la 638 000. 3,5% din populația masculină a Angliei nu are de lucru. Asemenea valori record ale șomajului nu au mai fost atinse de 30 de ani.
- În legătură cu tratativele pentru intrarea Suediei în Piața comună, opinia publică suedeză își exprimă temerea că o asemenea eventualitate ar primejdi tradiționala neutralitate a țării în domeniul politicii externe.
- S-a calculat că, din cauza refuzului monopolurilor străine care acționează în Venezuela de a plăti petrolul la actualul preț al pieței internaționale, Venezuela pierde anul acesta 270 milioane dolari.
- În urma descoperirii, în apele Mării Negre, a unor specii de

alge care conțin 65% proteine precum și numeroase vitamine, în apropiere de Varna a intrat în funcțiune o instalație pentru fabricarea făinii din alge. Se preconizează amplasarea unui lanț de asemenea instalații de-a lungul litoralului.

- India protestează împotriva folosirii Oceanului Indian în scopuri militare — a declarat în parlament ministrul de externe Swaran Singh. Planurile de transformare a atolului Diego Garcia în bază militară anglo-americană este un act neocolonialist — apreciază presa indiană.
- În Nigeria, cea mai urbanizată țară a Africii tropicale, locuitorii orașelor nu totalizează decît 13% din populație.
- Un grup de oameni de știință și activiști pe tărîm obștesc au anunțat crearea Comitetului de luptă pentru drepturile sociale. În cadrul unei conferințe de presă, Ramsey Clark, fost ministru al justiției, a declarat că scopul noii organizații este combaterea «amenințării unui nou val de represiuni» de tip mccarthyist.

Dic. BABOIAN

ACTE DE RĂZBOI ȘI PRETEXTE STRANII

Ignorând parcă voit consternarea generală provocată de noile bombardamente ale aviației americane asupra Republicii Democratice Vietnam, ministrul apărării al S.U.A., dl. Melvin Laird, și-a asumat ingrata misiune de a justifica aceste acte de război invocând în public și în fața Comisiei pentru afacerile externe a Senatului S.U.A. o seamă de pretexte strănii ce dezvăluie nu numai caracterul premeditat și arbitrar al așa-ziselor operații de represalii, dar și un curs primejdios al politicii Washingtonului în Indochina. N-au trecut decît două luni de cînd președintele Nixon a propus acel program în cinci puncte menit să ducă la «înțetarea focului pe loc» pentru «a se pune capăt pierderilor de vieți omenești». Cei ce s-au opus de la început acestui program aparent promițător, invocînd caracterul său propagandistic în contextul scrutinului american din 3 noiembrie, dispun acum de încă o dovadă concludentă în sprijinul punctului lor de vedere: agresiunea deschisă săvîrșită de aviația S.U.A. La care vine să se adauge pleoarea ministrului american al apărării în favoarea măsurilor brutale ce se încadrează — așa cum a precizat el însuși — în efortul «de a proteja vieți americane». Există, fără îndoială, o logică specifică a celor care comandă cu sînge rece bombardarea unor zone cu populație civilă, încălcarea grosolană a integrității teritoriale a unui stat suveran. Dar atunci cînd se pretinde că bombele careucid femei, bătrîni și copii vietnamezi «protejează» vieți americane este cu neputință să nu sesizezi aberația. Același care a guvernat, cu ani în urmă, declanșarea aventurii militare a S.U.A. în Vietnam, soldată pînă în prezent cu pierderea a 40 000 de vieți americane și cu irosirea a peste 100 miliarde dolari. Un corp expediționar format din 500 000 de americani în uniformă și-a demonstrat pe fronturile din Indochina neputința de a frînge rezistența eroică a unor pooare sătule de împilare colonialistă, de ocupație străină și dornice de libertate. Mașina militară americană a înregistrat în Vietnam una dintre cele mai grele înfrîngerii. Cît privește reluarea incursiunilor aviației americane în nordul Vietnamului, «New York Times» constată cu amărăciune: «Din nefericire, experiența anterioară a războiului aerian adîncime, în Vietnamul de Nord, oferă prea pușin teme pentru părerea că el ar putea schimba fie situația militară, fie cea politică». Numai că la Pentagon și în alte foruri americane nu s-au tras, pare-se, concluziile necesare. Așa se explică poate temporizarea lichidării corpului expediționar învins, încercările de extindere a războiului și în alte zone ale Indochinei, noile acte de război ce se pretind a fi «operațiuni de protecție». Printre argumentele originale invocate de dl. Laird în sprijinul acestor operațiuni figurează și un pretins gentlemen's agreement. Ministrul american susține că la 1 noiembrie 1968 Statele Unite au sîstat bombardamentele asupra Vietnamului de Nord «pe baza prezumției» (merită reținută formularea) că va fi permisă (sic!) continuarea raidurilor avioanelor americane de recunoaștere neînarmate. Se sugerează cu alte cuvinte că «prezumția» ar fi un gentlemen's agreement, și ca atare nerespectarea lui ar justifica represaliile cu bombe. În repetate rînduri guvernul R.D. Vietnam a dezmințit existența unei asemenea înțelegeri tacite ca fiind incompatibilă cu statutul și principiile unui stat suveran, independent. Totuși bombele americane au fost lansate pe baza unei simple și cu totul neîntemeiate prezumții. Un motiv în plus pentru ca indignarea legitimă a opiniei publice internaționale să se manifeste reprobator și virulent împotriva noilor acte agresive americane care prejudiciază înseși perspectivele unei păci negociate în Vietnam și în restul Indochinei.

I. FÎNTÎNARU

VOCATIA MEDITERANEI

Despre Mediterana se scrie și se vorbește mult în ultima vreme. Nu mă gîndesc, firește, la noile ipoteze științifice care pretind că acum 5,5-12 milioane de ani era un deșert saharian. Nici la îngrijorarea manifestată recent la cel de-al 12-lea Festival al activităților submarine în legătură cu posibilitatea ca Mediterana să nu-și mai poată reinnoi apele și să devină «o mare moartă».

Am în vedere știri mult mai concrete, generatoare de îngrijorări mult mai reale. Sînt acele știri care se referă la patrulări de vase de război, la manevre, la incidente. «Washington Post» scria deunăzi despre intenția S.U.A. de a afecta pe lingă flota a VI-a o bază plutitoare de elicoptere, prevăzută cu trupe de desant. Comentînd faptul, «Pravda» vedea în el o reeditare a concepției «Mediterana — lac american», concepție pe care o califică drept «anacronică». Pornind de la teza «Mediterana — o ancoră a Pactului nord-atlantic», programele NATO au înscris pentru această toamnă manevrele «Deep Express», «Reforger» etc. Observatori politici din diferite țări consideră că tergiversările în găsirea unei soluții politice în problema conflictului din Orientul Apropiat sînt de natură să stimuleze în continuare cursa înarmărilor pe apele Mediteranei, unde și așa s-ar găsi peste 1 000 de vase militare. Și, o dată cu aceasta, încordarea.

Este de aceea cu totul legitimă întrebarea, pe care mulți și-o pun cu neliniște astăzi: ce perspectivă se deschide zonei Mării Mediterane? Desigur, toată lumea știe că în această zonă, unde se întîlnesc trei continente și care cuprinde 17 state cu o populație de circa 300 milioane de oameni, se interferează interese mari și adeseori contradictorii. Există însă un suprem interes comun — acela ca Mediterana să nu fie un factor de conflicte, ci să-și împlinească adevărata vocație: apele ei să constituie, la figurat și la propriu, o cale a conviețuirii pașnice, a apropierii și colaborării.

În acest sens s-au pronunțat participanții la cele două reuniuni ale forțelor progresiste din bazinul mediteranean, găzduite în 1968 la Roma de P.C.I. și P.S.I.U.P. «Noi considerăm că Mediterana trebuie să slujească păcii» — declara zilele trecute președintele Iugoslaviei. ...«Să fie o mare a păcii și liniștii, a securității și stabilității, precum și o zonă de cooperare, pe baza respectării suveranității fiecărui stat și a neamestecului în treburile interne» — se afirma în comunicatul comun al recenteîntîlniri dintre președintele Algeriei, Boumediene și regele Marocului, Hassan al II-lea. Tunisia, prin ministrul său de externe, Masmoudi, este inițiatorea unui plan concret care, pornind de la considerentul că «concepția NATO este depășită», sugerează o colaborare mediteraneană în domenii civile, bazată pe interesele comune ale țărilor riverane. Totul arată astfel că ideea «Mediterana, o mare a păcii», fără baze militare străine, cîștigă teren.

În antichitate, apelativul dat Mediteranei, «mare nostrum», avea înțelesul de lac aflat sub dominația exclusivă a Romei victorioase. De-a lungul secolelor, nostrum a însemnat: al imperiului otoman, al Veneției dogilor, al Angliei victoriene etc. Nu a sosit oare timpul ca «nostrum» să capete înțelesul de «mare omnium», adică a tuturor statelor lumii interesate ca în Mediterana să se înlocuiască politica canonicierelor și portavioanelor prin intens trafic comercial, escaladarea militară prin dezvoltare economică, instabilitatea în condiții de rivalitate prin cooperare internațională?

Constituită în baza mandatului primit din partea reprezentanților a 62 de țări și a numeroase organizații de masă internaționale, întruniți la cea de-a V-a conferință pentru Vietnam, Comisia internațională pentru anchetarea crimelor S.U.A. în Indochina și-a desfășurat lucrările de la Stockholm.

SANTIAGO

FOLCLOR ROMÂNESC ÎN CHILE

Correspondență specială
de la S. MAXIMILIAN

O mie de vizitatori în prima săptămînă după vernisaj. Cifra oglindește succesul Expoziției de artă populară și artizanat din România, găzduită de sălile Muzeului de artă populară americană din capitala chiliană.

Cînd am urcat, alături de numeroși vizitatori din Santiago, aleea în pantă strălucită de palmieri monumentali ce duc spre clădirea muzeului, era o zi de primăvară însoțită... În sălile expoziției m-am regăsit brusc, deși la mii de kilometri depărtare, într-o Romînie prezentă în vitrine care vorbesc, celor dornici să ne cunoască, despre geniul creator al poporului trăitor de milenii pe meleagurile îndepărtate ale Carpaților și Dunării. Fotele, iile, maramele, betele, bundițele, brîiele, pieptarele, brăcinarii, ca și ștergarele, fețele de masă, șervețele, bogat și colorat ornate cu motive decorative caracteristice zonelor etnografice din toate regiunile țării demonstrează cu strălucire măiestria și rafinamentul artistic al creatorilor populari din țara noastră. Decorînd în chip armonios pereții sălilor expoziției, scoarțele populare derulează în fața vizitatorilor deprinși cu arta multiseculară a popoarelor continentului lor imensul tezaur de fan-tezie și măiestrie, simfonia coloristică pe care le-o oferă operele noastre de tapiserie populară.

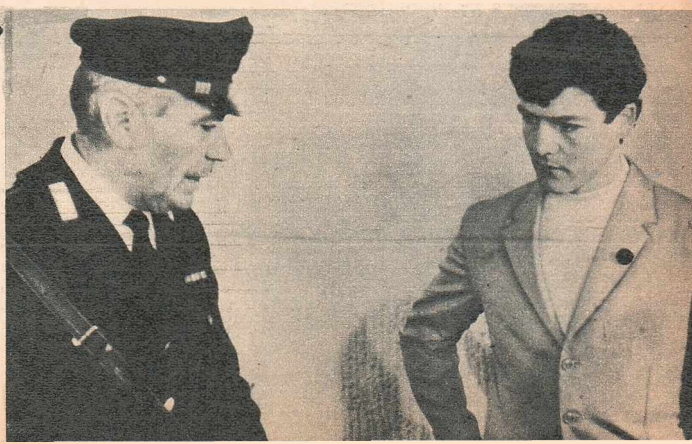
«Cuvintele sînt de prisos, deoarece realitatea și calitatea artei populare românești sînt aici prezente palpabile. În fața fiecărei vitrine emoțiile sînt inedite și durabile. Romînia este o țară cu obiceiuri și tradiții care-i conferă o fizionomie cu totul originală» — mi-a declarat directorul muzeului, Oreste Plath, titular al catedrei de folclor la Universidad de Chile. Autoritate necontestată în materie, profesorul O. Plath este autor a peste 40 de lucrări de specialitate publicate de-a lungul a patru decenii de studiu al folclorului chilian. Cuvintelor de prețuire ale acestui distins specialist li se adaugă cele notate de alți cunoscători, în special cadre didactice, care au consemnat în cartea de impresii: «Nu găsești cuvinte pentru a descrie atîta frumusețe»; «O expoziție impresionantă și foarte bine amenajată» etc. Dar iată printre atîtea fraze în spaniolă și o însemnare în limba română: «Bravo! Mă simt aproape ca acasă. Frumos!» Semnează: ing. Glisici.

De menționat că «Romînia» inaugurează seria expozițiilor pe care Muzeul de artă populară americană din Santiago le organizează în scopul de a înfățișa folclorul țărilor socialiste. Debutului românesc îi urmează expoziții din China populară, Polonia, Cehoslovacia etc.

Ciocniri ale studenților cu poliția au avut loc la Caracas și în alte orașe venezuelene, ca urmare a demonstrațiilor de protest ale studenților față de ocuparea de către unități armate a Universității din capitala țării. Studenții revendică de asemeni abolirea legii cu privire la reforma universitară care reduce mult autonomia instituțiilor de învățămînt superior și afectează sever drepturile studenților și ale corpului didactic.

Autor, în noiembrie 1969, a deturnării spre Roma a unui Boeing aparținînd liniilor interne aeriene ale S.U.A., Raphaelle Minichiello a fost condamnat recent de un tribunal din Roma la 7 ani și jumătate închisoare și 360 000 lire italiene daune.

O secvență — transmisă prin telefoto — surprinsă după încercarea eșuată de atentat împotriva Papii Paul al VI-lea, imediat după sosirea acestuia în capitala filipineză Manila. Agresorul, căruia însuși președintele Filipinelor, Ferdinand Marcos, i-a smuls cuțitul din mână, a fost imediat arestat.

DRUMUL ANGELEI DAVIS

Pe adresa guvernatorului statului New York, Nelson Rockefeller, sosesc zilnic mesaje și telegrame care îi cer să nu semneze hotărârea de extrădare a Angelei Davis în statul California. Acuzată de complicitate la crimă și conspirație, ea riscă în acest stat, ale cărui legi pedepsesc complicitatea la fel ca și crima însăși, sentința capitală. Pe străzile New Yorkului și ale altor orașe americane au loc demonstrații și mitinguri de solidaritate cu tînăra militantă de culoare, campania pentru eliberarea ei se amplifică zi cu zi. Căci Angela Davis a devenit un simbol, o «icoană a noii stîngi de la o coastă la alta a Statelor Unite» («Newsweek»).

Provenită din burghezia neagră, ea se dovedește încă din copilărie excepțional dotată intelectual. Beneficiază de burse de studiu, pe care le valorifică strălucit. În Franța și Germania Federală dobîndește o solidă cultură literară și filozofică europeană. Reîntoarsă, în 1967, în S.U.A., este numită la Universitatea California. Cursurile ei sînt extrem de apreciate. Are în față o strălucită carieră universitară. Reintrînd în contact cu realitățile americane, Angela Davis nu vrea însă și nu poate rămîne izolată de frămîntările sociale și politice ale acestor ani. Se angrenează din ce în ce mai activ, mai fățiș, în lupta împotriva discriminării rasiale, a intervenției din Indochina. Devine membră militantă a partidului comunist fiind, din acest motiv, pe punctul de a fi concediată din postul pe care îl deține. În luna august Angela Davis e implicată într-o tentativă de evadare a trei deținuți negri, soldată cu moartea a doi dintre ei, a judecătorului Haley și a tînărului

în vîrstă de 17 ani care furnizase armele necesare evadării. Armele acestea aparținuseră — după cum s-a stabilit — Angelei Davis. Era deci complice la crimă. Complice involuntară poate, căci oamenii care au cunoscut-o declară că este total neverosimil, contrar caracterului ei, să fi conceput un asemenea plan de evadare, să fi lăsat un băiat de 17 ani să meargă la moarte sigură. Este de asemenea greu de închipuit ca

13 octombrie. Angela Davis este arestată, după ce a figurat timp de două luni printre «cele mai căutate» persoane din Statele Unite. În fotografia de jos — alături de celebrul filozof Herbert Marcuse.

Angela să fi oferit aceste arme, știind cît de ușor putea fi identificat proprietarul lor.

Angela Davis a fost arestată într-un motel din Manhattan, după ce figurase timp de două luni pe lista «celor mai căutate persoane» din S.U.A. Așteaptă de atunci să i se hotărască soarta, într-o celulă a închisorii pentru femei din New York. Observatorii apreciază că, semnînd hotărîrea de extrădare, guvernatorul Rockefeller și-ar asuma o grea răspundere. Procesul — dacă va avea loc — va deveni unul dintre cele mai controversate și mai generatoare de tulburări ale acestor ani.

D.S.

▲ Aproximativ un milion de muncitori britanici se pregătesc în vederea declanșării unei greve generale de 24 de ore pentru a protesta împotriva proiectului guvernamental de restrîngere a drepturilor sindicale. În fotografie: în fața sediului sindicatului minerilor de pe Euston Road din Londra, greviști demonstranți cer cu vehemență liderilor sindicatului să adopte o atitudine fermă în sprijinul revendicărilor muncitorilor din mine.

cronica de trei secunde

ORCHESTRA (1)

Nu-mi ies din minte cei cinci muzicieni care au pierit într-un minut, împreună cu 142 de dansatori, la barul acela din Franța, construit din plastic și poliester, incendiat dintr-o țigară căzută pe o haină de blană sintetică.

Orchestra lor se numea «Storm» — furtuna: gitară, orgă, baterie, bas, trompetă. În primăvară, erau cît p-aci să piară într-o avalanșă, în munți. N-au murit în zăpadă, de Paști, au murit în foc, toamna. Ar fi putut scăpa și aici: o ușă de salvare se găsea în spatele lor. Ar fi putut fugi chiar în primele secunde ale minutului fatal. N-au vrut. N-au vrut să se sperie împreună cu mulțimea înnebunită. N-au vrut să se sperie, singuri. N-au vrut să cedeze panicii. Au continuat să cînte — cîntau în timp ce totul ardea în jurul lor. Inutil. Au murit cîntînd, într-un minut.

ORCHESTRA (2)

Nu-mi ies din minte acești cinci bărbați, fiindcă în lume sînt din ce în ce mai multe baruri, țigări, blănuri de vizon, din ce în ce mai multe incendii născute din plastic, dans și altele, din ce în ce mai multe orchestre, și mai multă veselie, și mai multă spaimă, și mai multă panică — dar dacă observăm atent, simultan sînt tot mai mulți contrabasiști, trompetiști, gitariști, și mai ales violonceliști, și pianisti, și ziaristi, și poeți, și matematicieni, și astronomi care se opun panicii continuînd să cînte și să calculeze în mijlocul focului, refuzînd ieșirea de salvare care e în spatele lor, hotărîți să nu împărță-sească și să nu justifice spaimele mulțimii înfricoșate de foc. Și chiar — utopicii! — să risipească aceste spaime.

Și mor.

Dar, cu fiecare înhumare, se constată că nici un violoncelist, nici un muzician n-a fost inutil. Și că doar ieșirile salvatoare sînt inutile.

Radu COSAȘU

Noul în Europa

Ca un zăgaz care o dată deschis lasă apele să curgă șuvoi de nu le mai poate opri nimeni, așa apare în politica europeană semnarea tratatului sovieto-vest-german, urmat acum de semnarea tratatului polono-vest-german. La Congresul de la Budapesta s-a afirmat puternic dorința Ungariei de a normaliza raporturile cu R.F.a Germaniei; cancelarul Brandt a anunțat intenția de a începe în cursul iernii negocieri în vederea încheierii unui tratat pentru normalizarea relațiilor cu Cehoslovacia, iar la Berlin a fost reluat schimbul de păreri între cele două state germane «asupra problemelor a căror rezolvare ar servi destinderii în centrul Europei». Normalizarea este astfel repusă în drepturi ca proces pozitiv.

În centrul convorbirilor Brandt-Colombo au stat problemele securității și cooperării europene; la Moscova, presedintele Pompidou s-a declarat mai favorabil decât înainte ideii conferinței general-europene și același lucru l-a afirmat premierul Chaban Delmas la Varșovia, ceea ce arată tăria cursului predominant în politica europeană și — desigur, nu în ultima ordine de importanță — dorința Parisului de a nu lăsa inițiativa «deschiderii spre Est» în mâinile Bonului. Vizitele ministrului de externe sovietic Gromișko la Londra, Frankfurt, Roma și acum la Berlin se înscriu pe aceeași linie inaugurată de propunerea cunoscută a țărilor socialiste pentru o conferință europeană de securitate și cooperare. A atras atenția observatorilor politici ideea care s-a desprins puternic din convorbirile româno-iugoslave la nivel înalt, și anume că îmbunătățirea climatului în Europa poate duce la lărgirea colaborării intereuropene și la întărirea securității în condițiile participării egale în drepturi a tuturor țărilor europene, indiferent de mărime sau orînduire socială.

De aceea recenta inițiativă finlandeză lansată de premierul Karjalainen pentru angajarea unor consultări în vederea organizării conferinței general-europene vine într-un moment când cursul în această direcție dobîndește un caracter atât de imperios în cancelariile europene, încît avem de-a face în mod evident

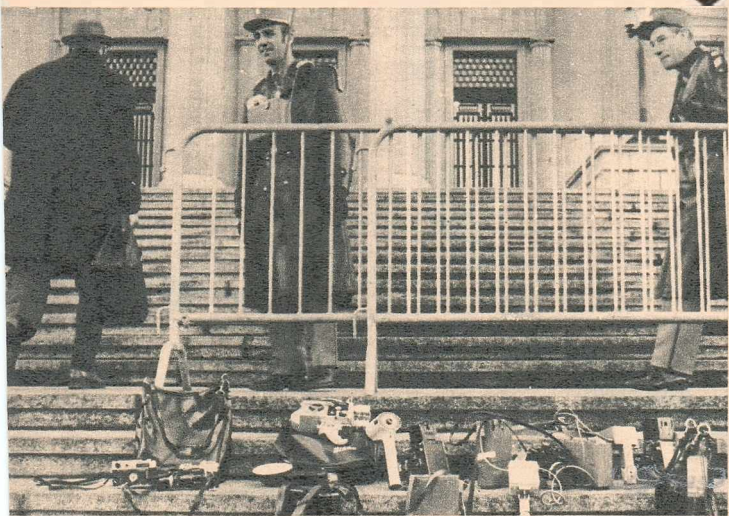
cu un proces ireversibil. Chiar și în problema Berlinului, observatorii care obișnuiesc să descifreze cu lupa comunicatele oficiale au semnalat apariția pentru prima oară în istoria negocierilor celor patru puteri a cuvîntului «progres».

Ca și orice curs nou care se impune în politică, și acesta, pentru destindere și cooperare în Europa, întîmpină obstacole, rezistențe, tactici menite a-i abate direcția, pentru a nu mai vorbi de intenția nedeclarată dar nu mai puțin transparentă a unor puteri de a trage spuza pe turta lor, transpunînd într-un context nou stările de lucruri vechi în privința relațiilor interstatale și — dacă se poate — chiar obținînd pentru schema lor binecuvîntarea unei conferințe internaționale. Spunea cineva că miopia politică nu are leac, deoarece omul de stat miop refuză să-și schimbe dioptriile și, dacă se întîmplă ceva împotriva anticipărilor sale, atunci de vină sînt factorii care n-au respectat distanța pînă la care vede el.

Adevărul este că, cursul nou în politica europeană este rezultatul unor forțe obiective care se sinchiesc prea puțin de scheme, strategii și modele ale unora sau altora, iar tendința de cooperare, care devine predominantă pe continentul nostru, se impune pentru că este propulsată de însăși condiția de existență a lumii contemporane — lume a interdependențelor, a mijloacelor de transport ultrarapide și a comunicațiilor instantanee, lume în care popoarele se transformă în vecini apropiați și în care progresul și prosperitatea fiecărei națiuni depind în mare măsură de rapiditatea cu care își însușește descoperirile științei mondiale și inovațiile tehnologice de pretutindeni. Coexistența pașnică între state cu sisteme sociale diferite se impune ca normă fundamentală nu numai pentru că ea reprezintă unica alternativă a unui conflict termonuclear distrugător, ci și pentru că în epoca noastră închistarea în sisteme de state închise, izolarea față de circuitul mondial de informații și valori sînt potrivnice legităților societății contemporane. Iar în Europa aceste imperative se resimt mai puternic decît pe orice alt continent.

«Liniște totală pe frontul Suezului» — își intitulează această fotografie agenția londoneză «Keystone», care ne-a trimis-o.

Protestul fotoreporterilor față de hotărîrea Curții Supreme federale de la Lausanne de a nu le permite accesul și fotografierea în incinta tribunalului, la judecarea procesului conducătorilor firmei Bührle, acuzați de trafic de armament, s-a concretizat în... depunerea pe scările Curții a întregului instrumentar fotografic.

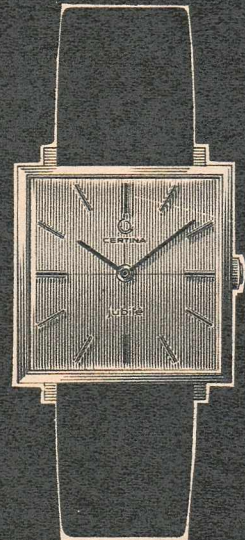

CERTINA

UN CADOU CARE OFERĂ
CERTITUDINE — CEASUL «CERTINA»

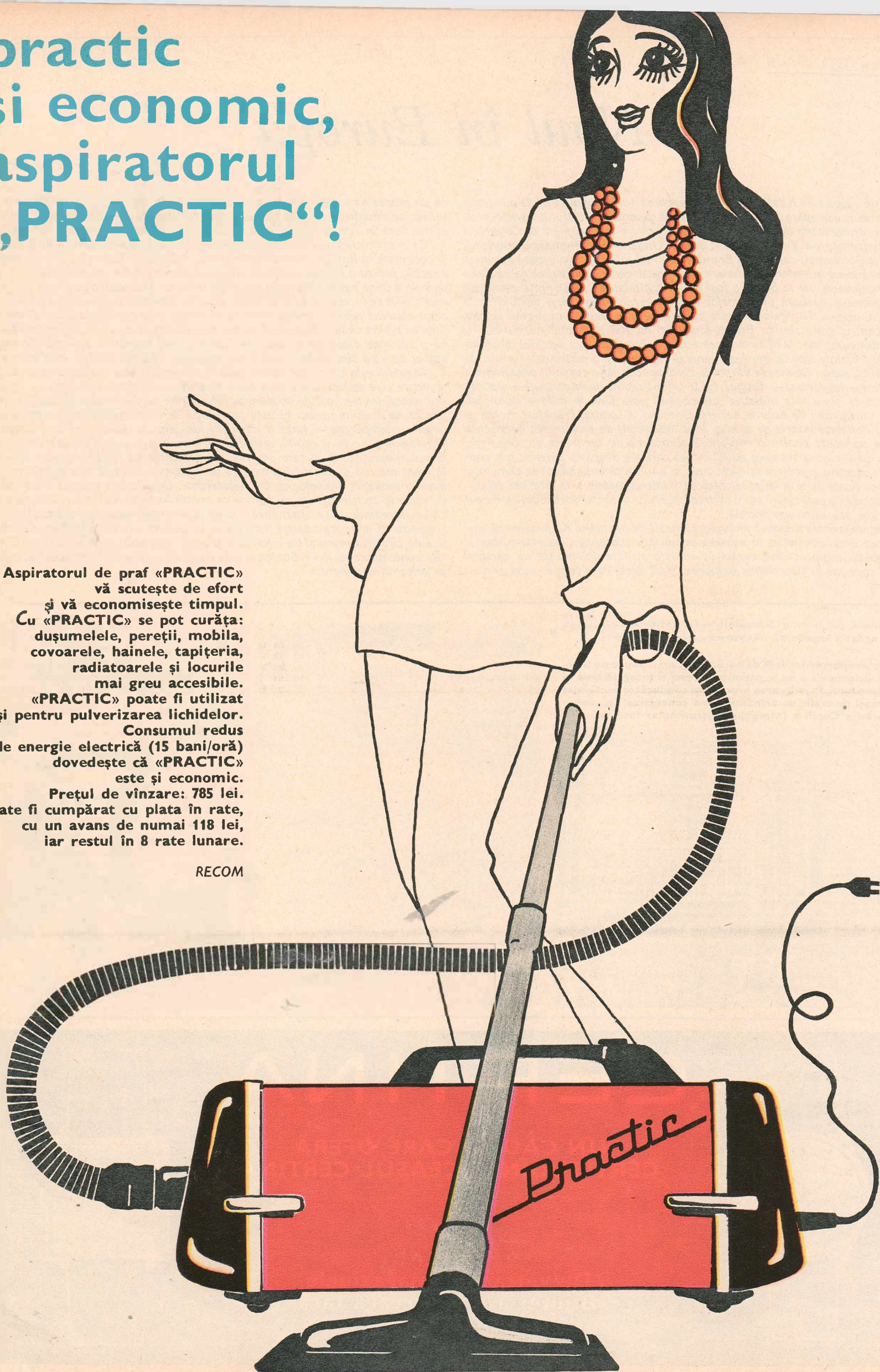
De vînzare la magazinele
«Bijuteria» din întreaga țară

practic și economic, aspiratorul „PRACTIC“!

Aspiratorul de praf «PRACTIC»
vă scutește de efort
și vă economisește timpul.
Cu «PRACTIC» se pot curăța:
dușumelele, pereții, mobila,
covoarele, hainele, tapiteria,
radiatoarele și locurile
mai greu accesibile.
«PRACTIC» poate fi utilizat
și pentru pulverizarea lichidelor.
Consumul redus
de energie electrică (15 bani/oră)
dovedește că «PRACTIC»
este și economic.
Prețul de vânzare: 785 lei.
Poate fi cumpărat cu plata în rate,
cu un avans de numai 118 lei,
iar restul în 8 rate lunare.

RECOM

carte

● Parcă de teama de a nu-și îndeplini indicii de plan la sectorul liric (deocamdată, sîntem de parte de un asemenea «pericol») editurile continuă, în acest ultim trimestru, să inunde vitrinele librăriilor cu o cantitate impresionantă de titluri. Că, în această frenetică activitate editorială, nu e asigurată echilibrul raportului dintre calitate și cantitate, asta e o altă poveste... Din multitudinea acestor titluri, desprindem două pentru iubitorii de poezie:

● Piramidele frigului de Radu Boureanu. Observăm, cu satisfacție, că luind în discuție această carte, critica nu se mai opreste comod asupra «picturalului» poeziei lui Radu Boureanu, ci relevă și conținutul ei ideatic. Aflăm aici un act de justiție, deoarece, în lirica autorului Zborului alb, picturalul și muzicalul nu au fost nicicînd scopuri în sine, ci au servit, prin mijloacele incontestabile ale poetului, unui mesaj complex de idei (Editura Cartea românească).

● Cupola anotimpurilor de Zamfir Vasiliu. Un debut editorial care poartă, într-un sens, o distinctă pecete originală. Într-o vreme cînd fuga de firesc constituie — prezumtiv — un blazon de noblețe, apariția unei cărți de poezie cu limpezimi de cristal e o excepție. Zamfir Vasiliu evadează din seria nivelatorie a cultivatorilor de factice încifrări și prețiozități. Sub «Cupola anotimpurilor» se aude glasul unui autentic poet de neafectate simțăminte și frumoasă expresie (Editura «Eminescu»).

● La Editura Cartea românească a apărut sub titlul Adevăr și fantezie o culegere de lucrări din activitatea publicistică și literară a Dorinei Rădulescu. Dacă ni s-ar îngădui paradoxul expresiei, am caracteriza scrisul Dorinei Rădulescu ca fiind de o blîndă vervă. Blîndețea se justifică prin omeneșul conținut, iar verva e interior susținută de o intensă (dar lucidă) pasiune pentru adevăr și lumină. O carte de înalte frumuseți etice și literare.

● Așa cum ne-o mărturiseste însuși autorul, în volumul Cealaltă moarte Ioan Grigorescu a reținut din creația sa nuvelistică zece bucăți. Inedită e nuvela ce dă titlul cărții. Naratiunile își mențin interesul la recitare, atestînd din plin vocația unui prozator la care epica nu e alterat de sondajul psihologic (Editura «Albatros»).

● E de mirare cît de insuficient se discută cantitativ și calitativ cartea de ideologie în presa noastră. Avem în față două valoroase volume de dezbateri teoretică editate de Editura Academiei: Hegel sau filozofia crizei de acad. C.I. Gulian și Democrația burheză de L. Lorincz, care sperăm că vor fi comentate mai reliefat, aceasta nu numai pentru laboriosul lor eșafodaj ci, mai ales, pentru unele interpretări noi ce le conțin.

cinema

● Amintiri bucureștene. O întînire insolită cu tînărul cineast Radu Gabrea («Prea mic pentru un război atît de mare»), autorul unui film de montaj închinat Bucureștiului cel de altădată, cel de acum, cel dintotdeauna. Filmările prin Capitala de azi aparțin lui Ovidiu Gologan și Dinu Tănase. Povestitori — Valeria Gagealov și Mihai Păldulescu.

● Vinătoarea de vîrajtoare. Ota- kar Vavra, veteranul cinematogra- fiei cehoslovace, a transformat car- tea lui Vaclav Kaplicky — precum și alte cîteva documente autentice ale epocii — într-o vibrantă mă- rțurie despre mecanismele cinice care au susținut multe din crimele împotriva umanității. În distribu- ție — Vladimir Smeral, Elo Ro-

Virna Lisi

mancik, Josef Kemr, Sona Valen- tova, Blanka Waleska, Eduard Cupak, Cestmir Randa.

● Pomul de Crăciun. O poveste duioasă care, dincolo de întărirea credinței în bunele intenții ale re- gizerului Terence Young, ne pri- lejuiește o întîlnire cu doi mari actori: regretatul Bourvil (acesta este penultimul său film) și William Holden. Parteneri — Virna Lisi și copilul Brook Fuller.

● Vagabondul. Raj Kapoor, Nargis și celebrul cîntec «Avara- mu» în confruntare cu timpul. Rămîne de văzut...

● Nu pierdeți aceste filme: Z (Costa-Gavras), Soarele alb al pus- tiului (Vladimir Motil), Procesul (Orson Welles). Mai ales nu pier- deți, vedeți neapărat Z!

● Pentru viitorul film al lui Mauro Bolognini, închinat lui Giordano Bruno, principalul can- didat la rolul titular este Gian Maria Volonté.

plastică

● Artele românești au pierdut pe unul dintre strălucitele spirite ale sale: Petru Comarnescu (1905-1970). Literat și critic de artă, pasionat cercetător și descoperitor al valorilor naționale, el este au- torul unor partinente monografii și studii despre clasiicii picturii și sculpturii românești. În decursul anilor el a fost și un prețuit cola- borator al revistei «Flacăra».

● Portul popular, broderiile și țesăturile la românii din Banatul iugoslav. Expoziția prezintă piese de o rară frumusețe, care erau uzuale în satele românești din Banatul iugoslav: portul de sâr- bătoare al femeilor din diverse comune, broderii, țesături etc. O expoziție pe care o recomandăm (Muzeul satului).

● 138 de autori din 24 țări expun la ediția jubiliară a Biennalei internaționale de artă fotografică a medicilor. Medicii sînt poate cea mai activă tagmă care practică cu pasiune fotografia, și imaginile lor scrutează cu acuitate și deseori cu sensibilitate lumea noastră. O remarcă pentru inspirație selec- ție românească (Galeriile de artă fotografică).

● Sub dălțile lui Octavian Olar- iu (n. 1931) copacii s-ar putea metamorfoza în mod miraculos în statui. Sculptorul are un simț acut al monumentalului, al masei care apasă și domină retina («Is- toricul», «Cronica» etc.). El taie lemnul în planuri mari, adînci, asociind astfel jocul contrastant al luminii la punerea în valoare a obiectului. Fără să inoveze, supus unei reproduceri simbolice a rea- lului, Olaru caută totuși stăruitor metafora («Păsări călătoare» etc.), domeniile lui fiind istoria și lu- mile fascinante ale folclorului (Si- meza, bd. Magheru nr. 20).

● Piese de artă decorativă ale Doinei Lungu sînt un preambul la spinosul drum al unor arte care implică fantezie și măiestrie teh- nică. Mai matur, Ion Lungu își exersează talentul ciopînd piatra sau lemnul și revenind obsesiv la

aceleși motiv al «meditației», rea- lizînd două piese notabile care depășesc monotoniile repetării: «Interiorizare» și «Frămîntare» (Ateneul tineretului).

● Jan van Eyck (circa 1390-1441) este artistul cel mai repre- zentativ al picturii flamande din epoca de tranziție spre Renaștere. Monografia editată de Meridiane este un volum bogat ilustrat, cu numeroase referiri la opera picto- rului semnate de critici iluștri. Este prima apariție editorială ro- mânească mai amplă din opera Van Eyck.

teatru

● Gluga peste ochi de Iosif Naghiu (Teatrul «Bulandra»): para- bolă de mare finețe și cutezanță a intențiilor satirice, vizînd cu egală vehemență compromisurile, lasitatea, ca și imixtiunea grosolană în libertatea interioară a individu- lui. Spectacolul (excelet!) al lui Valeriu Moisescu a ales modalități- le comicului pentru a comunica din piesă atît cît vrea și cum vrea, cu ajutorul recitalului de virtuozitate actoricească a lui Toma Ca- rragiu, care îl are în dreapta sa pe Virgil Ogășanu, iar în stînga pe Cornel Coman.

● Caligula de Albert Camus (Teatrul Național din Cluj, în microstagione bucureștene): Vlad Mugur comentînd, cu lucidă și aprinsă sa gândire regizorală, acea «tragedie a inteligenței» care ur- mărește, după înseși mărturisirile autorului, furia, ravagiile și eșecul pasiunii imposibilului. Într-un context actoricesc oarecare, no- tăm apariția halucinantă a acestui mare dar încă prea puțin știut actor, George Motoi, bine secon- dat de creațiile Silvei Ghelan și Valentino Dain.

● Avarul de Molière și Pă- rinții teribili de Cocteau (Tea- trul «Valea Jiului» din Petroșani, în turneu): binevoitoare eforturi repertoriale, susținute de un co- lectiv inimos, condus — pe o linie clasicizantă ce urmărește mai ales finețea compozițiilor actoricești — de regizoarea Marietta Sadova.

● Măști în hexagon (Student- clubul de la Casa de cultură a studenților): din nou acel entu- zias grup de viitori actori care au creat «Divertimentul '70», pă- răsînd de astă dată jocurile para- diei și vibrînd în zonele înalte ale poeziei tragice.

Toma Caragiu

● Arca bunei speranțe (Teatrul de stat din Oradea): încă o versie- ne scenică din multele ce încearcă, la această oră, să transmită încă- rătura de simboluri poetice a piesei lui I.D. Sirbu, realizată de regi- zorul Szombati Gille Otto cu calm, poate cu mai mult calm și cu mai mult respect pentru literatura tex- tului decît și-ar fi dorit însuși autorul. Impresionant în rol, Eug- en Țugulea.

muzică

● La 20 de ani de la prematūra sa moarte, marele nostru artist Dinu Lipatti este omagiat în rotunda

Ateneului printr-un concert care reunește valori autentice ale inter- preților noștri vocali și instrumen- tali: tenorul Valentin Teodorian, pianistii Sofia Cosma, Victoria Ște- fănescu, Cornelia Gheorghiu și Li- sette Georgescu, violonista Corne- lia Bronzetti, organistul Horst Ge- hann și alții. Orchestra «Came- rata» a Conservatorului «Ciprian Porumbescu» (8 decembrie).

● Se reiau (n-am înțeles prea bine de ce s-au întrerupt) mani- festările Bicentenarului Beethoven. Un concert simfonic al Filarmoni- cii bucureștene, dirijat de Otto Gerdes din R.F. a Germaniei: Uver- tura «Fidelio», Concertul nr. 5 (Imperial) pentru pian și orchestră — solist Valentin Gheorghiu și Sim- fonia a VI-a Pastorala (11 și 12 decembrie — Ateneu).

● Recitalul pianistului Gheor- ghe Halmos (7 decembrie, Sala mică a Palatului) se încadrează tot în manifestările Bicentenarului și cuprinde din creația titanului: 33 Variațiuni pe un vals de Dia- belli și Sonata op. 101 în La major.

disc

● «Mihai Beniuc citește din ver- surile sale» — o nouă apariție în colecția «Antologie poetică». Dis- cul include douăzeci și cinci de ani de poezie ardentă, exprimată prin cele mai edificatoare lucrări din vasta operă a poetului. Ver- surile de acum un sfert de veac («Cințete de pierzanie», 1938), ca și cele din vremea de azi («Pe coardele timpului», 1963) răsună la fel de vibrant în simțirea pre- Ţuitorilor de poezie bună. De- plîngem, iarși, absența unei pre- zentări însoțitoare a discului! (EXD-1252).

● «Ioanea mamii», basmul lui Ioan Slavici, dramatizat și pus în scenă de Marin Traian, inter- pretat de Dumitru Furdui, Andrei Codarcea, Nucu Păunescu, Gheor- ghe Papanicola, Sorin Balaban și Virgil Popovici (EXD-1255).

● Un scripcar de viață aleasă: Petre Bundis. «Pe picior din Sim- beteni» sau «Măruntelul din Viș- ca» nu s-decît două mostre sonore ale măiestriei sale arte interpreta- tive. Acompaniază orchestra lui George Vancu (EPC-10 125).

televiziune

MUZICĂ. Bine asortate, pro- gramele muzicale ale săptămîinii încep, ca de obicei, cu «Amfiteatru muzical» care ne înlesnește o reîn- tîlnire cu romantismul lui Schu- bert (Concertul pentru pian și orchestră în La minor) și cu unul din marii lui interpreți contempo- rani — Wilhelm Kempff (duminică). O altă figură iluștră a vieții muzi- cale contemporane, dirijorul de origine română Sergiu Celibida- che, în emisiunea «Măestrii baghe- tei», cu un program Wagner și Hindemith (joi). «Recitalul tiner- ilor muzicieni» — admirabilă ini- țiativă a TV — programează vineri pe violonista Victoria Bașta și baritonul Nicolae Constantinescu. În sfîrșit, «Seara melomanului» cu un program Beethoven, solist pia- nistul Friederich Gulda (sîmbătă).

FILM. O nouă ecranizare a unei opere literare — filmul regizorului sovietic Abram Romm — «Bră- țara de grănote» după Kuprin (du- minică). Telecinemateca încearcă o formulă nouă: portretul cinema- tografic. Ecaterina Oproiu îl pre- zintă pe Paul Newman (miercuri). Un film ceh: «Familia noastră trăsînită» (joi). Din nou Jean Ga- bin, într-un film polișt «Pașă», alături de Dany Carrel (vineri). TEATRU. Un singur telespec- tocol — «Trei surori» de Cehov într-o distribuție «tare»: Ileana Predescu, Leopoldina Bălănuță, Valeria Seciu, Valeria Gagealov, Ion Marinescu, George Constan- tin, Gheorghe Cozorici, Gh. Di- nică și alții (marți).

LITERATURĂ. Emisiunea «Bi- blioteca pentru toți» ne invită la prima parte a prezentării lui Cos- tache Gheorghiu de Al. Piru, Paul Cornea și alții (joi).

Ileana Predescu

Wilhelm Kempff

ȘTIINȚĂ. Ca de obicei, subti- tluirile sumarului emisiunii «Pan- oramic științific» trezesc viu interes (joi).

REPORTAJ. Din multitudinea de titluri de reportaje, note de drum etc. reținem: reportajul «Bună ziua, doctore» și documen- tarul «Maroc» (duminică). Repor- tajul «Abu Dhabi, un oraș pe petrol» și Ancheta TV — «Parada timpului pierdut» (joi).

EMISIUNI-CONCURS. «Cîn- tare patriei» — județele Tulcea, Sibiu, Mehedinți (duminică). «Steaua fără nume» în varianta «muzică ușoară» (luni).

STUDIOUL N. Cu legitimă ne- răbdare așteptăm partea a doua a ediției speciale realizate de Tudor Vornicu în S.U.A. (duminică).

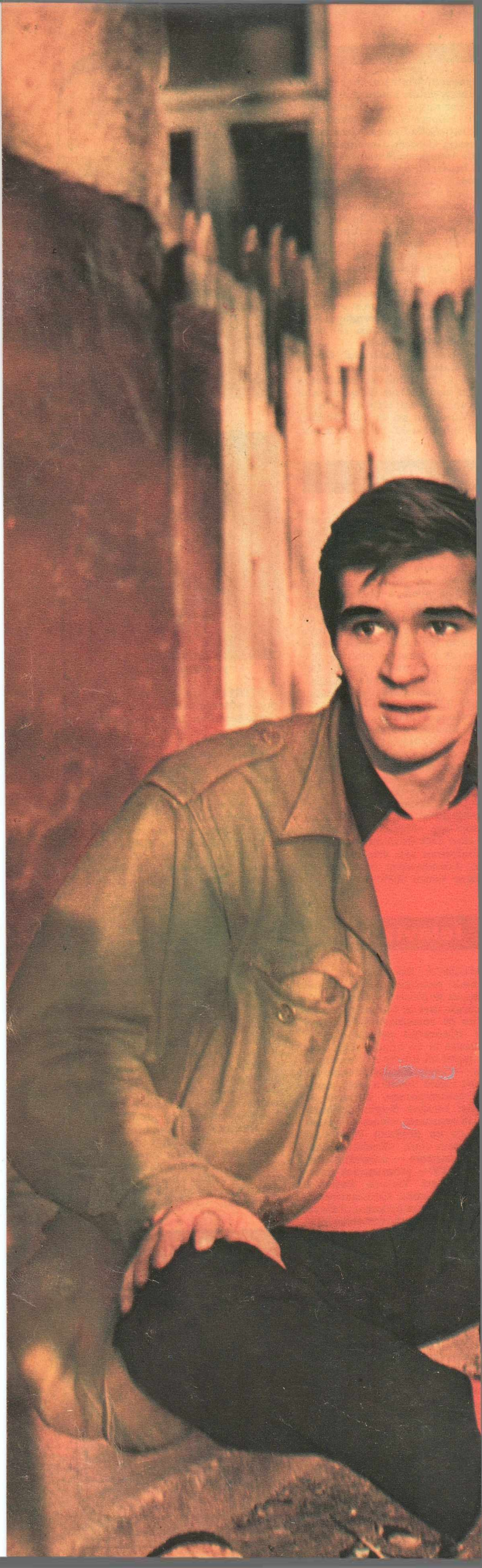
DIVERTISMENT. Gala UNICEF, o adevărată sărbătoare a estradei, cuprinzînd nume cele- bre nu numai din lumea estradei: Yehudi și Jeremy Menuhin, Josephine Baker, Petula Clark, Fran- coise Hardy, Jean-Claude Pascal, Nina Iasvili, Liselotte Pulver, Pe- ter Ustinov (duminică).

SPORT. Împotriva fotbalistilor cu comportări proaste pe teren s-au inventat tichetele galbene — aver- timent și roșii — eliminare. Împo- triva comentatorilor de fotbal care ne delectează cu «metafore» de tipul «o emoragie de entuziasm» n-ar fi util un tichet verde, adică «pe liber»?.. Săptămîna asta: gim- nastică artistică (duminică), bas- chet (miercuri și joi), hochei (vineri și sîmbătă).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Prono- sport nr. 49 din 6 decembrie 1970

I. «U» Craiova-Dinamo Buc.	1
II. U.T.A.-Farul	1
III. Jiul-Progresul	1
IV. «U» Cluj-C.F.R. Tim.	1
V. Poli.-S.C. Bacău	1
VI. Steagul roșu-C.F.R. Cluj	1
VII. Steaua-Petrolul	x
VIII. Atalanta-Palermo	1
IX. Bari-Monza	1
X. Brescia-Livorno	1
XI. Casertana-Mantova	x
XII. Modena-Ternana	x
XIII. Novara-Taranto	x

FLACĂRA-ALBUM

DAN NUTU, actorul care nu a consumat nici un zîmbet pentru a-și cuceri publicul. Și pe care l-a cucerit totuși. Definitiv.

Fotografie de Elena GHERA

